ARREST VAN HET GERECHT (Grote kamer)

10 september 2025 *

„Milieu – Gedelegeerde verordening (EU) 2022/1214 – Taxonomie – Economische activiteiten in verband met fossiel gas en kernenergie – Opneming in de categorie duurzame economische activiteiten – Beleggingen – Bijdrage aan de transitie naar een koolstofneutrale economie overeenkomstig de doelstelling van 1,5 °C van de Overeenkomst van Parijs – Doelstelling van een nettonuluitstoot uiterlijk in 2050 – Substantiële bijdrage aan de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering – Artikelen 10 en 11 van verordening (EU) 2020/852 – Begrip ‚koolstofarme activiteit' – Ernstige afbreuk aan milieudoelstellingen – Risico's in verband met ernstige reactorongevallen – Risico's in verband met hoogradioactief afval – Risico's in verband met droogten en klimaatproblemen – Voorzorgsbeginsel – Technische screeningcriteria – Vermindering van broeikasgasemissies – Artikel 290 VWEU – Begrip ‚essentiële onderdelen' van een wetgevingshandeling – Wetenschappelijk bewijs – Beoordelingsmarge van de Commissie – Kennelijk onjuiste beoordeling"

In zaak T-625/22,

**Republiek Oostenrijk**, vertegenwoordigd door M. Klamert en F. Koppensteiner als gemachtigden, bijgestaan door S. Lünenbürger, K. Reiter en M. Kottmann, advocaten,

verzoekster,

ondersteund door

**Groothertogdom Luxemburg**, vertegenwoordigd door A. Germeaux en T. Schell als gemachtigden,

interveniënt,

tegen

**Europese Commissie**, vertegenwoordigd door C. Ladenburger, R. Tricot, G. von Rintelen, C. Auvret en B. De Meester als gemachtigden,

verweerster,

ondersteund door

**Republiek Bulgarije**, vertegenwoordigd door T. Mitova en S. Ognianova Ruseva als gemachtigden,

* Procestaal: Duits.

door

**Tsjechische Republiek**, vertegenwoordigd door J. Vláčil en L. Dvořáková als gemachtigden,

door

**Franse Republiek**, vertegenwoordigd door T. Stéhelin, B. Fodda en M. de Lisi als gemachtigden,

door

**Hongarije**, vertegenwoordigd door M. Fehér en K. Szíjjártó als gemachtigden,

door

**Republiek Polen**, vertegenwoordigd door B. Majczyna, M. Rzotkiewicz en K. Rudzińska als gemachtigden,

door

**Roemenië**, vertegenwoordigd door E. Gane, M. Chicu en O.-C. Ichim als gemachtigden,

door

**Republiek Slovenië**, vertegenwoordigd door A. Grum en B. Jovin Hrastnik als gemachtigden,

door

**Slowaakse Republiek**, vertegenwoordigd door E. Larišová als gemachtigde,

en door

**Republiek Finland**, vertegenwoordigd door H. Leppo als gemachtigde,

interveniënten,

wijst

HET GERECHT (Grote kamer),

samengesteld als volgt: M. van der Woude, president, S. Papasavvas, A. Marcoulli, J. Costeira, O. Porchia, M. Kancheva, U. Öberg, G. De Baere, T. Pynnä, J. Laitenberger, G. Steinfatt, D. Petrlík, P. Zilgalvis (rapporteur), E. Tichy-Fisslberger en L. Spangsberg Grønfeldt, rechters,

griffier: S. Jund, administrateur,

gezien de stukken,

gezien de maatregelen tot organisatie van de procesgang van 10 september 2024 en het op 30 september 2024 ter griffie van het Gerecht neergelegde antwoord van de Commissie,

na de terechtzitting op 21 en 22 oktober 2024, tijdens welke de Republiek Oostenrijk opmerkingen over dit antwoord heeft ingediend,

het navolgende

## Arrest

1 Met haar beroep krachtens artikel 263 VWEU vordert de Republiek Oostenrijk nietigverklaring van gedelegeerde verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie van 9 maart 2022 tot wijziging van gedelegeerde verordening (EU) 2021/2139 wat betreft economische activiteiten in bepaalde energiesectoren en gedelegeerde verordening (EU) 2021/2178 wat betreft specifieke openbaarmakingen voor die economische activiteiten (PB 2022, L 188, blz. 1; hierna: „bestreden verordening").

### Voorgeschiedenis van het geding

2 Op 18 juni 2020 hebben het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie verordening (EU) 2020/852 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van verordening (EU) 2019/2088 (PB 2020, L 198, blz. 13; hierna: „taxonomieverordening") vastgesteld.

3 Volgens artikel 1, lid 1, ervan worden in de taxonomieverordening de criteria vastgesteld om uit te maken of een economische activiteit als ecologisch duurzaam kan worden aangemerkt, met het oog op het bepalen van de mate waarin een belegging ecologisch duurzaam is. Volgens overweging 3 van die verordening is zij een belangrijke stap om geldstromen naar duurzame activiteiten te leiden teneinde de doelstelling van een klimaatneutrale Europese Unie in 2050 te verwezenlijken.

4 Daartoe brengt de taxonomieverordening, zoals blijkt uit de overwegingen 6 en 12 ervan, een uniform classificatiesysteem voor duurzame activiteiten tot stand, dat op Unieniveau de criteria harmoniseert aan de hand waarvan kan worden bepaald of een economische activiteit kan worden aangemerkt als een ecologisch duurzame activiteit, waardoor beleggers en andere economische spelers een gemeenschappelijk begrip krijgen van economische activiteiten die ecologisch duurzaam zijn.

5 Op 4 juni 2021 heeft de Europese Commissie gedelegeerde verordening (EU) 2021/2139 vastgesteld tot aanvulling van de taxonomieverordening door technische screeningcriteria vast te stellen om de voorwaarden te bepalen waaronder een specifieke economische activiteit kan worden aangemerkt als substantieel bijdragend aan de mitigatie van klimaatverandering of de adaptatie aan klimaatverandering, en om uit te maken of die economische activiteit niet ernstig afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen (PB 2021, L 442, blz. 1).

6 Op 9 maart 2022 heeft de Commissie de bestreden verordening vastgesteld, die met name tot doel heeft technische screeningcriteria vast te stellen om bepaalde activiteiten in de sectoren kernenergie en fossiel gas op te nemen in de categorie van activiteiten die op grond van artikel 10, lid 3, van de taxonomieverordening worden geacht een substantiële bijdrage te leveren aan de mitigatie van klimaatverandering, en in de categorie van activiteiten die op grond van artikel 11, lid 3, van die verordening worden geacht een substantiële bijdrage te leveren aan de adaptatie aan klimaatverandering (hierna: „technische screeningcriteria").

## Conclusies van partijen

7 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, verzoekt het Gerecht:

– de bestreden verordening nietig te verklaren,

– de Commissie te verwijzen in de kosten.

8 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, de Republiek Polen, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland, verzoekt het Gerecht:

– het beroep te verwerpen;

– de Republiek Oostenrijk te verwijzen in de kosten.

## In rechte

9 Ter ondersteuning van haar beroep voert de Republiek Oostenrijk zestien middelen aan.

10 De eerste acht middelen hebben betrekking op economische activiteiten in verband met de sector kernenergie.

11 Het eerste middel betreft met name schending van de procedureregels van de taxonomieverordening en van artikel 6, lid 4, van verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van verordening (EG) nr. 401/2009 en verordening (EU) 2018/1999 („Europese klimaatwet") (PB 2021, L 243, blz. 1; hierna: „Europese klimaatwet").

12 Het tweede middel betreft schending van artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

13 Het derde middel betreft schending van artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

14 Het vierde middel betreft schending van artikel 17 van de taxonomieverordening wat de verschillende technische screeningcriteria betreft, van artikel 19, lid 1, onder f), van die verordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

15 Het vijfde middel betreft schending van artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

16 Het zesde middel betreft schending van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening.

17 Het zevende middel betreft schending van de doelstelling en het nuttig effect van de taxonomieverordening wegens het risico van marktversnippering.

18 Het achtste middel betreft schending van artikel 290 VWEU.

19 De volgende acht middelen hebben betrekking op economische activiteiten in verband met de sector fossiel gas.

20 Het negende middel betreft met name schending van de procedureregels van de taxonomieverordening en van artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet.

21 Het tiende middel betreft schending van artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

22 Het elfde middel betreft schending van het in artikel 19, lid 1, onder a) en j), van de taxonomieverordening vastgelegde vereiste van technologische neutraliteit en van het discriminatieverbod.

23 Het twaalfde middel betreft schending van artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

24 Het dertiende middel betreft schending van artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel.

25 Het veertiende middel betreft schending van artikel 19, lid 1, onder i), van de taxonomieverordening, aangezien de opneming van activiteiten in verband met fossiel gas in de taxonomie het risico inhoudt dat gestrande activa ontstaan.

26 Het vijftiende middel betreft schending van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening.

27 Het zestiende middel betreft schending van de doelstelling en het nuttig effect van de taxonomieverordening wegens het risico van marktversnippering.

28 Het Gerecht acht het opportuun om allereerst het eerste en het negende middel samen te onderzoeken. Wat de economische activiteiten in verband met kernenergie betreft, zal het Gerecht het achtste en het tweede middel onderzoeken, vervolgens het derde en het vierde middel samen, en ten slotte het vijfde, het zesde en het zevende middel.

29 Wat de economische activiteiten in verband met de sector fossiel gas betreft, acht het Gerecht het opportuun om eerst het tiende middel en vervolgens het elfde tot en met het zestiende middel te onderzoeken.

### *Inleidende overwegingen betreffende de omvang van de rechterlijke toetsing*

30 De Republiek Oostenrijk voert in essentie aan dat de middelen zijn gebaseerd op onjuiste toepassingen van het recht bij het toepassen en het uitleggen van de taxonomieverordening, zodat het Gerecht een volledige rechterlijke toetsing moet verrichten.

31 De Commissie betwist deze argumentatie.

32 In herinnering zij gebracht dat, wanneer een instelling van de Unie beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid, met name in het kader van ingewikkelde beoordelingen, het rechterlijk toezicht dat het Gerecht moet uitoefenen op de gegrondheid van een handeling die wordt vastgesteld bij de uitoefening van een dergelijke bevoegdheid er niet toe mag leiden dat het zijn

beoordeling in de plaats stelt van die van de betrokken instelling, maar dat het dient na te gaan of die handeling niet op feitelijk onjuiste gegevens berust en geen blijk geeft van kennelijke beoordelingsfouten of misbruik van bevoegdheid (zie in die zin arrest van 4 mei 2023, ECB/Crédit Lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, punt 55 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

33 Bovendien beschikt de Commissie, in de context van een gedelegeerde bevoegdheid in de zin van artikel 290 VWEU, over een ruime beoordelingsbevoegdheid in de uitoefening van de haar opgedragen bevoegdheden wanneer zij onder meer ingewikkelde beoordelingen en evaluaties moet verrichten (zie in die zin arrest van 11 mei 2017, Dyson/Commissie, C-44/16 P, EU:C:2017:357, punt 53 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

34 In dit verband dient de Unierechter volgens vaste rechtspraak niet enkel de materiële juistheid van de aangevoerde bewijselementen en de betrouwbaarheid en de samenhang daarvan te controleren, maar moet hij ook nagaan of die elementen het relevante feitenkader vormen voor de beoordeling van een complexe toestand en of zij de daaruit getrokken conclusies kunnen schragen (zie arrest van 4 mei 2023, ECB/Crédit Lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, punt 56 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

35 Wanneer een instelling over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt, is de inachtneming van de procedurele waarborgen, waaronder de verplichting van deze instelling om alle relevante elementen van de betrokken situatie zorgvuldig en onpartijdig te onderzoeken, immers van fundamenteel belang (zie arrest van 4 mei 2023, ECB/Crédit Lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, punt 57 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

36 Indien het om rechtsvragen gaat, oefent het Gerecht daarentegen een volledige toetsing uit, met inbegrip van de uitlegging die op basis van objectieve gegevens aan de rechtsbepalingen moet worden gegeven, alsmede het onderzoek of al dan niet aan de voorwaarden voor toepassing van een dergelijke bepaling is voldaan (zie arrest van 11 september 2024, Sveza Verkhnyaya Sinyachikha e.a./Commissie, T-2/22, niet gepubliceerd, EU:T:2024:615, punt 27 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

37 Voorts moet met betrekking tot de door de Unierechter verrichte toetsing of er sprake is van een kennelijke beoordelingsfout van een handeling van een instelling worden gepreciseerd dat, om te kunnen vaststellen of deze instelling bij de beoordeling van ingewikkelde feiten een kennelijke fout heeft gemaakt die de nietigverklaring van die handeling rechtvaardigt, de door de verzoekende partij aangevoerde bewijzen afdoende moeten zijn om de in die handeling weergegeven beoordeling van de feiten te ontzenuwen (zie naar analogie arresten van 14 juni 2018, Lubrizol France/Raad, C-223/17 P, niet gepubliceerd, EU:C:2018:442, punt 39; 7 mei 2020, BTB Holding Investments en Duferco Participations Holding/Commissie C-148/19 P, EU:C:2020:354, punt 72, en 17 mei 2018, Bayer CropScience e.a./Commissie, T-429/13 en T-451/13, EU:T:2018:280, punt 145).

38 In het licht van deze overwegingen moeten de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde middelen worden onderzocht.

***Eerste en negende middel: schending van de procedureregels van de taxonomieverordening en van artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet***

39 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt in essentie dat de bestreden verordening is vastgesteld in strijd met de procedureregels van de taxonomieverordening voor de vaststelling van een gedelegeerde handeling, met name die betreffende de vaststelling van de technische screeningcriteria, en met de procedureregels van het Interinstitutioneel Akkoord tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over beter wetgeven (PB 2016, L 123, blz. 1; hierna: „Interinstitutioneel Akkoord"), alsmede in strijd met de voorschriften van artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet.

40 De Commissie, daarin ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, de Republiek Polen en Roemenië, bestrijdt dit betoog.

41 Er zij aan herinnerd dat de Commissie volgens artikel 23, lid 4, van de taxonomieverordening voorafgaand aan het vaststellen en tijdens het opstellen van gedelegeerde handelingen alle nodige expertise dient te verzamelen, onder meer door raadpleging van de deskundigen van de in artikel 24 van de taxonomieverordening bedoelde deskundigengroep van de lidstaten inzake duurzame financiering (hierna: „deskundigengroep van de lidstaten").

42 Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling dient de Commissie bovendien, op grond van die bepaling, te handelen overeenkomstig de beginselen en procedures die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord.

43 Tevens moet worden opgemerkt dat de Commissie volgens artikel 10, lid 4, en artikel 11, lid 4, van de taxonomieverordening, alvorens een gedelegeerde handeling vast te stellen, het in artikel 20 van de taxonomieverordening bedoelde platform voor duurzame financiering (hierna: „platform") dient te raadplegen over de technische screeningcriteria.

44 Bovendien adviseert de deskundigengroep van de lidstaten de Commissie op grond van artikel 24, lid 1, van de taxonomieverordening over de geschiktheid van de technische screeningcriteria en de aanpak van het platform met betrekking tot de ontwikkeling van die criteria.

45 In casu zij eraan herinnerd dat de technische deskundigengroep inzake duurzame financiering (hierna: „TEG"), die door de Commissie is opgericht om haar te helpen bij de ontwikkeling van de taxonomie, met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 aanbevelingen heeft gedaan over de technische screeningcriteria voor economische activiteiten die substantieel zouden bijdragen aan de twee in artikel 9, onder a) en b), van de taxonomieverordening vastgestelde milieudoelstellingen. De TEG heeft in haar verslagen van december 2018 en juni 2019 twee tussentijdse versies van haar aanbevelingen gepubliceerd. Voor elk van deze twee verslagen is een oproep tot feedback gedaan. In maart 2020 is het eindverslag van de TEG bekendgemaakt, vergezeld van een technische bijlage.

46 Bovendien heeft de Commissie in maart 2020 met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 de effectbeoordeling gepubliceerd, waarover tot eind april 2020 opmerkingen konden worden ingediend. Voorts is in overeenstemming met de regels voor beter regelgeven het ontwerp van gedelegeerde verordening 2021/2139 gedurende een feedbackperiode van vier weken (20 november tot en met 18 december 2020) op het portaal voor betere regelgeving gepubliceerd, in december 2020 door het platform geëvalueerd en tijdens

verschillende vergaderingen van de deskundigengroep van de lidstaten tussen december 2020 en maart 2021 aan de deskundigen van de lidstaten voorgelegd. Op 4 juni 2021 heeft de Commissie de effectbeoordeling met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 [SWD (2021) 152 final] gepubliceerd.

47 Met het oog op de vaststelling van de bestreden verordening heeft het directoraat-generaal Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie (FISMA) van de Commissie bovendien in de zomer van 2020 het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC) verzocht om voor kernenergie nadere technische werkzaamheden te verrichten met betrekking tot het in artikel 17 van de taxonomieverordening bedoelde criterium dat de economische activiteit, om als ecologisch duurzaam te worden aangemerkt, geen „ernstige afbreuk [mag doen]" aan een van de milieudoelstellingen van artikel 9 van die verordening (hierna: „DNSH-criterium"), zoals de TEG had aanbevolen. Het JRC heeft de beoordeling van de productie van kernenergie getoetst aan het DNSH-criterium, rekening houdend met de effecten van de gehele levenscyclus van kernenergie op de daadwerkelijke en potentiële milieueffecten voor alle doelstellingen. Op 19 maart 2021 heeft het JRC een verslag over de resultaten van het volledige onderzoek opgesteld (hierna: „JRC-verslag"), waarvan de conclusies zijn samengevat in de toelichting bij het ontwerp van de bestreden verordening.

48 Naar aanleiding van het JRC-verslag heeft de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag bedoelde groep van deskundigen op 28 juni 2021 een positief advies uitgebracht over dit verslag, zoals is aangegeven in de toelichting bij het ontwerp van de bestreden verordening. Ook het Wetenschappelijk Comité voor gezondheids-, milieu- en opkomende risico's (hierna: „SCHEER") heeft, op 29 juni 2021, advies uitgebracht over de conclusies en aanbevelingen van het JRC-verslag.

49 In de eerste plaats stelt de Republiek Oostenrijk dat het ontwerp van de bestreden verordening, in strijd met de voorschriften van het Interinstitutioneel Akkoord, met name met de punten 4 en volgende van de bijlage erbij, te laat en op ongepaste wijze is toegezonden (op 31 december 2021 's avonds), met een te korte antwoordtermijn (die aanvankelijk op 12 januari 2022 en vervolgens, na een korte verlenging, op 21 januari 2022 afliep). De lidstaten beschikten dus niet over voldoende tijd om hun opmerkingen voor te bereiden.

50 In dit verband moet worden opgemerkt dat volgens punt 4 van de bijlage bij het Interinstitutioneel Akkoord de deskundigen van de lidstaten tijdig worden geraadpleegd over elk ontwerp van gedelegeerde handeling dat door de diensten van de Commissie is opgesteld.

51 De Commissie heeft bovendien het ontwerp van de bestreden verordening op 31 december 2021 aan het platform en de deskundigengroep van de lidstaten toegezonden.

52 Het platform heeft zijn definitieve feedback op 24 januari 2022 op zijn website gepubliceerd.

53 Op 10 januari 2022 heeft een vergadering van de deskundigengroep van de lidstaten plaatsgevonden, tijdens welke de lidstaten hun opmerkingen over het ontwerp van de bestreden verordening konden indienen.

54 De deskundigengroep van de lidstaten kreeg tot 26 januari 2022 de tijd om haar opmerkingen over de feedback van het platform in te dienen.

55 Aangezien activiteiten in verband met kernenergie en activiteiten in verband met fossiel gas reeds aan een voorafgaande analyse waren onderworpen met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 en aangezien de kwestie van de milieueffecten van deze activiteiten, die het voorwerp is van talrijke bestaande deskundigenonderzoeksverslagen, zoals het JRC-verslag en het in artikel 31 van het Euratom-Verdrag bedoelde advies van de deskundigengroep van 28 juni 2021, niet geheel nieuw is, moet worden vastgesteld dat de termijn van 12 dagen, verlengd tot 21 dagen, die de deskundigengroep van de lidstaten en het platform ter beschikking stonden om hun mening over het ontwerp van gedelegeerde handeling te geven, voldoende was om opmerkingen in te dienen.

56 Dit geldt temeer daar de deskundigen vooraf op de hoogte waren van de materie, aangezien zij reeds tijdens een bijeenkomst in mei 2020 opmerkingen hadden gemaakt over de in punt 45 hierboven genoemde aanbevelingen van de TEG, en het platform noch de deskundigengroep van de lidstaten van mening was dat de verlengde termijn ontoereikend was.

57 Tegen deze achtergrond kan de Commissie niet worden verweten dat zij het ontwerp van de bestreden verordening op 31 december 2021 heeft toegezonden, temeer daar de termijn die aan de deskundigengroep van de lidstaten en aan het platform was toegekend om hun advies over het ontwerp van gedelegeerde handeling uit te brengen, is verlengd tot 21 januari 2022.

58 Anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, moet dus worden vastgesteld dat de lidstaten overeenkomstig punt 4 van de bijlage bij het Interinstitutioneel Akkoord tijdig zijn geraadpleegd over het ontwerp van de bestreden verordening.

59 Bovendien kan de Commissie evenmin worden verweten dat zij het ontwerp van de bestreden verordening tegelijkertijd aan de deskundigengroep van de lidstaten en aan het platform heeft toegezonden, aangezien de Commissie de deskundigengroep van de lidstaten de mogelijkheid heeft geboden om haar opmerkingen in te dienen over de feedback van het platform. De deskundigengroep van de lidstaten heeft tot 26 januari 2022 de tijd gekregen om opmerkingen in te dienen over de feedback van het platform, die op 24 januari 2022, dat wil zeggen twee dagen ervoor, op zijn website was gepubliceerd.

60 In de tweede plaats voert de Republiek Oostenrijk aan dat er geen bijeenkomst met de deskundigen van de lidstaten heeft plaatsgevonden, terwijl niet was voldaan aan de voorwaarden om gebruik te maken van een schriftelijk advies, aangezien de bestreden verordening geen wijziging van gedelegeerde verordening 2021/2139 bevatte, maar een „toevoeging” met betrekking tot volledig nieuwe kwesties, met name de definitie van economische activiteiten en de vaststelling van geheel nieuwe criteria en drempels, waarvoor een nieuwe raadpleging van de lidstaten noodzakelijk was.

61 Vastgesteld moet echter worden dat op 10 januari 2022 een virtuele bijeenkomst heeft plaatsgevonden, zodat er wel degelijk een bijeenkomst met de deskundigen van de lidstaten over de in de bestreden verordening bedoelde activiteiten heeft plaatsgevonden. Overigens staat het Interinstitutioneel Akkoord er niet aan in de weg dat de deskundigen in het kader van een schriftelijke procedure worden geraadpleegd.

62 In de derde plaats verwijt de Republiek Oostenrijk de Commissie in essentie dat zij de technische screeningcriteria heeft vastgesteld zonder nieuwe openbare raadpleging en zonder nieuwe effectbeoordeling na de aanvullende analyses in het JRC-verslag.

63 In dit verband zij eraan herinnerd dat de Commissie volgens punt 13 van het Interinstitutioneel Akkoord een effectbeoordeling moet verrichten voor haar gedelegeerde handelingen die naar verwachting significante economische, ecologische of sociale gevolgen zullen hebben, en op zo breed mogelijke schaal overleg moet voeren.

64 Uit de rechtspraak komt evenwel naar voren dat uit de bewoordingen van de punten 12 tot en met 15 van het Interinstitutioneel Akkoord geen verplichting volgt om in alle omstandigheden een effectbeoordeling van gedelegeerde verordeningen te verrichten (zie in die zin en naar analogie arresten van 3 december 2019, Tsjechische Republiek/Parlement en Raad, C-482/17, EU:C:2019:1035, punten 82-85, en 5 juli 2023, TIB Chemicals/Commissie, T-639/20, niet gepubliceerd, EU:T:2023:374, punt 206).

65 Bovendien is de Commissie krachtens punt 28 van het Interinstitutioneel Akkoord verplicht om, voorafgaand aan de vaststelling van gedelegeerde handelingen, alle nodige deskundigheid op te doen, onder meer door raadpleging van deskundigen van de lidstaten en door openbare raadplegingen.

66 Punt 6 van de bijlage bij het Interinstitutioneel Akkoord bepaalt dat de voorbereiding en opstelling van gedelegeerde handelingen ook de raadpleging van belanghebbenden kan inhouden, zodat de Commissie niet in elk geval verplicht is om openbare raadplegingen te houden.

67 In casu heeft de Commissie, zoals naar voren komt in de punten 45 en 46 hierboven, met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 een effectbeoordeling verricht en heeft de TEG twee verslagen vastgesteld over de technische screeningcriteria voor economische activiteiten die substantieel zouden bijdragen aan de twee in artikel 9, onder a) en b), van de taxonomieverordening vastgestelde milieudoelstellingen. Voor deze effectbeoordeling en deze verslagen is een openbare raadpleging gehouden. Bovendien zijn deze effectbeoordeling en deze openbare raadplegingen uitgevoerd toen reeds werd overwogen om technische screeningcriteria vast te stellen voor economische activiteiten in verband met kernenergie.

68 Overigens werd in de effectbeoordeling met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 [SWD (2021) 152 final] op bladzijde 23 aangegeven dat, wat de activiteiten in verband met kernenergie betreft, werd gekozen voor voortzetting van het technische werk aan het DNSH-criterium.

69 Zoals blijkt uit overweging 3 van de bestreden verordening is de vaststelling van technische screeningcriteria voor deze activiteiten vervolgens uitgesteld, in afwachting van een grondige beoordeling door deskundigen.

70 De deskundigenonderzoeken en de openbare raadplegingen met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 omvatten reeds de activiteiten in verband met kernenergie, zodat de bestreden verordening aansluit bij die gedelegeerde verordening. Zij hebben de Commissie er overigens toe gebracht aanvullende analyses te verrichten met het oog op de vaststelling van de bestreden verordening.

71 De activiteiten in verband met kernenergie waren ook geanalyseerd in de technische bijlage bij het eindverslag van de TEG, die als basis heeft gediend voor de opstelling van zowel gedelegeerde verordening 2021/2139 als de bestreden verordening.

72 Gelet op de elementen die in de punten 45 tot en met 48 hierboven in herinnering zijn gebracht, volgt uit de verschillende procedurele stappen die tot de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 en vervolgens tot die van de bestreden verordening hebben geleid, dat de bestreden verordening aansluit bij die gedelegeerde verordening. In het bijzonder heeft de TEG in het kader van de procedure die tot de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 heeft geleid, rekening gehouden met economische activiteiten in verband met kernenergie en aanbevolen om andere studies uit te voeren, die vervolgens zijn verricht in het kader van de procedure die tot de vaststelling van de bestreden verordening heeft geleid.

73 Bijgevolg kon de Commissie zich voor de vaststelling van de bestreden verordening op goede gronden baseren op de deskundigenonderzoeken die waren verricht met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139, aangezien de twee gedelegeerde verordeningen tot doel hebben de taxonomieverordening aan te vullen, en bovendien de procedures die tot de vaststelling ervan hebben geleid, elkaar aanvullen wat het onderzoek van economische activiteiten in verband met kernenergie betreft. Anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, kon de Commissie zich voor de vaststelling van de bestreden verordening dus met name baseren op de effectbeoordeling en de openbare raadpleging die waren verricht met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139, zonder dat zij na de aanvullende analyse in het JRC-verslag een aanvullende en specifieke effectbeoordeling en een aanvullende en specifieke openbare raadpleging hoefde te verrichten, aangezien de activiteiten in verband met kernenergie reeds aan een effectbeoordeling en openbare raadpleging onderworpen waren geweest.

74 Hieruit volgt dat de Commissie geen fout heeft gemaakt door zich op het standpunt te stellen dat het niet nodig was om een aanvullende en specifieke effectbeoordeling en een aanvullende en specifieke openbare raadpleging te verrichten na de aanvullende analyse in het JRC-verslag van de naleving van het DNSH-criterium door de activiteiten in verband met kernenergie.

75 Wat in de vierde plaats het argument in punt 30 van de memorie in interventie van het Groothertogdom Luxemburg betreft dat het ontbreken van een nieuwe openbare raadpleging schending oplevert van artikel 8 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB 2005, L 124, blz. 4), zij eraan herinnerd dat volgens artikel 40, vierde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, dat krachtens artikel 53 van dat Statuut van toepassing is op de procedure voor het Gerecht, de conclusies van het verzoek tot voeging slechts kunnen strekken tot ondersteuning van de conclusies van een van de hoofdpartijen in het geding. Volgens artikel 142, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht aanvaardt de interveniënt het geding bovendien in de stand waarin het zich bevindt ten tijde van zijn interventie.

76 Die bepalingen verzetten zich weliswaar niet ertegen dat een interveniënt nieuwe argumenten aanvoert of andere argumenten dan de partij die hij ondersteunt, daar hij zijn betoog anders zou moeten beperken tot een herhaling van de in het verzoekschrift aangevoerde argumenten, maar staan hem niet toe het in het verzoekschrift omschreven kader van het geding te wijzigen door nieuwe middelen aan te voeren [arresten van 10 november 2021, Google en Alphabet/Commissie (Google Shopping), T-612/17, EU:T:2021:763, punt 192, en 2 oktober 2024, ACE/Raad, T-828/22, niet gepubliceerd, hogere voorziening ingesteld, EU:T:2024:672, punt 44].

77 Aangezien de Republiek Oostenrijk geen middel heeft aangevoerd inzake schending van artikel 8 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, is dit argument dus niet-ontvankelijk.

78 In de vijfde plaats voert de Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, aan dat de drempelwaarden van 270 gram (g) $CO_2$-equivalent ($CO_2e$) per kilowattuur (kWh) en het jaargemiddelde van 550 kilogram (kg) $CO_2e$ per kilowatt (kW) over een periode van 20 jaar, die zijn vastgesteld voor de kwalificatie van fossiel gas als transitieactiviteit in de zin van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, niet het voorwerp zijn geweest van een effectbeoordeling of openbare raadpleging.

79 Er zij evenwel aan herinnerd dat, zoals blijkt uit punt 46 hierboven, de Commissie een effectbeoordeling heeft verricht met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 en dat de TEG twee verslagen heeft vastgesteld. Deze effectbeoordeling en deze verslagen zijn onderworpen geweest aan openbare raadplegingen en zijn uitgevoerd toen reeds werd overwogen technische screeningcriteria vast te stellen voor economische activiteiten in verband met fossiel gas.

80 De deskundigenonderzoeken en de openbare raadplegingen met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 omvatten reeds de economische activiteiten in verband met fossiel gas. Zij hebben de Commissie er overigens toe gebracht aanvullende analyses te verrichten met het oog op de vaststelling van de bestreden verordening. Overigens werd in de effectbeoordeling met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 [SWD (2021) 152 final] op bladzijde 146 aangegeven dat er wat betreft de activiteiten in verband met fossiel gas aanvullende werkzaamheden nodig waren.

81 Bovendien werden de economische activiteiten in verband met fossiel gas geanalyseerd in de technische bijlage bij het eindverslag van de TEG.

82 Aangezien de sector fossiel gas het voorwerp is geweest van de voorbereidende fase van gedelegeerde verordening 2021/2139 en aangezien die verordening aansluit bij de bestreden verordening, hetgeen in punt 72 hierboven in herinnering is gebracht, kan de Commissie niet worden verweten dat zij geen nieuwe effectbeoordeling of openbare raadpleging met betrekking tot die sector heeft uitgevoerd.

83 Bijgevolg heeft de Commissie geen fout gemaakt door zich op het standpunt te stellen dat het niet nodig was om een aanvullende en specifieke effectbeoordeling en een aanvullende en specifieke openbare raadpleging te verrichten met betrekking tot de drempels van 270 g $CO_2e$/kWh en 550 kg $CO_2e$/kW.

84 In de zesde plaats betoogt de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening in strijd met artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet is vastgesteld, aangezien de Commissie vóór de vaststelling ervan niet heeft beoordeeld of deze verenigbaar is met de doelstelling inzake klimaatneutraliteit van artikel 2, lid 1, van die wet en de klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 en 2040, noch de resultaten van of de redenen voor een dergelijke beoordeling openbaar heeft gemaakt.

85 Er zij aan herinnerd dat de Commissie volgens artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet moet beoordelen, voordat zij worden vastgesteld, of eventuele ontwerpmaatregelen of -wetgevingsvoorstellen, waaronder begrotingsvoorstellen, stroken met de in artikel 2, lid 1, van die wet bedoelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit en de klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 en 2040, die beoordeling moet opnemen in een eventuele effectbeoordeling bij deze maatregelen of voorstellen, en het resultaat van die beoordeling op het moment van de

vaststelling openbaar moet maken. De Commissie beoordeelt ook of deze ontwerpmaatregelen of wetgevingsvoorstellen, waaronder begrotingsvoorstellen, stroken met het waarborgen van de vooruitgang op het gebied van aanpassing als bedoeld in artikel 5 van die wet.

86 Artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet noemt geen specifieke vorm voor de beoordeling waarin deze wet voorziet. Het hoofddoel van deze bepaling is dus ervoor te zorgen dat de Commissie met kennis van zaken een beslissing neemt over de verenigbaarheid van een ontwerpmaatregel met de doelstellingen van de Europese klimaatwet.

87 De eerbiediging van deze essentiële doelstelling kan worden verzekerd doordat de Commissie controleert of rekening wordt gehouden met de specifieke vereisten van de taxonomieverordening, in het bijzonder artikel 10 ervan, dat de substantiële bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering regelt.

88 Artikel 2, lid 1, van de Europese klimaatwet, waarin de doelstelling inzake klimaatneutraliteit is vastgelegd, luidt als volgt:

„De in het Unierecht geregelde emissies en verwijderingen van broeikasgassen in de hele Unie zijn uiterlijk in 2050 binnen de Unie in evenwicht, zodat de netto-uitstoot tegen die datum tot nul kan worden herleid, en de Unie streeft daarna naar negatieve emissies."

89 In overweging 24 van de taxonomieverordening staat te lezen dat een economische activiteit die de milieudoelstelling inzake de mitigatie van klimaatverandering nastreeft, substantieel moet bijdragen aan de stabilisering van emissies van broeikasgassen (hierna: „BKG") door deze te voorkomen of te verminderen, of door voor meer verwijdering van BKG te zorgen.

90 Artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening bepaalt tevens dat een activiteit wordt geacht substantieel aan de mitigatie van klimaatverandering bij te dragen indien zij de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt, onder meer door BKG-emissies af te bouwen.

91 Hieruit volgt dat de doelstelling van klimaatneutraliteit van de Europese klimaatwet vergelijkbaar is met de door de taxonomieverordening ten uitvoer gelegde doelstelling van mitigatie van klimaatverandering, aangezien deze twee handelingen de vermindering of beëindiging van BKG-emissies beogen.

92 Op basis van de effectbeoordeling van gedelegeerde verordening 2021/2139 en de wetenschappelijke analyses van de bijdrage van economische activiteiten in verband met kernenergie en fossiel gas aan de mitigatie van en de adaptatie aan klimaatverandering, alsmede de wetenschappelijke analyse van de naleving van het DNSH-criterium door deze activiteiten, die zijn verricht met het oog op de vaststelling van de bestreden verordening teneinde de potentiële bijdrage van deze activiteiten aan de doelstelling van vermindering of verwijdering van BKG te meten, kon de Commissie, zonder dat een aanvullende analyse nodig was, overeenkomstig artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet beoordelen of de bestreden verordening strookte met de klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 en 2040.

93 Bijgevolg moeten het eerste en het negende middel worden afgewezen.

***Tweede tot en met achtste middel, die verband houden met de economische activiteiten in verband met de sector kernenergie***

94 Vooraf zij opgemerkt dat de bestreden verordening betrekking heeft op drie soorten economische activiteiten in de sector kernenergie:

– de precommerciële fasen van geavanceerde technologieën voor de productie van energie uit nucleaire processen met een minimum aan afval van de splijtstofcyclus (nieuwe afdelingen 4.26 van de bijlagen I en II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, die bij de bestreden verordening in die bijlagen zijn ingevoegd);

– de bouw en veilige exploitatie van nieuwe kerncentrales voor de opwekking van elektriciteit of warmte, voor onder meer de productie van waterstof, met gebruikmaking van de beste beschikbare technologieën (nieuwe afdelingen 4.27 van de bijlagen I en II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, die bij de bestreden verordening zijn ingevoegd);

– de elektriciteitsopwekking uit kernenergie in bestaande installaties (nieuwe afdelingen 4.28 van de bijlagen I en II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, die bij de bestreden verordening in die bijlagen zijn ingevoegd) (hierna samen: „economische activiteiten in verband met kernenergie").

95 Voor elk van deze activiteiten, die worden aangemerkt als activiteiten die onder een duurzame belegging vallen, worden in bijlage I bij de bestreden verordening de technische screeningcriteria vastgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald, ten eerste, onder welke voorwaarden een economische activiteit kan worden aangemerkt als een activiteit die substantieel bijdraagt aan de mitigatie van klimaatverandering, en, ten tweede, of de economische activiteit geen ernstige afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen van artikel 9 van de taxonomieverordening. In bijlage II bij de bestreden verordening worden de technische screeningcriteria genoemd aan de hand waarvan kan worden bepaald, ten eerste, onder welke voorwaarden een economische activiteit kan worden aangemerkt als activiteit die substantieel bijdraagt aan de adaptie aan klimaatverandering, en, ten tweede, of de economische activiteit geen ernstige afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen van artikel 9 van de taxonomieverordening.

*Achtste middel: schending van artikel 290 VWEU*

96 De Republiek Oostenrijk betoogt in essentie dat de bestreden verordening in strijd is met de voorwaarde betreffende delegatie van „essentiële onderdelen" in de zin van artikel 290 VWEU, aangezien in die verordening de taxonomieverordening aldus wordt uitgelegd dat de Uniewetgever de kwalificatie van de economische activiteiten in verband met kernenergie als duurzame activiteiten heeft opengelaten en zich daarbij heeft verlaten op de beoordelingsbevoegdheid van de Commissie.

97 Volgens de Republiek Oostenrijk behoort het voorwerp van de bestreden verordening in wezen tot de essentiële onderdelen van de taxonomieverordening wegens het politieke en controversiële karakter van de opneming van kernenergie in de taxonomie, wegens de bewoordingen van artikel 10, lid 1, van de taxonomieverordening, dat kernenergie uitsluit van economische activiteiten die kunnen worden geacht substantieel bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering, wegens

de rechtsgrondslag van de taxonomieverordening, die betrekking heeft op de interne markt en niet op het Euratom-Verdrag, en wegens de inmenging van de bestreden verordening in het eigendomsrecht, de vrijheid van beroep en de vrijheid van ondernemerschap.

98 De Commissie, daarin ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, Roemenië en de Republiek Finland, bestrijdt dit betoog.

99 Om te beginnen moet worden opgemerkt dat de Republiek Oostenrijk geen exceptie van onwettigheid heeft opgeworpen wegens schending van artikel 290 VWEU door de taxonomieverordening, zoals zij ter terechtzitting heeft bevestigd. De Republiek Oostenrijk betwist dus niet de rechtmatigheid van de bij met name artikel 1, lid 3, en artikel 10, lid 3, van die verordening aan de Commissie overgedragen bevoegdheid.

100 Vervolgens zij eraan herinnerd dat volgens artikel 290, lid 1, VWEU in een wetgevingshandeling aan de Commissie de bevoegdheid kan worden overgedragen om niet-wetgevingshandelingen van algemene strekking vast te stellen ter aanvulling of wijziging van bepaalde niet-essentiële onderdelen van de wetgevingshandeling.

101 De in artikel 290 VWEU bedoelde mogelijkheid om bevoegdheden over te dragen, heeft tot doel de Uniewetgever in staat te stellen zich te concentreren op de essentiële onderdelen van een wettelijke regeling en op de niet-essentiële onderdelen waarover hij het gepast acht regels op te stellen, terwijl aan de Commissie de taak wordt toevertrouwd om bepaalde niet-essentiële onderdelen van de vastgestelde wetgevingshandeling „aan te vullen” of dergelijke onderdelen „te wijzigen” in het kader van een aan de Commissie gedelegeerde bevoegdheid (zie arrest van 11 mei 2017, Dyson/Commissie, C-44/16 P, EU:C:2017:357, punt 58 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

102 Dit betekent dat de essentiële voorschriften van de betrokken materie moeten worden vastgesteld in de basisregeling en dat de vaststelling ervan niet kan worden gedelegeerd (zie arrest van 11 mei 2017, Dyson/Commissie, C-44/16 P, EU:C:2017:357, punt 59 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

103 In casu moet worden vastgesteld of, zoals de Republiek Oostenrijk stelt, de vraag of economische activiteiten in verband met kernenergie voldoen aan de voorwaarden van de taxonomieverordening en dus kunnen worden aangemerkt als activiteiten die onder artikel 10, lid 2, ervan vallen, een essentieel onderdeel van die verordening vormt en dus niet het voorwerp kan zijn van een gedelegeerde handeling.

104 Van essentiële onderdelen in een basisverordening is sprake als bij de vaststelling ervan politieke keuzen moeten worden gemaakt die tot de eigen verantwoordelijkheden van de Uniewetgever behoren (zie in die zin arrest van 5 september 2012, Parlement/Raad, C-355/10, EU:C:2012:516, punt 65), aangezien aan de hand van diverse beoordelingen een evenwicht moet worden gezocht tussen de uiteenlopende belangen die aan de orde zijn, of als de vaststelling ervan dermate belangrijke inmengingen in de grondrechten van de betrokkenen mogelijk maakt dat het optreden van de Uniewetgever vereist is (zie arrest van 26 juli 2017, Tsjechië/Commissie, C-696/15 P, EU:C:2017:595, punt 78 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

105 De vaststelling van de als essentieel aan te merken onderdelen van een onderwerp moet berusten op objectieve gegevens die voor rechterlijke toetsing vatbaar zijn, en vereist dat rekening wordt gehouden met de kenmerken en bijzonderheden van het betreffende onderwerp (zie arrest van 22 juni 2016, DK Recycling und Roheisen/Commissie, C-540/14 P, EU:C:2016:469, punt 48 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

106 In dit verband blijkt ten eerste uit artikel 1 van de taxonomieverordening dat deze verordening tot doel heeft om criteria vast te stellen om uit te maken of een economische activiteit als ecologisch duurzaam kan worden aangemerkt, met het oog op het bepalen van de mate waarin een belegging ecologisch duurzaam is.

107 Overeenkomstig artikel 3 van de taxonomieverordening wordt een economische activiteit als ecologisch duurzaam aangemerkt indien zij voldoet aan de onder a) tot en met d) van die bepaling bedoelde „criteria voor ecologische duurzaamheid", namelijk indien zij substantieel bijdraagt aan een of meer van de in artikel 9 van die verordening genoemde milieudoelstellingen, geen ernstige afbreuk doet aan die doelstellingen, wordt verricht met inachtneming van de in artikel 18 van die verordening vastgestelde minimumgaranties en voldoet aan de technische screeningcriteria die door de Commissie overeenkomstig met name artikel 10, lid 3, en artikel 11, lid 3, van die verordening zijn vastgesteld.

108 Ten tweede volgt uit artikel 10, lid 3, onder a), en artikel 11, lid 3, onder a), van de taxonomieverordening dat deze bepalingen aan de Commissie de taak delegeren om de leden 1 en 2 van deze artikelen aan te vullen door technische screeningcriteria vast te stellen om de voorwaarden te bepalen waaronder een specifieke economische activiteit kan worden aangemerkt als substantieel bijdragend aan de mitigatie van en de adaptatie aan klimaatverandering.

109 Tevens blijkt uit artikel 10, lid 3, onder b), en artikel 11, lid 3, onder b), van de taxonomieverordening dat deze bepalingen aan de Commissie de taak delegeren om artikel 17 van die verordening aan te vullen door voor elke relevante milieudoelstelling technische screeningcriteria vast te stellen om uit te maken of een economische activiteit ten aanzien waarvan bovengenoemde technische screeningcriteria zijn vastgesteld, ernstig afbreuk doet aan een of meer van die milieudoelstellingen.

110 Bovendien verplichten artikel 10, lid 5, en artikel 11, lid 5, van de taxonomieverordening de Commissie om bij de uitoefening van deze gedelegeerde bevoegdheid rekening te houden met de vereisten van artikel 19 van die verordening.

111 Als een van deze vereisten wordt in artikel 19, lid 1, onder a), van de taxonomieverordening aangegeven dat technische screeningcriteria de meest relevante potentiële bijdragen aan de specifieke milieudoelstelling vermelden, waarbij het beginsel van technologische neutraliteit in acht wordt genomen, en waarbij naar de effecten van een specifieke economische activiteit op korte en lange termijn wordt gekeken.

112 Daarnaast dienen volgens artikel 19, lid 3, van de taxonomieverordening de in lid 1 van dat artikel bedoelde technische screeningcriteria ervoor te zorgen dat de opwekking van elektriciteit middels vaste fossiele brandstoffen niet wordt aangemerkt als een ecologisch duurzame economische activiteit.

113 Bovendien houdt het beginsel van technologische neutraliteit volgens de rechtspraak in dat de betrokken regelgeving de rechten en verplichtingen van personen op algemene wijze moet noemen teneinde het gebruik van een bepaalde technologie niet ten nadele van een andere te bevoordelen (zie in die zin arrest van 24 maart 2022, Austro-Mechana, C-433/20, EU:C:2022:217, punt 27 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

114 Uit het voorgaande volgt dat de Uniewetgever in artikel 3 van de taxonomieverordening criteria voor ecologische duurzaamheid heeft vastgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald of een economische activiteit als ecologisch duurzaam kan worden aangemerkt, teneinde te bepalen in hoeverre een belegging ecologisch duurzaam is, zonder dat daarbij een bepaalde technologie ten nadele van een andere wordt bevoordeeld, en waarbij alleen elektriciteitsopwekking met gebruikmaking van vaste fossiele brandstoffen is uitgesloten. Zo heeft de Uniewetgever de Commissie de mogelijkheid gelaten om de taxonomieverordening aan te vullen door technische screeningcriteria in te voeren om zich aan toekomstige vernieuwingen aan te passen, door ervoor te zorgen dat het regelgevingskader niet vastligt en rekening kan houden met ecologische en economische ontwikkelingen. Tevens moet worden opgemerkt dat de taxonomieverordening niet is toegespitst op de soorten activiteiten, maar op de milieudoelstellingen en de algemene criteria aan de hand waarvan kan worden bepaald of een bepaalde economische activiteit als duurzaam moet worden beschouwd, zodat, met uitzondering van de uitdrukkelijk uitgesloten fossiele brandstoffen, elke activiteit onder die verordening kan vallen, overeenkomstig het beginsel van technologische neutraliteit (artikel 19, lid 3, van de taxonomieverordening).

115 Hieruit volgt dat de criteria van ecologische duurzaamheid van economische activiteiten door de Uniewetgever zijn gedefinieerd in artikel 3 van de taxonomieverordening en dat deze wetgever de mogelijkheid heeft opengelaten om alle soorten activiteiten die aan deze criteria voldoen, als duurzaam te omschrijven, met uitzondering van de uitdrukkelijk uitgesloten fossiele brandstoffen.

116 Gelet op het doel en de inhoud van de taxonomieverordening bestaan de essentiële onderdelen ervan namelijk onder meer in de vaststelling van milieudoelstellingen, de criteria voor ecologische duurzaamheid van artikel 3 van die verordening en de vereisten die van toepassing zijn op de technische screeningcriteria. De Commissie heeft in de bestreden verordening dus technische screeningcriteria vastgesteld die zelf niet tot de essentiële onderdelen van die verordening behoren.

117 Evenzo heeft de Uniewetgever, door de Commissie de mogelijkheid te laten om technische screeningcriteria vast te stellen voor alle soorten activiteiten die aan de duurzaamheidscriteria voldoen, met uitzondering van de opwekking van elektriciteit met gebruikmaking van vaste fossiele brandstoffen, de beleidskeuzen gemaakt die onder zijn eigen verantwoordelijkheid vallen met betrekking tot de essentiële onderdelen van de taxonomieverordening.

118 Hieruit volgt dat de vaststelling van de economische activiteiten als zodanig en de vaststelling van de technische screeningcriteria voor elke economische activiteit, waarbij de duurzaamheidscriteria worden toegepast, anders dan de Republiek Oostenrijk stelt, niet behoren tot de essentiële onderdelen van de taxonomieverordening.

119 Dit betekent dat de Commissie door de vaststelling van technische screeningcriteria in de bestreden verordening geen inbreuk heeft gemaakt op de essentiële onderdelen van de taxonomieverordening.

120 Deze door de Uniewetgever gekozen benadering heeft overigens ook de verdienste dat de Commissie de technische screeningcriteria aan de ontwikkeling van de technologie kan aanpassen. Bovendien kan van de wetgever niet worden verlangd dat hij alle bestaande of beoogde technologieën opsomt, aangezien de wetgeving daardoor technologisch achterhaald en niet toekomstbestendig zou zijn, omdat zij geen rekening zou kunnen houden met het onvermijdelijke en wenselijke karakter van technologische innovatie.

121 Aan deze conclusie wordt niet afgedaan door de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde omstandigheid dat de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie een tussen de lidstaten omstreden politiek aspect vormt, aangezien de Uniewetgever er niet voor heeft gekozen om deze activiteit uit te sluiten, in tegenstelling tot de productie van elektriciteit uit vaste fossiele brandstoffen. Hoe dan ook is het politieke en controversiële aspect van de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie niet relevant in het licht van artikel 290 VWEU, dat de essentiële onderdelen van een gebied, en niet de politieke en controversiële elementen daarvan, voorbehoudt aan wetgevingshandelingen.

122 Hetzelfde geldt voor het argument dat de Uniewetgever in artikel 10, lid 1, van de taxonomieverordening een uitputtende opsomming heeft gegeven, aangezien dit argument voortvloeit uit een onjuiste lezing van die verordening. Ten eerste bevat deze bepaling namelijk geen uitputtende opsomming van de economische activiteiten die substantieel kunnen bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering, maar van de situaties waarin een economische activiteit „substantieel bijdraagt aan de stabilisering van de concentraties van [BKG] in de atmosfeer op een niveau waarop gevaarlijke antropogene verstoring van het klimaatsysteem wordt voorkomen”, zodat zij kan worden geacht substantieel bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering. Ten tweede ziet artikel 10, lid 2, van die verordening ook op andere situaties waarin een economische activiteit kan worden geacht substantieel bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering.

123 Met betrekking tot het argument dat de rechtsgrondslag van de taxonomieverordening artikel 203 van het Euratom-Verdrag had moeten zijn indien de Uniewetgever had besloten dat kernenergie in de taxonomie moest worden opgenomen, moet worden opgemerkt dat de Republiek Oostenrijk geen op een onjuiste rechtsgrondslag gebaseerde exceptie van onwettigheid van die verordening opwerpt. Overigens is het feit dat de taxonomieverordening niet op het Euratom-Verdrag is gebaseerd, te verklaren door het doel ervan, dat niet alleen verband houdt met kernenergie, maar ook met andere economische activiteiten. Bovendien toont dit argument hoe dan ook niet aan dat de vaststelling dat economische activiteiten in verband met kernenergie bijdragen aan de mitigatie van of adaptatie aan klimaatverandering, tot de essentiële aspecten van de taxonomieverordening behoort.

124 Wat ten slotte het argument betreft dat de opneming van kernenergie in de taxonomie bij de bestreden verordening een inmenging vormt in het recht van eigendom (artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie), de vrijheid van beroep (artikel 15 van het Handvest) en de vrijheid van ondernemerschap (artikel 16 van het Handvest) van (financiële) ondernemingen, zodat die opneming tot de bevoegdheid van de Uniewetgever behoort, zij eraan herinnerd dat het optreden van de wetgever volgens de rechtspraak inderdaad vereist is wanneer de vastgestelde handeling inmengingen in bijzonder belangrijke grondrechten mogelijk maakt (zie in die zin arrest van 5 september 2012, Parlement/Raad, C-355/10, EU:C:2012:516, punt 77)

125 De Republiek Oostenrijk heeft echter geen exceptie van onwettigheid van de taxonomieverordening heeft opgeworpen die met name gebaseerd is op het feit dat activiteiten in verband met kernenergie niet zijn uitgesloten. Voor het overige kan zij niet stellen dat louter de vaststelling van technische screeningcriteria voor economische activiteiten in verband met kernenergie op zichzelf volstaat om te kunnen spreken van bijzonder belangrijke inmengingen in de grondrechten, aangezien zij enkel aanvoert dat die vaststelling belangrijke gevolgen heeft voor de in de artikelen 15, 16 en 17 van het Handvest verankerde grondrechten, zonder elementen aan te dragen die een dergelijke aantasting kunnen aantonen.

126 Gelet op het voorgaande kan niet worden geoordeeld dat artikel 10, lid 3, en artikel 11, lid 3, van de taxonomieverordening in strijd met artikel 290 VWEU zijn vastgesteld omdat zij de Commissie de bevoegdheid verlenen om een gedelegeerde verordening vast te stellen ter aanvulling van artikel 10, leden 1 en 2, en van artikel 17 van die verordening.

127 Hieruit volgt dat het achtste middel wordt afgewezen.

*Tweede middel: schending van artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel*

128 Met haar tweede middel betoogt de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening is vastgesteld in strijd met artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, aangezien deze bepaling niet van toepassing is op economische activiteiten in verband met kernenergie, en, subsidiair, aangezien niet is voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van deze bepaling.

129 Het tweede middel bestaat uit drie onderdelen: ten eerste, niet-toepasselijkheid van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening op economische activiteiten in verband met kernenergie, ten tweede, niet-inachtneming van de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van die verordening en, ten derde, schending van artikel 19, lid 1, onder f), van die verordening en van het voorzorgsbeginsel.

*– Eerste onderdeel van het tweede middel: niet-toepasselijkheid van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening op economische activiteiten in verband met kernenergie*

130 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt in essentie dat artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening niet van toepassing is op koolstofarme economische activiteiten, zoals economische activiteiten in verband met kernenergie, aangezien het enkel betrekking heeft op koolstofintensieve economische „transitieactiviteiten”.

131 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland, betwist dit betoog.

132 Er zij aan herinnerd dat de Commissie in de bestreden verordening heeft geconcludeerd dat bepaalde economische activiteiten in verband met kernenergie substantieel bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering en dus kunnen worden beschouwd als „transitieactiviteiten” in de zin van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

133 Voorts zij eraan herinnerd dat artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening bepaalt:

„Voor de toepassing van lid 1 [van dit artikel] wordt een economische activiteit waarvoor er geen technologisch en economisch haalbaar koolstofarm alternatief bestaat, aangemerkt als een economische activiteit die substantieel aan de mitigatie van klimaatverandering bijdraagt indien ze de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, onder meer door [BKG-]emissies, met name emissies uit vaste fossiele brandstoffen, af te bouwen, en indien die activiteit:

a) [BKG-]emissieniveaus vertoont die overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie;

b) de ontwikkeling en toepassing van koolstofarme alternatieven niet in de weg staat, en

c) niet leidt tot een lock-in van koolstofintensieve activa, gelet op hun economische levensduur.

Voor de toepassing van dit lid en de vaststelling van technische screeningcriteria op grond van artikel 19 beoordeelt de Commissie de potentiële bijdrage en de haalbaarheid van alle relevante bestaande technologieën."

134 Bovendien wordt in overweging 24 van de taxonomieverordening verduidelijkt dat een economische activiteit die de milieudoelstelling inzake de mitigatie van klimaatverandering nastreeft substantieel moet bijdragen aan de stabilisering van de BKG-emissies door deze te voorkomen of te verminderen, of door voor meer BKG-verwijdering te zorgen.

135 In overweging 41 van de taxonomieverordening staat ook het volgende te lezen:

„Bij het vaststellen en actualiseren van de technische screeningcriteria voor de milieudoelstelling inzake de mitigatie van klimaatverandering moet de Commissie rekening houden met en stimulansen bieden voor de lopende noodzakelijke transitie naar een klimaatneutrale economie overeenkomstig artikel 10, lid 2, van deze verordening. De transitie vergt behalve het gebruik van klimaatneutrale energie en meer investeringen in economische activiteiten en sectoren die reeds koolstofarm zijn, substantiële reducties van de [BKG-]emissies in andere economische activiteiten en sectoren waarvoor er geen koolstofarme alternatieven zijn die technologisch en economisch haalbaar zijn. Die economische transitieactiviteiten moeten worden aangemerkt als economische activiteiten die substantieel bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering indien de [BKG-]emissies ervan substantieel lager zijn dan het gemiddelde in de sector of de bedrijfstak, zij de ontwikkeling en toepassing van koolstofarme alternatieven niet in de weg staan, en zij niet leiden tot een lock-in van activa die onverenigbaar is met het doel van klimaatneutraliteit, rekening houdend met de economische levensduur van die activa. De technische screeningcriteria voor die economische transitieactiviteiten moeten bewerkstelligen dat die transitieactiviteiten op een geloofwaardige manier tot klimaatneutraliteit leiden, en ze moeten daartoe regelmatig worden aangepast."

136 Met haar betoog voert de Republiek Oostenrijk aan dat artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening enkel van toepassing is op koolstofintensieve activiteiten en niet op reeds koolstofarme activiteiten, zoals economische activiteiten in verband met kernenergie. Een dergelijk betoog houdt in dat de betrokken bepaling moet worden uitgelegd.

137 Volgens vaste rechtspraak moet bij de uitlegging van een Unierechtelijke bepaling niet alleen rekening worden gehouden met de bewoordingen van die bepaling, maar ook met de context ervan en met de doelstellingen en het oogmerk van de regeling waarvan zij deel uitmaakt. De ontstaansgeschiedenis van een bepaling van Unierecht kan ook relevante gegevens voor de uitlegging van die bepaling bevatten (zie arrest van 3 september 2024, Illumina en Grail/Commissie, C-611/22 P en C-625/22 P, EU:C:2024:677, punt 116 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

138 In de eerste plaats baseert de Republiek Oostenrijk zich op een letterlijke uitlegging van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening. Zij betoogt ten eerste dat deze bepaling enkel ziet op economische activiteiten waarvoor er „geen technologisch […] haalbaar koolstofarm alternatief bestaat" en die „de transitie naar een klimaatneutrale economie [ondersteunen]". Zij leidt hieruit

af dat deze bepaling alleen betrekking heeft op activiteiten die zelf niet koolstofarm zijn, maar die niettemin gedurende een beperkte overgangsperiode kunnen worden gebruikt bij gebreke van levensvatbare koolstofarme alternatieven.

139 In dit verband moet inderdaad worden vastgesteld dat de verwijzing in artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening naar een economische activiteit waarvoor er geen technologisch en economisch haalbaar koolstofarm alternatief bestaat, aldus kan worden uitgelegd dat zij betrekking heeft op activiteiten die niet koolstofarm zijn.

140 Artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening ziet echter niet op „activiteiten die niet koolstofarm zijn", zoals de Republiek Oostenrijk lijkt te stellen, maar op „activiteiten waarvoor er geen technologisch en economisch [haalbare koolstofarme alternatieven bestaan]", zodat zij ook aldus kan worden uitgelegd dat zij koolstofarme activiteiten omvat. De door de Republiek Oostenrijk aangevoerde letterlijke uitlegging vindt dus geen steun in de bewoordingen van deze bepaling.

141 Ten tweede voert de Republiek Oostenrijk aan dat artikel 10, lid 2, onder a) tot en met c), van de taxonomieverordening haar uitlegging bevestigt, aangezien dit bepaalt dat een economische activiteit, om onder artikel 10, lid 2, van die verordening te vallen, BKG-emissieniveaus moet vertonen die overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie. Deze bepaling past aldus het zogenoemde criterium van „first in class" toe, in die zin dat economische activiteiten die bij de huidige stand van de techniek weliswaar koolstofintensieve economische activiteiten zijn, maar die wel overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie, bij gebreke van technisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven kunnen worden geacht substantieel bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering.

142 Er zij aan herinnerd dat artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening verwijst naar een economische activiteit die „[BKG-]emissieniveaus vertoont die overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie".

143 Het vereiste van artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening veronderstelt evenwel niet dat de betrokken economische activiteit koolstofintensief is en niet door koolstofarme activiteiten kan worden vervangen.

144 Een koolstofarme economische activiteit in een bepaalde sector of industrie kan namelijk per definitie [BKG-]emissieniveaus hebben die overeenstemmen met de beste prestaties in die sector of industrie.

145 Hetzelfde geldt voor het in artikel 10, lid 2, onder b), van de taxonomieverordening vastgelegde vereiste dat de betrokken economische activiteit „de ontwikkeling en toepassing van koolstofarme alternatieven niet in de weg staat" en voor het in artikel 10, lid 2, onder c), van die verordening vastgelegde vereiste dat de betrokken activiteit „niet leidt tot een lock-in van koolstofintensieve activa", gelet op hun economische levensduur.

146 Investeringen in een koolstofarme economische activiteit staan namelijk niet in de weg aan de ontwikkeling of toepassing van koolstofarme alternatieven, maar kunnen die ontwikkeling en toepassing juist bevorderen. Daarnaast leidt de investering in een dergelijke activiteit niet tot de lock-in van koolstofintensieve activa, aangezien zij betrekking heeft op koolstofarme activa.

147 Aan deze twee vereisten kan dus ook worden voldaan door zowel koolstofintensieve als koolstofarme activiteiten.

148 Uit de voorwaarden van artikel 10, lid 2, onder a) tot en met c), van de taxonomieverordening kan dus niet worden afgeleid dat deze bepaling niet van toepassing is op koolstofarme activiteiten en enkel betrekking heeft op koolstofintensieve activiteiten.

149 In de tweede plaats baseert de Republiek Oostenrijk zich op de systematische uitlegging van de taxonomieverordening. Zij is van mening dat economische activiteiten in verband met kernenergie, aangezien zij niet voorkomen op de lijst van artikel 10, lid 1, van die verordening, niet kunnen worden beschouwd als koolstofarme activiteiten die in de taxonomie moeten worden opgenomen. Bovendien moet artikel 10, lid 2, van die verordening worden beschouwd als een afwijking van de in artikel 10, lid 1, van die verordening opgenomen opsomming, die strikt moet worden uitgelegd en alleen betrekking heeft op koolstofintensieve activiteiten.

150 Opgemerkt zij evenwel dat het feit dat een bepaalde activiteit niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, lid 1, van de taxonomieverordening, niet eraan in de weg staat dat deze activiteit voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van die verordening. Integendeel, zoals blijkt uit de bewoordingen „voor de toepassing van lid 1”, aan het begin van lid 2, voorziet dit lid juist in andere voorwaarden dan die van lid 1, voor activiteiten die niet aan de voorwaarden van dat lid voldoen.

151 Bovendien is de Republiek Oostenrijk van mening dat haar uitlegging in overweging 41 van de taxonomieverordening wordt bevestigd, doordat daarin in essentie staat te lezen dat de technische screeningcriteria voor economische transitieactiviteiten moeten bewerkstelligen dat zij „op een geloofwaardige manier tot klimaatneutraliteit leiden”. Volgens haar is een dergelijke ontwikkeling alleen mogelijk voor activiteiten die niet reeds koolstofarm zijn.

152 Het vereiste dat de technische screeningcriteria voor economische transitieactiviteiten moeten bewerkstelligen dat zij op een geloofwaardige manier tot klimaatneutraliteit leiden, kan evenwel ook betrekking hebben op koolstofarme activiteiten, door het vereiste dat de betrokken activiteiten gericht zijn op een vermindering van BKG-emissies.

153 Hieruit volgt dat de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde systematische uitlegging niet eraan in de weg staat dat kernenergie wordt beschouwd als een koolstofarme activiteit die onder artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening valt. Voorts heeft de betrokken bepaling juist tot doel rekening te houden met economische activiteiten die de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunen, ook al voldoen zij niet aan de voorwaarden van artikel 10, lid 1, van die verordening, mits aan de specifieke voorwaarden van artikel 10, lid 2, van die verordening is voldaan.

154 Bovendien blijkt uit overweging 41 van de taxonomieverordening dat artikel 10, lid 2, van die verordening tot doel heeft de transitie naar een klimaatneutrale economie te vergemakkelijken, waarbij gebruik wordt gemaakt van klimaatvriendelijke energiebronnen en andere economische transitieactiviteiten. Derhalve kan niet worden geoordeeld dat enkel de energie die wordt bedoeld in artikel 10, lid 1, van die verordening energie is die geen gevolgen heeft voor het klimaat en die de transitie naar een klimaatneutrale economie moet vergemakkelijken.

155 In de derde plaats stelt de Republiek Oostenrijk in essentie dat uit de ontstaansgeschiedenis van de taxonomieverordening blijkt dat de Uniewetgever, door de vermelding van klimaatneutrale energie uit artikel 10, lid 1, onder a), van die verordening te schrappen teneinde deze bepaling te beperken tot hernieuwbare energie, heeft besloten dat kernenergie niet zou worden opgenomen in de taxonomie als een van de wijzen van energieproductie die een substantiële bijdrage leveren aan de mitigatie van klimaatverandering.

156 In dit verband moet evenwel worden opgemerkt dat het feit dat in artikel 10, lid 1, van de taxonomieverordening geen melding wordt gemaakt van klimaatneutrale energie, niet aantoont dat de Uniewetgever de bedoeling had om klimaatneutrale energiebronnen van de taxonomieverordening uit te sluiten, maar enkel om dit soort activiteiten uit te sluiten van de werkingssfeer van die bepaling, zodat die bepaling de mogelijkheid onverlet laat dat dergelijke activiteiten binnen de werkingssfeer van lid 2 van dat artikel vallen.

157 Zoals de Commissie benadrukt, worden de economische activiteiten waarvoor zij geen technische screeningcriteria kan vaststellen overigens uitdrukkelijk vermeld in artikel 19, lid 3, van de taxonomieverordening. Indien de Uniewetgever economische activiteiten in verband met kernenergie had willen uitsluiten van de werkingssfeer van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, zou hij die activiteiten in artikel 19, lid 3, van die verordening hebben vermeld. A contrario blijkt uit het feit dat in deze bepaling niet wordt verwezen naar economische activiteiten in verband met kernenergie, dat de Uniewetgever niet de bedoeling had om deze activiteiten uit te sluiten van de categorie van ecologisch duurzame activiteiten.

158 In de vierde plaats baseert de Republiek Oostenrijk zich op een teleologische uitlegging van artikel 10, leden 1 en 2, van de taxonomieverordening. Zij voert aan dat artikel 10, lid 2, van die verordening tot doel heeft om de financieringsstromen te leiden naar de zo koolstofarm mogelijke economische activiteiten, indien er in het geheel geen technologisch en economisch haalbare koolstofvrije of koolstofarme alternatieven zijn, en om aldus „first in class" koolstofintensieve technologieën te bevorderen. Aangezien kernenergie, die koolstofarm is, geen dergelijke activiteit is, zou de nuttige werking worden ontnomen aan de bepalingen van die verordening ter bevordering van koolstofintensieve technologieën indien kernenergie werd aangemerkt als een transitieactiviteit in de zin van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

159 Anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, volgt echter uit een teleologische en systematische uitlegging van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, gelezen in samenhang met lid 1 van dat artikel en de overwegingen 24 en 41 van die verordening, dat de zogenoemde „transitieactiviteiten" in de zin van artikel 19, lid 1, onder h), ii), van die verordening betrekking hebben op activiteiten die niet voldoen aan de criteria van artikel 10, lid 1, van die verordening, maar die niettemin BKG-emissies voorkomen of verminderen en dus tijdens de transitieperiode de milieudoelstelling van mitigatie van klimaatverandering nastreven. Gelet op deze doelstelling kunnen transitieactiviteiten activiteiten omvatten die niet koolstofarm zijn en waarvoor geen technisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven voorhanden zijn, maar ook, en a fortiori, koolstofarme activiteiten die niet voldoen aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 10, lid 1, van de taxonomieverordening. Artikel 10, lid 2, van die verordening aldus uitleggen dat het alleen betrekking kan hebben op koolstofintensieve activiteiten, zou in strijd zijn met deze doelstelling van die verordening.

160 Hieruit volgt dat de teleologische uitlegging van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening bevestigt dat deze bepaling kan worden toegepast op koolstofarme activiteiten, zoals economische activiteiten in verband met kernenergie.

161 In de vijfde plaats heeft de Commissie volgens de Republiek Oostenrijk de werkingssfeer van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening verruimd door in de bestreden verordening uit te gaan van het ontbreken van koolstofarme alternatieven voor kernenergie „op voldoende schaal om op continue en betrouwbare wijze de energievraag te dekken", aangezien die verordening niet de zekerheid van de energievoorziening tot doel heeft, maar het aanmerken van economische activiteiten als ecologisch duurzaam, teneinde de mate van ecologische duurzaamheid van een investering te kunnen bepalen.

162 In dit verband moet worden opgemerkt dat uit overweging 6 van de bestreden verordening volgt dat activiteiten in verband met kernenergie koolstofarme activiteiten zijn, maar geen energie uit hernieuwbare bronnen vormen in de zin van artikel 10, lid 1, onder a), van de taxonomieverordening en evenmin vallen onder de andere categorieën economische activiteiten zoals bedoeld in artikel 10, lid 1, onder b) tot en met i), van die verordening.

163 De Commissie heeft zich in overweging 6 van de bestreden verordening ook op het standpunt gesteld dat, aangezien de productie van kernenergie bijna BKG-neutraal is en er onvoldoende technisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven bestaan om op continue en betrouwbare wijze de energievraag te dekken, activiteiten op het gebied van kernenergie bijdragen aan de doelstellingen inzake mitigatie van klimaatverandering en moeten worden aangemerkt als „transitieactiviteiten" als bedoeld in artikel 10, lid 2, van die verordening.

164 Ten eerste zij eraan herinnerd dat artikel 194, lid 1, VWEU bepaalt dat in het kader van de totstandbrenging en de werking van de interne markt en rekening houdend met de noodzaak om het milieu in stand te houden en te verbeteren, het beleid van de Unie op het gebied van energie, in een geest van solidariteit tussen de lidstaten, erop gericht is de werking van de energiemarkt en de continuïteit van de energievoorziening in de Unie te waarborgen, energie-efficiëntie, energiebesparing en de ontwikkeling van nieuwe en duurzame energie te stimuleren en de interconnectie van energienetwerken te bevorderen.

165 Bovendien heeft het Hof geoordeeld dat het in artikel 194 VWEU vervatte beginsel van energiesolidariteit door de instellingen van de Unie en door de lidstaten in aanmerking moet worden genomen in het kader van de totstandbrenging en de werking van de interne markt, waarbij zij er met name voor zorgen dat de zekerheid van de energievoorziening in de Unie wordt gewaarborgd, hetgeen niet alleen inhoudt dat zij het hoofd moeten bieden aan noodsituaties wanneer deze zich voordoen, maar ook dat maatregelen worden vastgesteld om crisissituaties te voorkomen (zie in die zin arrest van 15 juli 2021, Duitsland/Polen, C-848/19 P, EU:C:2021:598, punt 69).

166 Hieruit volgt dat de Commissie, wanneer zij maatregelen vaststelt om de interne markt tot stand te brengen of de werking ervan te verzekeren, zoals de bestreden verordening, die uitvoering geeft aan de taxonomieverordening, waarvan de rechtsgrondslag artikel 114 VWEU is, ervoor moet zorgen dat de zekerheid van de energievoorziening in de Unie wordt gewaarborgd.

167 Ten tweede heeft de taxonomieverordening tot doel de transitie naar een veilige, klimaatneutrale, klimaatbestendige, meer hulpbronnenefficiënte en circulaire economie te bevorderen, zoals uit overweging 4 ervan blijkt.

168 Deze doelstelling zou echter in gevaar worden gebracht indien het gebruik van energiebronnen die geacht worden substantieel bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering, het onmogelijk zou maken om te voorzien in voldoende energie om de energievraag te dekken.

169 Ten derde zij eraan herinnerd dat artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening verwijst naar het ontbreken van een koolstofarm alternatief dat „technologisch en economisch haalbaar" is. Door het bestaan van alternatieven afhankelijk te stellen van de vraag of zij technologisch en economisch haalbaar zijn, heeft de Uniewetgever de nadruk gelegd op de uitvoerbaarheid en de beschikbaarheid van deze oplossingen, gelet op de noodzaak om de energievoorziening veilig te stellen en om aan de energiebehoeften van de Unie te voldoen. Deze bepaling moet dus aldus worden uitgelegd dat zij ziet op transactieactiviteiten waarvoor er geen realistische en haalbare alternatieven bestaan om de Unie in staat te blijven stellen in haar energiebehoeften te blijven voorzien.

170 Gelet op het voorgaande kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening heeft geschonden door deze bepaling toe te passen op economische activiteiten in verband met kernenergie.

171 Het eerste onderdeel van het tweede middel is dus ongegrond.

*– Tweede, subsidiair aangevoerde onderdeel van het tweede middel: niet-inachtneming van de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening*

172 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt in essentie dat de bestreden verordening in strijd met artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening is vastgesteld, aangezien economische activiteiten in verband met kernenergie niet voldoen aan de voorwaarden van deze bepaling.

173 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, Roemenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland, betwist dit betoog.

174 In de eerste plaats stelt de Republiek Oostenrijk dat de opneming van kernenergie in de taxonomie in strijd is met de voorwaarde dat er geen technisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven bestaan, aangezien er reeds dergelijke alternatieven voor kernenergie in de vorm van hernieuwbare energie bestaan die de voorkeur verdienen boven kernenergie.

175 De Republiek Oostenrijk betoogt tevens dat de Commissie artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening heeft geschonden door te oordelen dat er nog onvoldoende koolstofarme alternatieven voor kernenergie beschikbaar zijn, aangezien deze bepaling zich niet beperkt tot voldoende beschikbare alternatieven.

176 Ter ondersteuning van deze stelling baseert de Republiek Oostenrijk zich op het antwoord van het platform waarin wordt vastgesteld dat er „duidelijk sprake is" van andere beschikbare en haalbare methoden voor energieproductie, alsook op het feit dat de omstandigheid dat de meeste lidstaten geen gebruikmaken van kernenergie, aantoont dat er koolstofarme alternatieven bestaan, zoals het Bundesamt für Sicherheit in der nuklearen Entsorgung (federaal bureau voor de veiligheid van de verwijdering van kernafval, Duitsland; hierna: „BASE") heeft vastgesteld in zijn technisch advies, waarin het het standpunt inneemt dat hernieuwbare energie technologisch beschikbaar en economisch voordeliger is.

177 In dit verband zij eraan herinnerd dat, zoals blijkt uit de punten 164 tot en met 169 hierboven, bij de beoordeling van de voorwaarde dat er geen technisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven bestaan, rekening moet worden gehouden met de noodzaak om de voorziening zeker te stellen.

178 Bovendien volstaan de algemene verklaringen van het platform en van het BASE, waarnaar de Republiek Oostenrijk verwijst, niet om de vaststelling van de Commissie te ontzenuwen dat gedurende een transitieperiode rekening moet worden gehouden met economische activiteiten in verband met kernenergie, bij gebreke van technisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven op voldoende schaal om op continue en betrouwbare wijze de energievraag te dekken (zie overweging 6 van de bestreden verordening). De Republiek Oostenrijk toont namelijk niet aan dat de alternatieven in de vorm van het gebruik van hernieuwbare energie technologisch en economisch haalbaar zijn, noch, in het bijzonder, dat de vraag naar energie uitsluitend met hernieuwbare energiebronnen kan worden gedekt.

179 Met dit argument van de Republiek Oostenrijk kan dus niet worden aangetoond dat de Commissie bij die vaststelling een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt.

180 In de tweede plaats is de Republiek Oostenrijk van mening dat de bestreden verordening niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, aangezien die bepaling veronderstelt dat een economische activiteit enkel kan worden aangemerkt als een activiteit die substantieel bijdraagt aan de mitigatie van klimaatverandering indien zij de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, overeenkomstig de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs (PB 2016, L 282, blz. 4).

181 Volgens de Republiek Oostenrijk gaat de bestreden verordening voorbij aan de klimaatdoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs, aangezien er bij de technische screeningcriteria van wordt uitgegaan dat activiteiten in de sector kernenergie substantieel bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering, terwijl zij slechts in de verre toekomst tot een vermindering van BKG-emissies kunnen leiden en niet kunnen bijdragen tot de doelstelling van klimaatneutraliteit in 2030 of 2050. Deze criteria zouden het met name mogelijk maken dat nieuwe centrales met een bouwvergunning tot 2045 en bestaande centrales die vóór 2040 worden gewijzigd, worden afgestemd op de taxonomie, op het moment dat het te laat zal zijn om bij te dragen aan de doelstelling van klimaatneutraliteit.

182 Om te beginnen zij eraan herinnerd dat volgens artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening „een economische activiteit […] [wordt] aangemerkt als een economische activiteit die substantieel aan de mitigatie van klimaatverandering bijdraagt indien ze de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau […]”.

183 In artikel 2, punt 5, van de taxonomieverordening wordt „mitigatie van klimaatverandering” gedefinieerd als het proces om „de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs”.

184 Overweging 3 van de taxonomieverordening vermeldt, eveneens onder verwijzing naar de Overeenkomst van Parijs, dat die verordening „een belangrijke stap richting de doelstelling van een klimaatneutrale Unie in 2050 [is]”.

185 De taxonomieverordening heeft dus, zoals blijkt uit overweging 3 en artikel 10, lid 2, ervan, juist tot doel de verwezenlijking te verzekeren van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs, die in de bepalingen ervan zijn opgenomen.

186 Voorts bevat artikel 1, tweede alinea, van de Europese klimaatwet een „bindende doelstelling inzake klimaatneutraliteit in de Unie uiterlijk in 2050 met het oog op het halen van de temperatuurdoelstelling op lange termijn die is vastgesteld in artikel 2, lid 1, [onder] a), van de Overeenkomst van Parijs”, waarnaar in overweging 6 van de bestreden verordening wordt verwezen.

187 Bovendien bindt de Overeenkomst van Parijs de Unie, aangezien zij namens de Unie is goedgekeurd bij besluit (EU) 2016/1841 van de Raad van 5 oktober 2016 betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst van Parijs, die is aangenomen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (PB 2016, L 282, blz. 1). Bijgevolg heeft deze overeenkomst voorrang op de handelingen van afgeleid Unierecht en moeten die handelingen voor zover mogelijk in overeenstemming met de bepalingen ervan worden uitgelegd. Hieruit volgt dat de taxonomieverordening zoveel mogelijk in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs moet worden uitgelegd (zie naar analogie arresten van 27 februari 2024, EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, punt 70 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en 17 oktober 2024, PT Pelita Agung Agrindustri en PT Permata Hijau Palm Oleo/Commissie, C-112/23 P, EU:C:2024:899, punt 38).

188 In dit verband zij eraan herinnerd dat, overeenkomstig artikel 31, lid 3, onder a) en b), van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht van 23 mei 1969, bij de uitlegging van een verdrag niet alleen rekening moet worden gehouden met de context ervan, maar ook met iedere later tot stand gekomen overeenstemming tussen de partijen met betrekking tot de uitlegging van het verdrag of de toepassing van de bepalingen ervan, alsook met ieder later gebruik in de toepassing van het verdrag waardoor overeenstemming van de partijen inzake de uitlegging van het verdrag is ontstaan. In zoverre heeft het Hof reeds opgemerkt dat het in het internationaal recht verboden noch ongebruikelijk is om de partijen bij een internationale overeenkomst de mogelijkheid te bieden om, naarmate hun gezamenlijke wil ten aanzien van de draagwijdte van die overeenkomst evolueert, de uitlegging ervan te verduidelijken. Dergelijke preciseringen kunnen worden aangebracht door de partijen zelf, dan wel door een door de partijen ingesteld orgaan waaraan zij beslissingsbevoegdheid hebben toegekend. Aan deze interpretatieve besluiten zijn in dat geval de rechtsgevolgen verbonden die voortvloeien uit artikel 31, lid 3, onder a), van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht [arrest van 21 december 2023, Scuola europea di Varese, C-431/22, EU:C:2023:1021, punt 76; zie in die zin ook advies 1/17 (CETA EU-Canada) van 30 april 2019, EU:C:2019:341, punten 233 en 234].

189 Wat de Overeenkomst van Parijs betreft, hebben de partijen daarbij tijdens de 28e Conferentie van de partijen bij de het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (COP28), in punt II, lid 28, onder e), van hun besluit 1/CMA.5, met als opschrift „Resultaat van de eerste algemene inventarisatie”, gewezen op „de noodzaak van een duidelijke, snelle en blijvende vermindering van de BKG-emissies door middel van trajecten die leiden tot een

temperatuurstijging van 1,5 °C” en hebben zij zich ertoe verbonden „bij te dragen aan mondiale inspanningen”, zoals „het versnellen van de invoering van emissievrije of -arme technologieën, met name […] kernenergie”.

190 Een uitlegging van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, zoals door de partijen bij die overeenkomst zelf tijdens de COP28 uitgelegd overeenkomstig artikel 31, lid 3, onder a) en b), van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht, bevestigt dus dat economische activiteiten in verband met kernenergie activiteiten kunnen zijn die substantieel bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering door de transitie naar een klimaatneutrale economie volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, te ondersteunen.

191 Ter terechtzitting hebben partijen in antwoord op de vragen van het Gerecht de gelegenheid gehad om zich uit te spreken over de lessen die uit een dergelijke met de Overeenkomst van Parijs overeenstemmende uitlegging kunnen worden getrokken.

192 Bovendien moet worden opgemerkt dat uit artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, waarvan de rechtmatigheid niet wordt betwist, volgt dat deze klimaatdoelstellingen worden bereikt wanneer de betrokken economische activiteit de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt, met name door een einde te maken aan de BKG-emissies. Tevens zij eraan herinnerd dat de Commissie in overweging 6 van de bestreden verordening, op basis van de tijdens de procedure tot vaststelling van deze verordening verzamelde adviezen, heeft aangegeven dat economische activiteiten in verband met kernenergie koolstofarm zijn, dat de opwekking van kernenergie vrijwel geen BKG-emissies heeft en dat er uitgebreide en duidelijke bewijzen zijn voor de potentiële substantiële bijdrage van kernenergie aan de doelstellingen inzake mitigatie van klimaatverandering.

193 Ten slotte draagt de Republiek Oostenrijk geen bewijs aan ter ondersteuning van haar stelling dat de bouw en exploitatie van nieuwe kerncentrales op basis van tussen 2023 en 2045 verleende bouwvergunningen weliswaar kan bijdragen aan de doelstelling van koolstofneutraliteit, maar dat deze daarmee niet in 2050 maar pas in de verre toekomst zal worden verwezenlijkt. Zij beperkt zich namelijk tot het aanhalen van de bewering van het platform dat nieuwe kerncentrales die tot 2045 een bouwvergunning zullen krijgen, op de taxonomie kunnen worden afgestemd, ook al worden zij te laat operationeel om bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering.

194 Kernenergie heeft evenwel zeer lage BKG-emissiewaarden, zodat zij substantieel kan bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering door het gebruik van koolstofintensieve energiebronnen te beperken.

195 Overigens kan met de bewering dat deze activiteiten slechts in de verre toekomst en niet in 2050 tot een vermindering van de BKG-emissies kunnen leiden, gesteld al dat dit zou vaststaan, niet worden aangetoond dat de bestreden verordening een kennelijke beoordelingsfout bevat, aangezien het vermeende gebrek aan doeltreffendheid van een handeling niet kan leiden tot de onwettigheid ervan (zie in die zin en naar analogie arrest van 12 juli 2001, Jippes e.a., C-189/01, EU:C:2001:420, punt 84 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

196 De Republiek Oostenrijk voegt hieraan toe dat de bestreden verordening in strijd is met artikel 1, lid 2, en overweging 16 van besluit (EU) 2022/591 van het Europees Parlement en de Raad van 6 april 2022 betreffende een algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2030 (PB 2022, L 114, blz. 22), op grond waarvan de Unie moet streven naar

een groene transitie en haar economie moet baseren op hernieuwbare energiebronnen, aangezien de uit de bestreden verordening voortvloeiende bevordering van kerninstallaties op lange termijn lijnrecht tegen deze doelstelling indruist.

197 In dit verband volstaat de opmerking dat kernenergie een transitieactiviteit is in de zin van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

198 Daarom vormen de technische screeningcriteria die overeenkomstig artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening zijn vastgesteld een aanvulling op de acties van de Unie ter bevordering van hernieuwbare energie.

199 De bestreden verordening kan dus niet worden geacht in strijd te zijn met besluit 2022/591 en de draagwijdte van de bepalingen van dat besluit hoeft in dat verband niet te worden onderzocht.

200 De argumenten van de Republiek Oostenrijk betreffende het ontbreken van steun voor de transitie naar een klimaatneutrale economie in overeenstemming met de 1,5 °C-doelstelling moeten dus worden verworpen.

201 In de derde plaats betoogt de Republiek Oostenrijk in essentie dat de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie in de taxonomie in strijd is met artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening, aangezien kernenergie geen BKG-emissieniveaus vertoont die overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie in de zin van die bepaling, dat wil zeggen de sector energieopwekking, met name in vergelijking met waterkracht en windenergie.

202 In dit verband moet worden opgemerkt dat de Republiek Oostenrijk de taxonomieverordening onjuist uitlegt, aangezien de voorwaarde dat een activiteit BKG-emissieniveaus moet vertonen die overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie, niet aldus kan worden uitgelegd dat het moet gaan om de meest koolstofarme activiteit van de betrokken sector of industrie.

203 Uit overweging 41 van de taxonomieverordening blijkt namelijk dat economische transitieactiviteiten moeten worden aangemerkt als economische activiteiten die substantieel bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering, met name indien de BKG-emissies ervan substantieel lager zijn dan het gemiddelde in de sector of de industrie.

204 Bijgevolg kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat economische activiteiten in verband met kernenergie onder bepaalde voorwaarden kunnen worden geacht overeen te stemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie in de zin van artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening.

205 In de vierde plaats betoogt de Republiek Oostenrijk in essentie dat de bestreden verordening onverenigbaar is met artikel 10, lid 2, onder b), van de taxonomieverordening, aangezien investeringen in kernenergie de ontwikkeling van koolstofarme alternatieven in de weg staan.

206 De Republiek Oostenrijk voert in essentie aan dat uit talrijke studies blijkt dat kernenergie en hernieuwbare energiebronnen elkaar niet aanvullen, maar elkaar schaden, en dat de bestreden verordening aldus financiële middelen onttrekt aan de installatie van hernieuwbare energie op korte termijn.

207 In dit verband zij eraan herinnerd dat de Commissie zich in overweging 6 van de bestreden verordening op het standpunt heeft gesteld dat kernenergie, door te zorgen voor een stabiele levering van basislast, de inzet van intermitterende hernieuwbare bronnen vergemakkelijkt en de ontwikkeling daarvan niet in de weg staat.

208 Tevens moet worden opgemerkt dat gedelegeerde verordening 2021/2139 technische screeningcriteria vaststelt die betrekking hebben op meerdere economische sectoren en activiteiten die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering, waaronder activiteiten in verband met hernieuwbare energie.

209 Bijgevolg kan niet worden geoordeeld dat de bestreden verordening, die niet los kan worden gezien van de andere gedelegeerde verordeningen die zijn vastgesteld op basis van de taxonomieverordening, investeringen in economische activiteiten in verband met kernenergie voorrang verleent boven investeringen in verband met hernieuwbare energie.

210 Deze uitlegging van de bestreden verordening is in overeenstemming met artikel 194, lid 2, tweede alinea, VWEU, volgens hetwelk elke lidstaat het recht heeft om de voorwaarden voor de exploitatie van zijn energiebronnen te bepalen en recht heeft op zijn keuze tussen verschillende energiebronnen of op de algemene structuur van zijn energievoorziening (zie in die zin arrest van 22 september 2020, Oostenrijk/Commissie, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punten 48 en 80).

211 Bovendien voert de Republiek Oostenrijk in haar betoog in essentie aan dat kernenergie niet flexibel genoeg is, zodat de toename van het aandeel hernieuwbare energie het bedrijfsmodel van de kerncentrales verslechtert doordat hun gebruiksduur daardoor wordt verkort. Vastgesteld moet evenwel worden dat dit een algemene stelling is waarvan de relevantie kan variëren naargelang van, ten eerste, de keuze van elke lidstaat, die in punt 210 hierboven in herinnering is gebracht, en, ten tweede, de mogelijkheid voor de kerncentrales om hun werking aan te passen aan de ontwikkeling van vraag en aanbod, zoals de Commissie en de Franse Republiek hebben betoogd.

212 Hoe dan ook heeft de Commissie ook een studie overgelegd die de vaststelling in de door de Republiek Oostenrijk overgelegde studies in twijfel trekt. Volgens vaste rechtspraak beschikt de Commissie over een ruime beoordelingsmarge bij de beoordeling van wetenschappelijke studies en bij de keuze van studies die voorrang moeten hebben boven andere studies, ongeacht de chronologie ervan (arresten van 24 oktober 2018, Deza/Commissie, T-400/17, niet gepubliceerd, EU:T:2018:712, punt 95, en 5 juli 2023, TIB Chemicals/Commissie, T-639/20, niet gepubliceerd, EU:T:2023:374, punt 34).

213 Het door de Republiek Oostenrijk aangedragen bewijs volstaat dus niet om de beoordeling van de Commissie dat economische activiteiten in verband met kernenergie het gebruik van intermitterende hernieuwbare bronnen vergemakkelijken en de ontwikkeling ervan niet in de weg staan, te ontzenuwen.

214 Deze bewijzen tonen dus niet aan dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat economische activiteiten in verband met kernenergie het gebruik van intermitterende hernieuwbare bronnen vergemakkelijken en de ontwikkeling ervan niet belemmeren.

215 De Republiek Oostenrijk verwijt de Commissie ook dat zij dit punt niet heeft onderzocht, zodat de bestreden verordening ontoereikend is gemotiveerd.

216 Volgens vaste rechtspraak van het Hof moet de door artikel 296 VWEU vereiste motivering in dit verband beantwoorden aan de aard van de betrokken handeling en de redenering van de instelling die de handeling heeft verricht, duidelijk en ondubbelzinnig tot uitdrukking doen komen, zodat de belanghebbenden de rechtvaardigingsgronden van de genomen maatregel kunnen kennen en de bevoegde rechter zijn toezicht kan uitoefenen. Het is niet vereist dat alle gegevens feitelijk en rechtens in de motivering worden gespecificeerd, aangezien bij de vraag of de motivering van een handeling aan de vereisten van artikel 296 VWEU voldoet, niet alleen acht moet worden geslagen op de tekst ervan, doch ook op de context waarin deze is genomen, en op het geheel van rechtsregels die de betrokken materie beheersen (zie arrest van 8 mei 2019, Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB, C-450/17 P, EU:C:2019:372, punten 85 en 87 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

217 Zoals blijkt uit overweging 6 van de bestreden verordening, heeft de Commissie haar oordeel dat economische activiteiten in verband met kernenergie het gebruik van intermitterende hernieuwbare bronnen vergemakkelijken en de ontwikkeling ervan niet in de weg staan, rechtens genoegzaam gemotiveerd. Uit deze overweging blijkt namelijk dat kernenergie, door te zorgen voor een stabiele levering van basislast, de inzet van intermitterende hernieuwbare bronnen vergemakkelijkt en dus de ontwikkeling daarvan niet in de weg staat.

218 De Commissie kan evenmin worden verweten dat zij in dit verband geen onderzoek heeft verricht, aangezien uit de in overweging 6 van de bestreden verordening vermelde beoordeling blijkt dat zij deze kwestie heeft onderzocht.

219 In de vijfde plaats betoogt de Republiek Oostenrijk dat de opneming van kernenergie in de taxonomie in strijd is met het in artikel 10, lid 2, onder c), van de taxonomieverordening vastgelegde verbod op lock-ineffecten. Aangezien kernenergie aanzienlijke lock-ineffecten heeft, gelet op de aanzienlijke investeringskosten ervan, de lange bouwtijden en de levensduur van de centrales, schaadt kernenergie de ontwikkeling van voordeliger hernieuwbare energiebronnen en vergroot zij de kans dat koolstofintensieve technologieën worden gebruikt totdat nieuwe kerncentrales in gebruik worden genomen.

220 Ter ondersteuning van deze stelling baseert de Republiek Oostenrijk zich op het antwoord van het platform, waarin het ten eerste aangeeft dat er sprake kan zijn (*may occur*) van lock-in van activa in koolstofintensieve activiteiten indien de verwachte BKG-reducties te traag of te laat zijn, en ten tweede dat er een risico van lock-in bestaat wegens het voor de bouw van kerncentrales benodigde tijdschema en de periode waarin deze operationeel blijven.

221 Er zij aan herinnerd dat artikel 10, lid 2, onder c), van de taxonomieverordening vereist dat de economische activiteit niet leidt tot een lock-in van koolstofintensieve activa, gelet op hun economische levensduur.

222 Hieruit volgt dat artikel 10, lid 2, onder c), van de taxonomieverordening een lock-in, dat wil zeggen het vastzetten, van koolstofintensieve activa tracht te voorkomen en er, volgens overweging 41 van die verordening, voor probeert te zorgen dat de economische activiteiten niet leiden tot een lock-in van activa die onverenigbaar is met de doelstelling van klimaatneutraliteit.

223 De Republiek Oostenrijk legt evenwel niet uit in welk opzicht de activa van economische activiteiten in verband met kernenergie in hoge mate BKG uitstoten, zodat haar argument niet wordt gestaafd.

224 Bovendien zijn de verklaringen in het antwoord van het platform die de Republiek Oostenrijk heeft aangevoerd, voorwaardelijk geformuleerd of niet onderbouwd, zodat zij niet volstaan om de beoordeling van de Commissie te ontzenuwen.

225 Met de argumenten van de Republiek Oostenrijk kan dus niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat economische activiteiten in verband met kernenergie voldoen aan de voorwaarde van artikel 10, lid 2, onder c), van de taxonomieverordening.

226 De Republiek Oostenrijk verwijt de Commissie in essentie ook dat zij geen onderzoek heeft verricht naar de lock-ineffecten van economische activiteiten in verband met kernenergie, die aanzienlijk zijn en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen schaden en tegelijkertijd de energieopwekking uit steenkool en gas noodzakelijk maken, zodat de bestreden verordening ontoereikend is gemotiveerd.

227 Aangezien er voor economische activiteiten in verband met kernenergie, waarbij geen koolstofintensieve activa zijn betrokken, geen risico van een lock-ineffect van koostofinteniseve activa bestaat, kan de Commissie evenwel niet worden verweten dat zij de lock-ineffecten van deze activiteiten niet heeft onderzocht of haar motiveringsplicht dienaangaande heeft geschonden.

228 In de zesde plaats voert de Republiek Oostenrijk aan dat de schendingen van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening ook leiden tot schending van artikel 19, lid 1, onder g), van die verordening, dat voorziet in de verplichting om rekening te houden met de levenscyclus, met inbegrip van elementen uit bestaande levenscyclusbeoordelingen. De Commissie heeft namelijk geen rekening gehouden met de lange plannings-, vergunnings- en exploitatieperioden van kerncentrales, en dus evenmin met de gehele levenscyclus, in het bijzonder wat betreft de belemmering van koolstofarme alternatieven en de lock-ineffecten.

229 Het is evenwel voldoende vast te stellen dat de Republiek Oostenrijk in het kader van de onderhavige grief enkel heeft verwezen naar de argumenten inzake schending van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening. In deze omstandigheden, en aangezien laatstgenoemde argumenten zijn verworpen, moet ook het argument dat de schendingen van deze bepaling tevens schending van artikel 19, lid 1, onder g), van die verordening meebrengen, worden verworpen.

230 Gelet op het voorgaande dient de conclusie te luiden dat de Republiek Oostenrijk niet heeft aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door zich op het standpunt te stellen dat economische activiteiten in verband met kernenergie voldoen aan de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

231 Bijgevolg is het tweede onderdeel van het tweede middel ongegrond.

*– Derde, subsidiair aangevoerde onderdeel van het tweede middel: schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en van het voorzorgsbeginsel*

232 De Republiek Oostenrijk betoogt in essentie dat de technische screeningcriteria van de bestreden verordening in strijd zijn met artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, aangezien zij niet zijn gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs noch op het voorzorgsbeginsel, en

aangezien aan de hand van deze criteria niet kan worden nagegaan of economische activiteiten in verband met kernenergie voldoen aan de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

233 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, Hongarije, Roemenië en de Republiek Finland, betwist dit betoog.

234 Er zij aan herinnerd dat, volgens artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, de krachtens artikel 10, lid 3, van die verordening vastgestelde technische screeningcriteria gebaseerd moeten zijn op sluitend wetenschappelijk bewijs en op het in artikel 191 VWEU vastgelegde voorzorgsbeginsel.

235 In casu blijkt ten eerste uit overweging 6 van de bestreden verordening dat de Commissie zich heeft gebaseerd op de wetenschappelijke beoordeling van de TEG en op de wetenschappelijke beoordeling in het JRC-verslag. Zoals in punt 48 hierboven in herinnering is gebracht, heeft zij zich bovendien ook gebaseerd op het advies van de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag bedoelde deskundigengroep en op het advies van het SCHEER. Voorts heeft de TEG in de technische bijlage bij haar eindverslag van 9 maart 2020 onder verwijzing naar verschillende wetenschappelijke studies vastgesteld dat „de gegevens over de substantiële potentiële bijdrage van kernenergie aan de mitigatie van klimaatverandering […] overvloedig en ondubbelzinnig [waren]”.

236 Ter ondersteuning van haar betoog beperkt de Republiek Oostenrijk zich ertoe drie studies aan te halen die betrekking hebben op het feit dat kernenergie en hernieuwbare energiebronnen elkaar schaden en elkaar niet aanvullen, zonder uit te leggen in welk opzicht de technische screeningcriteria die voor activiteiten in verband met kernenergie zijn vastgesteld, zouden leiden tot de lock-in van koolstofintensieve activa.

237 In deze omstandigheden en gelet op de in punt 212 hierboven in herinnering gebrachte ruime beoordelingsmarge waarover de Commissie beschikt bij de keuze en de beoordeling van wetenschappelijke studies, toont de Republiek Oostenrijk niet rechtens genoegzaam aan dat de Commissie haar verplichting om zich op sluitend wetenschappelijk bewijs te baseren niet is nagekomen.

238 Gelet op deze ruime beoordelingsmarge kan de enkele omstandigheid dat een analyse van de Commissie in de wetenschappelijke literatuur wordt betwist, hoe dan ook niet volstaan om deze analyse ter discussie te stellen.

239 Ten tweede kan, anders dan de Republiek Oostenrijk stelt, evenmin worden geoordeeld dat de bestreden verordening „tekortkomingen in de analyse en een ontoereikende motivering” bevat wat betreft de vraag of de drie relevante economische sectoren in verband met kernenergie voldoen aan de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

240 In dit verband zij eraan herinnerd dat de verplichting om beslissingen te motiveren een wezenlijk vormvoorschrift is dat moet worden onderscheiden van de vraag naar de gegrondheid van de motivering, die de inhoudelijke rechtmatigheid van de litigieuze handeling betreft (zie arrest van 18 april 2024, Dumitrescu e.a./Commissie en Hof van Justitie, C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336, punt 46 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Vastgesteld moet worden dat de Republiek Oostenrijk met haar betoog inzake de „tekortkomingen in de analyse en de

ontoereikende motivering" in essentie opkomt tegen de motivering van de bestreden verordening en niet tegen de gegrondheid ervan, hetgeen ook het geval is met de andere grieven die ter ondersteuning van het beroep met betrekking tot dergelijke tekortkomingen zijn aangevoerd.

241 Bovendien moet overeenkomstig de in punt 216 hierboven aangehaalde rechtspraak worden opgemerkt dat het voldoen aan de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening rechtens genoegzaam is gemotiveerd in overweging 6 van de bestreden verordening en in de motivering van gedelegeerde verordening 2021/2139, waarin wordt verwezen naar de adviezen van de door de Commissie geraadpleegde deskundigen.

242 Ten derde moet worden geoordeeld dat deze grief niet-ontvankelijk is op grond van artikel 76, onder d), van het Reglement voor de procesvoering, aangezien de Republiek Oostenrijk de grief inzake schending van het voorzorgsbeginsel in het kader van het onderhavige onderdeel van het tweede middel niet met specifieke argumenten onderbouwt en dit beginsel enkel vermeldt (zie in die zin arrest van 7 november 2019, ADDE/Parlement, T-48/17, EU:T:2019:780, punt 22 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

243 Gelet op het voorgaande moet het derde onderdeel van het tweede middel, en dus het tweede middel in zijn geheel, worden afgewezen.

*Derde en vierde middel: schending van artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening en van het voorzorgsbeginsel*

244 Ter ondersteuning van het derde en het vierde middel stelt de Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, in essentie dat de bestreden verordening, door economische activiteiten in verband met kernenergie op te nemen in de transitieactiviteiten en technische screeningcriteria voor die activiteiten vast te stellen, in strijd is met het DNSH-criterium, te weten het criterium dat de betrokken economische activiteit geen ernstige afbreuk mag doen aan een van de milieudoelstellingen van de taxonomieverordening, zoals bedoeld in artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van die verordening, alsmede met het voorzorgsbeginsel.

245 Artikel 17, lid 1, van de taxonomieverordening luidt als volgt:

„Voor de toepassing van artikel 3, onder b), wordt een economische activiteit, rekening houdend met de levenscyclus van de producten en diensten die zij oplevert, met inbegrip van bewijsmateriaal uit bestaande levenscyclusbeoordelingen, geacht ernstig afbreuk te doen aan:

a) de mitigatie van klimaatverandering, indien die activiteit leidt tot aanzienlijke [BKG-]emissies;

b) de adaptatie aan klimaatverandering, indien die activiteit leidt tot een toegenomen ongunstig effect van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de activiteit zelf of op de mens, de natuur of activa;

c) het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, indien die activiteit schadelijk is:
   i) voor de goede toestand of het goed ecologisch potentieel van waterlichamen, met inbegrip van oppervlaktewater en grondwater, of
   ii) voor de goede milieutoestand van mariene wateren;

d) de circulaire economie, met inbegrip van preventie en recycling van afval, indien:
   i) die activiteit leidt tot aanzienlijke inefficiënties bij het gebruik van materialen of bij het directe of indirecte gebruik van natuurlijke hulpbronnen zoals niet-hernieuwbare energiebronnen, grondstoffen, water en bodem in een of meer stadia van de levenscyclus van producten, onder meer in termen van duurzaamheid, repareerbaarheid, verbeterbaarheid, herbruikbaarheid of recyclebaarheid van producten;
   ii) die activiteit leidt tot een aanzienlijke toename van de productie, verbranding of verwijdering van afval, met uitzondering van de verbranding van niet-recyclebaar gevaarlijk afval, of
   iii) de verwijdering van afval op lange termijn kan leiden tot aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu;

e) de preventie en bestrijding van verontreiniging, indien die activiteit leidt tot een aanzienlijke toename van emissies van verontreinigende stoffen in lucht, water of bodem, vergeleken met de situatie voordat de activiteit van start ging, of

f) de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen, indien die activiteit:
   i) in aanzienlijke mate schadelijk is voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen, of
   ii) schadelijk is voor de staat van instandhouding van habitats en soorten, met inbegrip van die welke van Uniebelang zijn."

246 Artikel 19, lid 1, van de taxonomieverordening bepaalt dat de technische screeningcriteria die zijn vastgesteld op grond van met name artikel 10, lid 3, en artikel 11, lid 3, van die verordening:

„a) […] de meest relevante potentiële bijdragen aan de specifieke milieudoelstelling [vermelden], waarbij het beginsel van technologische neutraliteit in acht wordt genomen, en waarbij naar de effecten van een specifieke economische activiteit op korte en lange termijn wordt gekeken;

b) […] de minimumvereisten [bepalen] waaraan moet worden voldaan om ernstige afbreuk aan alle relevante milieudoelstellingen te vermijden, waarbij naar de effecten van een specifieke economische activiteit op korte en lange termijn wordt gekeken;

c) […] voor zover mogelijk kwantitatief [zijn] en […] drempels [bevatten], en […] in het andere geval kwalitatief [zijn];

d) […] waar nodig, [voortbouwen] op Unieregelingen voor labels en certificering, Uniemethodieken voor het beoordelen van de ecologische voetafdruk en Uniesystemen voor statistische classificatie, en […] rekening [houden] met alle relevante bestaande Uniewetgeving;

e) […] indien mogelijk [gebruikmaken] van duurzaamheidsindicatoren als bedoeld in artikel 4, lid 6, van verordening […] 2019/2088;

f) zijn gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs en op het in artikel 191 VWEU vastgelegde voorzorgsbeginsel;

g) […] rekening [houden] met de levenscyclus, met inbegrip van bewijsmateriaal uit bestaande levenscyclusbeoordelingen, door zowel de milieueffecten van de economische activiteit zelf als die van de door die economische activiteit opgeleverde producten en diensten in acht te nemen, met name door de productie, het gebruik en het einde van de levensduur van die producten en diensten in acht te nemen;

h) […] rekening [houden] met de aard en de schaal van de economische activiteit, met inbegrip van:
i) de vraag of het gaat om een faciliterende activiteit als bedoeld in artikel 16;
ii) de vraag of het gaat om een transitieactiviteit als bedoeld in artikel 10, lid 2;

i) […] rekening [houden] met het potentiële effect op de markt van de transitie naar een duurzamere economie, met inbegrip van het risico dat bepaalde activa als gevolg van die transitie gestrande activa worden, alsmede het risico dat er incoherente prikkels voor duurzaam beleggen ontstaan;

j) […] alle relevante economische activiteiten binnen een bepaalde bedrijfstak [bestrijken] en […] ervoor [zorgen] dat die activiteiten gelijk worden behandeld indien zij in gelijke mate aan de milieudoelstellingen in artikel 9 van deze verordening bijdragen, teneinde verstoring van de mededinging op de markt te voorkomen, en

k) […] gemakkelijk toepasbaar [zijn] en worden vastgesteld op een manier die de controle op de naleving ervan faciliteert. […]”

247 Vooraf zij eraan herinnerd dat het voorzorgsbeginsel een algemeen beginsel van het Unierecht is dat voortvloeit uit artikel 11, artikel 168, lid 1, artikel 169, leden 1 en 2, en artikel 191, leden 1 en 2, VWEU en dat de betrokken autoriteiten verplicht om in het welbepaalde kader van de uitoefening van de hun bij de betrokken regeling toegekende bevoegdheden passende maatregelen te nemen om een aantal potentiële gevaren voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu te voorkomen, waarbij aan de vereisten in verband met de bescherming van deze belangen voorrang moet worden verleend boven economische belangen (zie in die zin arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 58 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

248 Op grond van het voorzorgsbeginsel kunnen de instellingen bij aanhoudende wetenschappelijke onzekerheid over het bestaan of de omvang van risico’s voor de menselijke gezondheid of voor het milieu beschermingsmaatregelen nemen, zonder dat hoeft te worden gewacht totdat ten volle is bewezen dat deze risico’s reëel en ernstig zijn of dat de negatieve gevolgen voor de gezondheid zich daadwerkelijk voordoen (zie in die zin arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 59 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

249 Het voorzorgsbeginsel is niet alleen van toepassing in gevallen waarin onzeker is of een risico bestaat, maar ook in het geval waarin het bestaan van een risico is aangetoond en de Commissie moet beoordelen of dit risico al dan niet aanvaardbaar is, dan wel moet beoordelen hoe dit risico in het kader van het beheer ervan het hoofd moet worden geboden (arrest van 17 mei 2018, Bayer CropScience e.a./Commissie, T-429/13 en T-451/13, EU:T:2018:280, punt 340).

250 Binnen het proces dat ertoe leidt dat een instelling passende maatregelen vaststelt teneinde bepaalde potentiële risico’s voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu krachtens het voorzorgsbeginsel te voorkomen, kunnen drie opeenvolgende fasen worden onderscheiden: ten eerste, het identificeren van de potentieel schadelijke gevolgen van een verschijnsel, ten tweede,

de beoordeling van de risico's voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu die met dit verschijnsel verband houden, en ten derde, wanneer de geïdentificeerde potentiële risico's de drempel overschrijden van hetgeen aanvaardbaar is voor de samenleving, de risicobeheersing door de vaststelling van passende beschermingsmaatregelen (arresten van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 60, en 21 februari 2024, PAN Europe/Commissie, T-536/22, hogere voorziening ingesteld, EU:T:2024:98, punt 74).

251 De beoordeling van de risico's voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu impliceert voor de instelling die het hoofd moet bieden aan de uit het verschijnsel voortvloeiende potentieel schadelijke gevolgen dat zij deze risico's wetenschappelijk beoordeelt en bepaalt of deze het voor de samenleving aanvaardbaar geachte risiconiveau overschrijden. Opdat de instellingen een risicobeoordeling kunnen maken, dienen zij dus enerzijds te beschikken over een wetenschappelijke risicobeoordeling en anderzijds te bepalen wat het voor de samenleving onaanvaardbaar geachte risiconiveau is (zie arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 61 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

252 Daar het om een wetenschappelijk proces gaat, moet de wetenschappelijke risicobeoordeling door de instelling worden toevertrouwd aan wetenschappelijke deskundigen (zie arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 64 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

253 De bepaling van het voor de samenleving onaanvaardbaar geachte risiconiveau is, onder eerbiediging van de toepasselijke normen, de taak van de instellingen die zijn belast met de beleidskeuze bestaande in de vaststelling van een passend niveau van bescherming van de samenleving (zie in die zin arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 71 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

254 Bij de bepaling van het voor de samenleving onaanvaardbaar geachte risiconiveau zijn de instellingen gehouden aan hun verplichting om een hoog niveau van bescherming van de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu te verzekeren. Dit hoge beschermingsniveau hoeft niet noodzakelijkerwijs het hoogste niveau te zijn dat technisch mogelijk is. Bovendien mogen deze instellingen niet een louter hypothetische benadering van het risico hanteren en hun besluiten op een nulrisico afstemmen (zie in die zin arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 72 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

255 Wat het rechterlijke toezicht op de eerbiediging van deze beginselen betreft, heeft het Hof reeds geoordeeld dat de Commissie over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt wanneer zij risicobeheersmaatregelen vaststelt. Op dit gebied worden namelijk van haar met name beleidskeuzes en ingewikkelde beoordelingen verlangd. Een op dit gebied vastgestelde maatregel is slechts onrechtmatig, wanneer deze kennelijk ongeschikt is (arrest van 9 juni 2016, Pesce e.a., C-78/16 en C-79/16, EU:C:2016:428, punt 49).

256 Uit de rechtspraak volgt dus dat het voorzorgsbeginsel van toepassing is in geval van aanhoudende wetenschappelijke onzekerheid over het bestaan of de omvang van risico's voor de menselijke gezondheid of voor het milieu, zodat de instellingen beschermingsmaatregelen kunnen nemen zonder dat hoeft te worden gewacht totdat ten volle is bewezen dat deze risico's reëel en ernstig zijn of dat de negatieve gevolgen voor de gezondheid en het milieu zich daadwerkelijk voordoen.

257 Uit de rechtspraak blijkt ook dat de toepassing van het voorzorgsbeginsel een wetenschappelijke risicobeoordeling, de bepaling van het aanvaardbaar geachte risiconiveau en, in voorkomend geval, de vaststelling van passende beschermingsmaatregelen veronderstelt.

258 In het licht van deze overwegingen moet worden ingegaan op de argumenten van de Republiek Oostenrijk.

*– Eerste onderdeel van het derde middel, eerste onderdeel van het vierde middel en vijfde grief van het derde onderdeel van het derde middel: schending van het beschermingsniveau*

259 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt in essentie dat de door de taxonomieverordening nagestreefde doelstelling van ecologische duurzaamheid en het voorzorgsbeginsel pleiten voor een lager aanvaardbaar risiconiveau op grond van artikel 17 van die verordening en dus, in vergelijking met de bepalingen van de traditionele wetgeving inzake kernenergie, voor een hoger beschermingsniveau. De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, leidt hieruit af dat de technische screeningcriteria niet volstaan, aangezien deze criteria meestal verwijzen naar krachtens het Euratom-Verdrag vastgestelde regelingen of naar rechtshandelingen van algemene strekking van de Unie.

260 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, de Republiek Polen, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland, betwist dit betoog.

261 Er zij aan herinnerd dat de Commissie bij de vaststelling van de technische screeningcriteria, met name die welke verband houden met het DNSH-criterium, overeenkomstig artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening rekening moet houden met het voorzorgsbeginsel.

262 Het voorzorgsbeginsel als zodanig definieert evenwel geen specifiek beschermingsniveau, maar is een methode waarmee de bevoegde instellingen beschermende maatregelen kunnen nemen, ook al is er sprake van wetenschappelijke twijfel over het bestaan of de omvang van een risico (zie in die zin arrest van 17 mei 2018, BASF Agro e.a./Commissie, T-584/13, EU:T:2018:279, punt 59 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

263 Wat voorts het argument betreft dat de doelstelling van ecologische duurzaamheid van de taxonomieverordening pleit voor een strikte uitlegging van artikel 17 van die verordening, zij eraan herinnerd dat volgens overweging 40 van die verordening een „economische activiteit […] niet als ecologisch duurzaam [mag] worden aangemerkt indien de schade die zij aan het milieu berokkent, groter is dan de voordelen die zij oplevert” en dat „in de technische screeningcriteria […] de minimumvereisten [moeten] worden vastgesteld voor het vermijden van een ernstige afbreuk aan andere doelstellingen, onder meer door voort te bouwen op eventuele minimumvereisten die op grond van het Unierecht zijn vastgesteld”.

264 Vastgesteld moet worden dat uit deze passage van overweging 40 van de taxonomieverordening blijkt dat de Uniewetgever van mening was dat de technische screeningcriteria door de verwijzing naar de naleving van de in de relevante wetgeving vastgestelde minimumvereisten, de doelstelling van ecologische duurzaamheid kunnen verwezenlijken en verenigbaar kunnen zijn met het voorzorgsbeginsel.

265 Bovendien wordt deze bedoeling van de Uniewetgever bevestigd door artikel 19, lid 1, onder d), van de taxonomieverordening, dat vereist dat de Commissie bij de vaststelling van de technische screeningcriteria rekening houdt met „alle relevante bestaande Uniewetgeving", en door de overwegingen 43 en 44 van die verordening.

266 Hoewel de taxonomieverordening dit niet oplegt, verzet zij zich er overigens niet tegen dat de Commissie sterkere beschermingscriteria vaststelt, die verder gaan dan de minimumvereisten die voortvloeien uit andere Unierechtelijke normen.

267 Daarbij zij aangetekend dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont dat de bestreden verordening, wat het DNSH-criterium betreft, zich beperkt tot het herhalen van de vereisten uit andere Unierechtelijke bepalingen. Zij geeft in punt 145 van het verzoekschrift zelfs toe dat aanvullende criteria zijn ingevoerd.

268 In deze omstandigheden kan niet worden geoordeeld dat de Commissie in de bestreden verordening, door te verwijzen naar de eerbiediging van de relevante regels van het Unierecht, is ingegaan tegen de doelstelling van ecologische duurzaamheid, of artikel 17 van de taxonomieverordening, artikel 19, lid 1, onder f), van die verordening of het voorzorgsbeginsel heeft geschonden.

269 Bijgevolg zijn het eerste onderdeel van het derde middel, het eerste onderdeel van het vierde middel en de vijfde grief van het derde onderdeel van het derde middel ongegrond.

*– Tweede onderdeel van het derde middel: schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening*

270 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt in essentie dat de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie in de bestreden verordening het gevolg is van schending van de bewijsvereisten die voortvloeien uit artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, uitgelegd in het licht van het voorzorgsbeginsel. In het bijzonder betoogt de Republiek Oostenrijk ten eerste dat de vaststelling dat kernenergie in overeenstemming is met het DNSH-criterium gebaseerd is op een vaststelling van het JRC dat „uit de analyses […] niet [is] gebleken dat kernenergie schadelijker is voor de menselijke gezondheid of het milieu dan de andere technologieën voor de opwekking van elektriciteit die reeds in de taxonomie zijn opgenomen als activiteiten die de mitigatie van klimaatverandering bevorderen". Dit komt neer op een vergelijking van kernenergie met de andere energiebronnen, waarin dat artikel 17 niet voorziet. Ten tweede vormt het ontbreken van wetenschappelijk bewijs voor een ernstige afbreuk in het kader van het onderzoek van de eerbiediging van het voorzorgsbeginsel geen relevant criterium, aangezien enkel de vraag van belang is of elke redelijke twijfel over het bestaan van dergelijke schade kan worden uitgesloten. Ten derde trekt de Republiek Oostenrijk de bewijskracht van het JRC-verslag in twijfel omdat het gebrekkig en onvolledig is en fundamentele tegenstrijdigheden met andere wetenschappelijke studies bevat, en omdat het JRC een intern orgaan van de Commissie is. Zij trekt het JRC-verslag ook in twijfel op basis van de kritiek in het advies van het SCHEER.

271 De Commissie, ondersteund door de Republiek Polen, betwist dit betoog.

272 In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de door de Republiek Oostenrijk bekritiseerde benadering van het JRC erin bestond rekening te houden met de resultaten van het onderzoek dat reeds vóór de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139 is verricht met betrekking

tot andere activiteiten. Zoals de Commissie op goede gronden benadrukt, is een dergelijke benadering in overeenstemming met het in punt 111 hierboven in herinnering gebrachte beginsel van technologische neutraliteit en maakt zij het mogelijk om de risico's te beoordelen in overeenstemming met de beoordeling die voor die andere activiteiten is verricht.

273 In de tweede plaats kan de kritiek dat de toepasselijke bewijsstandaard onjuist is beoordeeld, voor zover het JRC-verslag is gebaseerd op het ontbreken van wetenschappelijk bewijs van een ernstige afbreuk in plaats van op het ontbreken van elke redelijke twijfel over het bestaan van een ernstige afbreuk, evenmin slagen.

274 Uit de rechtspraak volgt namelijk dat het voorzorgsbeginsel niet vereist dat elke redelijke wetenschappelijke twijfel over het bestaan van milieuschade wordt uitgesloten, aangezien dit erop zou neerkomen dat de Commissie een nulrisico wordt opgelegd, hetgeen in strijd is met de rechtspraak (zie in die zin en naar analogie arrest van 11 september 2002, Pfizer Animal Health/Raad, T-13/99, EU:T:2002:209, punt 145).

275 Bovendien moet worden opgemerkt dat het in aanmerking genomen criterium in overeenstemming is met artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, dat de Commissie enkel verplicht om zich op sluitend wetenschappelijk bewijs te baseren.

276 Wat in de derde plaats de overige kritiek op het JRC-verslag betreft, zij eraan herinnerd dat de Commissie, zoals in punt 212 hierboven reeds is opgemerkt, over een ruime beoordelingsmarge beschikt, zowel wat de keuze van de wetenschappelijke studies als de beoordeling ervan betreft. Vastgesteld moet worden dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door zich op genoemd verslag te baseren.

277 Zo moet ten eerste worden opgemerkt dat de Republiek Oostenrijk in algemene zin verwijst naar het technische advies van het BASE over het JRC-verslag, naar de afwijkende mening binnen de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag bedoelde groep van deskundigen, en naar de „verschillende verwijzingen in de andere middelen". In dit verband zij eraan herinnerd dat het volgens vaste rechtspraak niet aan het Gerecht is om in de plaats van partijen de relevante elementen te zoeken in de documenten waarnaar zij verwijzen [zie in die zin arrest van 25 juni 2020, Siberia Oriental/CBP (Siberia), T-737/18, EU:T:2020:289, punt 25 en aldaar aangehaalde rechtspraak]. Bij gebreke van voldoende nauwkeurige vermelding van mogelijke bewijzen voor de stellingen van de Republiek Oostenrijk, kunnen deze dus niet in aanmerking worden genomen.

278 Wat ten tweede de verwijzing naar de analyse van het SCHEER betreft, moet worden opgemerkt dat deze niet de betekenis heeft die de Republiek Oostenrijk eraan toekent. Het SCHEER heeft weliswaar benadrukt dat de afhankelijkheid van een operationeel regelgevingskader niet altijd voldoende is, maar is niettemin tot de slotsom gekomen dat het „het in grote lijnen eens [is] met de conclusie van het JRC" dat de exploitatie van kerncentrales geen onvermijdelijke schade aan de menselijke gezondheid of het milieu toebrengt, mits de desbetreffende industriële activiteiten voldoen aan passende technische screeningcriteria.

279 Ten derde kan uit het enkele feit dat het SCHEER het JRC-verslag op bepaalde punten heeft bekritiseerd, hoe dan ook niet worden afgeleid dat de Commissie zich in strijd met het voorzorgsbeginsel heeft gebaseerd op niet-sluitend bewijs. Gelet op de door het SCHEER geuite bezorgdheid over de ontoereikendheid van het operationele regelgevingskader, heeft de Commissie in bijlage I bij de bestreden verordening namelijk aanvullende criteria opgenomen, die verder gaan dan het door de bestaande Unierechtelijke normen vastgestelde niveau.

280 Ten vierde betoogt de Republiek Oostenrijk dat het JRC-verslag niet kan worden beschouwd als overtuigender dan andere wetenschappelijke studies, aangezien het afkomstig is van een intern orgaan van de Commissie en niet van een onafhankelijk orgaan.

281 Het is evenwel voldoende vast te stellen dat de Republiek Oostenrijk haar stelling dat het JRC-verslag is beschouwd als overtuigender dan andere studies van wetenschappelijk erkende deskundigen, niet staaft.

282 Overigens stelt noch bewijst de Republiek Oostenrijk dat de beoordelingen in het JRC-verslag niet kunnen worden beschouwd als sluitend wetenschappelijk bewijs in de zin van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening.

283 Bijgevolg kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie de uit artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening voortvloeiende bewijsvereisten, uitgelegd in het licht van het voorzorgsbeginsel, heeft geschonden.

284 Gelet op het voorgaande is het tweede onderdeel van het derde middel ongegrond.

*– Overige grieven van het derde onderdeel van het derde middel en het tweede onderdeel van het vierde middel: miskenning van de risico's van ernstige reactorongevallen*

285 In het kader van het derde onderdeel van het derde middel voert de Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, aan dat de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie in de taxonomie berust op een miskenning van het risico van ernstige reactorongevallen en aldus ernstig afbreuk doet aan de milieudoelstellingen in de zin van artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), van de taxonomieverordening, die betrekking hebben op de bescherming van water en mariene hulpbronnen, de preventie en bestrijding van milieuverontreiniging en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen. De Republiek Oostenrijk betoogt dat de mogelijke gevolgen van ernstige reactorongevallen voor deze milieudoelstellingen niet kunnen worden uitgesloten. Zij is tevens van mening dat er in dit verband sprake is van tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken van de bestreden verordening. Voorts betoogt zij dat de Commissie niet kan stellen dat de Uniewetgever haar de bevoegdheid heeft overgedragen om te bepalen welk risico voor de samenleving aanvaardbaar is, en dat de Commissie bij de toepassing van het voorzorgsbeginsel over geen enkele speelruimte beschikt.

286 In het kader van het tweede onderdeel van het vierde middel betoogt de Republiek Oostenrijk dat met de technische screeningcriteria van bijlage I bij de bestreden verordening, die verwijzen naar de bestaande veiligheidsvoorschriften en -normen voor kernenergie, niet kan worden uitgesloten dat door het risico van ernstige reactorongevallen ernstig afbreuk wordt gedaan aan de milieudoelstellingen van met name artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), van de taxonomieverordening (de bescherming van water en mariene hulpbronnen, de preventie en bestrijding van milieuverontreiniging en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen). Voor zover de technische screeningcriteria soms in aanvullende criteria voorzien, is de Republiek Oostenrijk van mening dat zij vaag zijn of dat zij de regelgevingsbevoegdheid op onrechtmatige wijze overdragen aan de nationale toezichthoudende autoriteiten.

287 De Commissie, ondersteund door de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, de Republiek Polen, Roemenië, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek, betwist dit betoog.

288 Om te beginnen moet worden opgemerkt dat de naleving van het DNSH-criterium niet in abstracto maar aan de hand van de in de bestreden verordening vastgestelde technische screeningcriteria moet worden getoetst.

289 Ten eerste zij eraan herinnerd dat artikel 3, onder b), van de taxonomieverordening bepaalt dat een economische activiteit met name als ecologisch duurzaam wordt aangemerkt indien die economische activiteit overeenkomstig artikel 17 van die verordening geen ernstige afbreuk doet aan een van de in artikel 9 van die verordening genoemde milieudoelstellingen.

290 In het bijzonder volgt uit artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), en de overwegingen 34 en 40 van de taxonomieverordening dat een bepaalde economische activiteit, om als ecologisch duurzaam te worden aangemerkt, geen ernstige afbreuk mag doen aan een van de milieudoelstellingen van de taxonomieverordening, dat wil zeggen dat die activiteit het milieu niet meer mag schaden dan dat ze aan een milieudoelstelling bijdraagt.

291 Bovendien moeten de voor elke activiteit vastgestelde technische screeningcriteria ervoor zorgen dat deze activiteit geen ernstige afbreuk doet aan een van de in de taxonomieverordening gedefinieerde milieudoelstellingen.

292 Zoals blijkt uit de punten 263 tot en met 265 hierboven, moeten de technische screeningcriteria daartoe noodzakelijke minimumvereisten vaststellen, met name op basis van elk minimumvereiste dat op grond van het Unierecht is vastgesteld, waaronder in het bijzonder richtlijn 2009/71/Euratom van de Raad van 25 juni 2009 tot vaststelling van een communautair kader voor de nucleaire veiligheid van kerninstallaties (PB 2009, L 172, blz. 18), waarbij zij ook verder mogen gaan dan die vereisten.

293 Bovendien impliceert de verwijzing naar een ernstige afbreuk dat de naleving van het DNSH-criterium ertoe strekt schade te voorkomen die wordt gekenmerkt door een zekere ernst die verder gaat dan de bijdrage van de betrokken activiteit aan de mitigatie van klimaatverandering.

294 Deze verwijzing houdt ook in dat, wanneer de bedoelde ernstige afbreuk aan het milieu het gevolg is van een risico op een ongeval, dit risico een zekere mate van waarschijnlijkheid moet hebben.

295 Ter beantwoording van de argumenten van de Republiek Oostenrijk moet dus worden onderzocht of daarmee kan worden aangetoond dat de Commissie, door economische activiteiten in verband met kernenergie in de taxonomie op te nemen, voorbij is gegaan aan het risico van een ernstig reactorongeval en aldus ernstig afbreuk heeft gedaan aan de door de Republiek Oostenrijk genoemde milieudoelstellingen, en of de Commissie bij de vaststelling van de technische screeningcriteria om dit risico te voorkomen, niet de minimumvereisten heeft vastgesteld die noodzakelijk zijn om te voorkomen dat ernstig afbreuk wordt gedaan aan deze doelstellingen.

296 Ten tweede staat tussen partijen vast dat de ernst van de gevolgen van een eventueel reactorongeval weliswaar weinig onzeker is, maar dat de waarschijnlijkheid dat een dergelijk ongeval zich zal voordoen, zeer onzeker is. Overeenkomstig de in punt 248 hierboven aangehaalde rechtspraak moet het voorzorgsbeginsel dus in het licht van deze onzekerheid over de waarschijnlijkheid van een ernstig reactorongeval worden toegepast.

297 In dit verband is geoordeeld dat de vaststelling van een preventieve maatregel, of omgekeerd de intrekking of versoepeling ervan, niet afhankelijk kan worden gesteld van het bewijs dat er geen enkel risico bestaat, want in de regel is het onmogelijk om dit wetenschappelijk te bewijzen, aangezien een nulrisico in de praktijk niet bestaat [arrest van 12 april 2013, Du Pont de Nemours (France) e.a./Commissie, T-31/07, niet gepubliceerd, EU:T:2013:167, punt 140; zie in die zin ook arrest van 21 oktober 2003, Solvay Pharmaceuticals/Raad, T-392/02, EU:T:2003:277, punt 130].

298 Van belang is in dat geval dat de wetenschappers een wetenschappelijke risico-evaluatie verrichten, ondanks de nog bestaande wetenschappelijke onzekerheid, zodat de bevoegde overheid over voldoende betrouwbare en solide informatie beschikt om in staat te zijn de draagwijdte van de wetenschappelijke vraag ten volle te vatten en om haar beleid met kennis van zaken te bepalen (arrest van 9 september 2011, Frankrijk/Commissie, T-257/07, EU:T:2011:444, punt 77; zie in die zin ook arresten van 11 september 2002, Pfizer Animal Health/Raad, T-13/99, EU:T:2002:209, punten 160-163, en 11 september 2002, Alpharma/Raad, T-70/99, EU:T:2002:210, punten 173-176).

299 Overeenkomstig de in punt 255 hierboven aangehaalde rechtspraak moet dus worden nagegaan of de argumenten van de Republiek Oostenrijk kunnen aantonen dat de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie en de vaststelling van de technische screeningcriteria kennelijk onjuist zijn in het licht van het risico van een ernstig reactorongeval.

300 In de eerste plaats beroept de Republiek Oostenrijk zich op mededeling COM(2000) 1 definitief van de Commissie van 2 februari 2000 over het voorzorgsbeginsel om te betogen dat een risicobeoordeling in het licht van het voorzorgsbeginsel niet alleen mag worden gebaseerd op de kans dat een gebeurtenis zich zal voordoen, maar ook rekening moet houden met de ernst van de gevolgen ervan, die in geval van reactorongevallen uitzonderlijk zijn.

301 In dit verband moet worden opgemerkt dat het bestaan van ernstige gevolgen voor mens en milieu en van de door de Republiek Oostenrijk genoemde schade noodzakelijkerwijs afhangt van de kans dat een ernstig reactorongeval zich voordoet.

302 Aan deze uitlegging wordt niet afgedaan door mededeling COM(2000) 1 definitief, aangezien deze mededeling ook bepaalt dat bij de beoordeling van dat risico rekening moet worden gehouden met de kans dat een risico zich voordoet.

303 Bij de beoordeling van het risico van een ernstig ongeval moet dus rekening worden gehouden met zowel de door de Republiek Oostenrijk in punt 98 van het verzoekschrift erkende geringe kans dat het zich zal voordoen, als de aanzienlijke ernst van de eventuele gevolgen van een dergelijk ongeval.

304 In de tweede plaats is de Republiek Oostenrijk van mening dat het JRC-verslag niet ver genoeg gaat, aangezien dit ervan uitgaat dat de kans op een hypothetisch ernstig reactorongeval met de dood van 30 000 personen uiterst gering is, terwijl een niet door het JRC vermelde recentere statistische studie [Wheatley, S., Sovacool, B. en Sornet, D., „Reassessing the safety of nuclear power" (herbeoordeling van de veiligheid van kernenergie), *Energy Research & Social Science*, Elsevier, 2016, deel 15, blz. 96-100, met name blz. 99], ten eerste stelt dat ondanks alle verbeteringen van de veiligheidsnormen de kans dat zich om de 60 tot 150 jaar een ernstig reactorongeval zal voordoen, 50 % bedraagt, en ten tweede dat, indien de omvang van de gevolgen in aanmerking wordt genomen, het geaggregeerde sociale risico van kernenergie nog steeds hoog is. De Republiek Oostenrijk leidt hieruit af dat er nog steeds grote onzekerheden bestaan.

305 Met betrekking tot de bepaling van de kans op een reactorongeval heeft het JRC in zijn verslag het volgende overwogen:

„Er hebben zich ernstige ongevallen met kernsmelting voorgedaan in kerncentrales en het publiek is zich bewust van de gevolgen van de drie zware ongevallen, namelijk Three Mile Island (1979, VS), Tsjernobyl (1986, Sovjet-Unie) en Fukushima (2011, Japan). Bij deze ongevallen waren verschillende typen kerncentrales betrokken […] en de omstandigheden die tot deze ongevallen hebben geleid, waren zeer verschillend. Ernstige ongevallen zijn gebeurtenissen met een uiterst geringe kans, maar met mogelijk ernstige gevolgen en kunnen niet met 100 % zekerheid worden uitgesloten."

306 Het JRC was ook van mening dat een ernstig ongeval in een kerncentrale van de derde generatie een zeer onwaarschijnlijk gebeurtenis is.

307 De omstandigheid dat deze kans in de door de Republiek Oostenrijk overgelegde studie wordt betwist, volstaat als zodanig niet om te kunnen spreken van een kennelijke beoordelingsfout, aangezien de Commissie overeenkomstig de in punt 212 hierboven aangehaalde rechtspraak over een ruime beoordelingsmarge beschikt met betrekking tot de beoordeling van wetenschappelijke studies.

308 Dit geldt des te meer daar het in de door de Republiek Oostenrijk aangehaalde studie beschreven scenario uitgaat van de hypothese, die niet vergelijkbaar is met die in het JRC-verslag, dat er 388 reactoren in werking zijn en er na het ongeval van Fukushima geen enkele verbetering is doorgevoerd.

309 Overigens toont de Republiek Oostenrijk niet aan dat de Commissie haar beoordelingsmarge bij de bepaling van het voor de samenleving aanvaardbaar geachte risiconiveau heeft overschreden.

310 Voorts komt de Republiek Oostenrijk met het verwijt dat het JRC-verslag verwijst naar vergelijkingen met het risico van een dambreuk en met de slachtoffers van luchtverontreiniging, roken of het wegverkeer, en de langetermijngevolgen van reactorongevallen voor het menselijk leven niet aan de orde stelt.

311 Zoals uit het JRC-verslag blijkt, zijn deze vergelijkingen evenwel bedoeld om het aantal slachtoffers in perspectief te plaatsen met andere menselijke activiteiten, teneinde de verschillen in de perceptie van de risico's te benadrukken. Bovendien heeft het JRC verduidelijkt dat de langetermijngevolgen voor het menselijk leven moeilijk te meten zijn, maar onderkent het het belang ervan.

312 De Republiek Oostenrijk verwijt het JRC ook dat zijn verslag onvoldoende rekening houdt met de gevolgen voor het milieu, hoewel deze op grond van artikel 17 van de taxonomieverordening in aanmerking moeten worden genomen. Cruciale aspecten, zoals het onderzoek van de milieueffecten van reactorongevallen zoals dat in Fukushima, zijn in het JRC-verslag dus niet onderzocht.

313 In dit verband heeft het JRC evenwel op de pagina's 105 en 121 van zijn verslag verwezen naar het rapport van de Wetenschappelijke Commissie van de Verenigde Naties inzake de gevolgen van atoomstraling [„Levels and effects of radiation exposure due to the accident at the Fukushima Daiichi Nuclear Power Station: implications of information published since the UNSCEAR 2013 Report" (Niveaus en effecten van de blootstelling aan radioactieve straling ten gevolge van het

ongeval met de kerncentrale in Fukushima Daiichi: gevolgen van de informatie die is gepubliceerd sinds het rapport UNSCEAR 2013), *Sources, Effects and Risks of Ionizing Radiation*, *UNSCEAR 2020 Report*, 2021, deel II, bijlage B], waarin de milieueffecten van het ongeval in Fukushima worden besproken en waarmee in zijn analyse rekening is gehouden.

314 Het JRC-verslag kan op dit punt dus niet als onvolledig worden beschouwd.

315 Overigens moet worden opgemerkt dat de economische activiteiten in verband met kernenergie in het Unierecht strikt worden afgebakend, teneinde de kans op ernstige reactorongevallen en de ernst van dergelijke ongevallen voor de menselijke gezondheid en het milieu te verminderen.

316 In dit verband verwijzen de technische screeningcriteria uitdrukkelijk naar alle regels inzake nucleaire veiligheid van de Unie en naar de meest recente internationale richtsnoeren van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie (IAEA) en de Vereniging van West-Europese regelgevers op nucleair gebied (WENRA).

317 Bovendien voert de Republiek Oostenrijk geen specifiekere argumenten aan om aan te tonen dat economische activiteiten in verband met kernenergie schadelijk zijn voor de goede milieutoestand van waterlichamen of mariene wateren, leiden tot een aanzienlijke toename van de emissies van verontreinigende stoffen in het water, de lucht of de bodem, of schadelijk zijn voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen of voor de staat van instandhouding van habitats of soorten in de zin van artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), van de taxonomieverordening.

318 Bijgevolg kan op basis van de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat in het kader van de in de bestreden verordening vermelde regels inzake nucleaire veiligheid van de Unie was voldaan aan het DNSH-criterium, en in het bijzonder dat niet was aangetoond dat economische activiteiten in verband met kernenergie schadelijk zijn voor de goede milieutoestand van waterlichamen of mariene wateren, leiden tot een aanzienlijke toename van de emissies van verontreinigende stoffen in het water, de lucht of de bodem, of schadelijk zijn voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen of voor de staat van instandhouding van habitats of soorten in de zin van artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), van de taxonomieverordening.

319 In de derde plaats is de Republiek Oostenrijk met betrekking tot de door haar aangevoerde „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” en haar kritiek op het JRC-verslag van mening dat dit verslag de afbreuk aan de milieudoelstellingen door ernstige reactorongevallen en de gevolgen daarvan voor de gezondheid had moeten beoordelen, met name door rekening te houden met de actuele kritische studies over de kans op ongevallen, aangezien het gaat om doorslaggevende aspecten in het kader van artikel 17 van de taxonomieverordening. De Republiek Oostenrijk leidt hieruit af dat de bestreden verordening ontoereikend is gemotiveerd.

320 Onder verwijzing naar het rapport van het SCHEER verwijt de Republiek Oostenrijk het JRC met name dat het onvoldoende rekening heeft gehouden met de gevolgen van radioactieve straling voor het milieu in geval van het vrijkomen van hoge doses van dergelijke straling na een reactorongeval.

321 In dit verband moet worden vastgesteld dat, zoals de Republiek Oostenrijk in punt 100 van het verzoekschrift benadrukt, het JRC in zijn verslag uitdrukkelijk heeft erkend dat een ernstig reactorongeval ernstige gevolgen voor mens en milieu zou hebben.

322 Het JRC-verslag kan dus niet als onjuist of onvolledig worden beschouwd wat de gevolgen van een ernstig reactorongeval voor het milieu betreft.

323 Bovendien volstaat het feit dat het JRC de kans op een reactorongeval anders heeft beoordeeld dan de door de Republiek Oostenrijk aangehaalde studies niet om aan te tonen dat dit rapport onvolledig of onjuist zou zijn.

324 Bijgevolg kan niet worden geoordeeld dat het verslag waarop de Commissie zich heeft gebaseerd, op dit punt onvolledig of onjuist was.

325 Bovendien heeft de Commissie, zoals blijkt uit overweging 7 van de bestreden verordening, die verwijst naar het JRC-verslag en dus overeenkomstig de in punt 216 hierboven aangehaalde rechtspraak deel uitmaakt van de motivering van de bestreden verordening, haar standpunt dat kernenergie geen ernstige afbreuk doet aan de doelstellingen van artikel 17, lid 1, van de taxonomieverordening, gelet op de risico's van ernstige reactorongevallen, rechtens genoegzaam gemotiveerd. In dit verband moet de stelling van de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken" vertoont doordat het JRC-verslag zijn analyse voor de beoordeling van de gevolgen van ernstige reactorongevallen heeft geconcentreerd op menselijke sterfgevallen, met uitsluiting van andere, moeilijker te beoordelen directe en indirecte gevolgen, met name de gevolgen voor het milieu, worden afgewezen om de in punt 313 hierboven genoemde reden.

326 Wat in de vierde plaats de technische screeningcriteria betreft, moet worden vastgesteld dat de Republiek Oostenrijk niet heeft aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat op basis van de normen van de Unie inzake de bescherming van de gezondheid en het milieu, die een hoog beschermingsniveau beogen, kan worden voldaan aan de voorwaarden van artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), van de taxonomieverordening en aldus kan worden uitgesloten dat ernstig afbreuk wordt gedaan aan de milieudoelstellingen in de zin van dat artikel 17.

327 Bovendien noemt de Republiek Oostenrijk bij wijze van voorbeeld de technische screeningcriteria die van toepassing zijn op de precommerciële fasen van geavanceerde technologieën, die met name bepalen dat het project bij de Commissie moet zijn aangemeld en dat de Commissie daarover advies moet hebben uitgebracht opdat de technische screeningcriteria vervolgens „op bevredigende wijze [worden] geregeld". Zij is van mening dat dit vereiste te vaag is.

328 Zoals de Commissie betoogt, kan dit technische screeningcriterium evenwel niet los van alle andere screeningcriteria worden beoordeeld. Integendeel, met dit screeningcriterium wordt juist beoogd om de Commissie in staat te stellen te beoordelen of aan alle technische screeningcriteria is voldaan, zodat het niet als te vaag kan worden beschouwd.

329 Voorts wijst de Republiek Oostenrijk erop dat het beoordelingscriterium dat specifiek relevant is voor de risico's van ongevallen, voor nieuwe installaties als volgt is gedefinieerd in punt 2 van de algemene criteria in afdeling 4.27 van bijlage I bij de bestreden verordening: „Het project past volledig de beste beschikbare technologie toe en maakt vanaf 2025 volledig gebruik van ongevaltolerante splijtstof[;] [d]e technologie is gecertificeerd en goedgekeurd door de nationale veiligheidstoezichthouder". Zij is van mening dat op basis van deze bewoordingen niet kan worden uitgesloten dat ernstig afbreuk aan de milieudoelstellingen wordt gedaan.

330 Ten eerste betoogt de Republiek Oostenrijk dat het begrip „beste beschikbare technologie” niet is gedefinieerd, zodat het te vaag is.

331 In dit verband moet worden vastgesteld dat, zoals de Commissie benadrukt, het criterium van de „beste beschikbare technologie” de verdienste heeft dat nieuwe wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen kunnen worden opgenomen in overeenstemming met de benadering van technologische openheid. Overeenkomstig punt 5 van afdeling 4.27 van bijlage I bij de bestreden verordening evalueert de Commissie aldus vanaf 2025 en ten minste om de tien jaar de technische parameters die overeenstemmen met de beste beschikbare technologie.

332 Tevens moet worden opgemerkt dat, anders dan de Republiek Oostenrijk stelt, het begrip „beste beschikbare technologie” in de inleidende zin van afdeling 4.27 van bijlage I bij de bestreden verordening wordt gedefinieerd als technologieën die volledig voldoen aan de eisen van richtlijn 2009/71 en die de meest recente technische parameters van de IAEA-normen en de veiligheidsdoelstellingen en referentieniveaus van de WENRA volledig in acht nemen.

333 Wat ten tweede de andere voorwaarde betreft, die betrekking heeft op het verplichte gebruik van ongevaltolerante splijtstof (*accident tolerant fuel*; hierna: „ATF”) vanaf 2025, betoogt de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening een intrinsieke tegenstrijdigheid bevat, aangezien ATF vanaf 2025 enkel voor nieuwe en oude installaties is vereist, maar niet voor precommerciële installaties (afdeling 4.26 van de bijlagen I en II bij de bestreden verordening). Aangezien de Commissie erkent dat ATF voor nieuwe installaties noodzakelijk is om ernstige schade ten gevolge van nucleaire ongevallen te voorkomen, moet zij die splijtstof dus ook eisen voor oude installaties van vóór 2025 en voor precommerciële installaties.

334 Opgemerkt zij evenwel dat het feit dat dit criterium niet geldt voor de economische activiteit die is bedoeld in afdeling 4.26 van bijlage I bij de bestreden verordening, niet tegenstrijdig is. Aangezien deze afdeling betrekking heeft op niet-commerciële („precommerciële”) activiteiten in verband met onderzoek en ontwikkeling van innovatieve installaties voor elektriciteitsopwekking, die tot doel hebben nog onbekende technologieën te verkennen, heeft de Commissie namelijk geen kennelijke beoordelingsfout gemaakt door geen vereisten met betrekking tot het gebruik van brandstof op te leggen.

335 Ten derde benadrukt de Republiek Oostenrijk dat het begrip „ATF” te vaag is, aangezien ATF in ontwikkeling is en er geen criteria of normen bestaan die op internationaal niveau of Unieniveau zijn aanvaard om deze te definiëren. Bij gebreke van een definitie van ATF zou het niet mogelijk zijn om technisch inzicht te verwerven in de relevantie ervan op het gebied van veiligheid, temeer daar er ook geen aanwijzingen zijn over eventuele minimale ATF-criteria en er in de regel op nationaal niveau geen consensus is over de definitie van ATF, zodat niet kan worden voorzien of deze uiterlijk in 2025 beschikbaar zullen zijn en door de nationale regelgevende instanties zullen worden gecertificeerd en goedgekeurd. De beoordelingscriteria worden bovendien overgelaten aan het oordeel van de lidstaten en het gebruik van dergelijke splijtstoffen kan het risico van radioactieve emissies bij een ongeval slechts verminderen en niet wegnemen, ondanks de misleidende benaming „ongevaltolerante” splijtstof.

336 De stelling dat het ATF-criterium vaag is, moet echter worden afgewezen, aangezien, zoals de Commissie betoogt, het begrip „ATF” verwijst naar een categorie splijtstof die bekend is in vakkringen.

337 Ten vierde betoogt de Republiek Oostenrijk dat het onverenigbaar is met artikel 17 van de taxonomieverordening om veiligheidsrisico's definitief te identificeren en te eisen dat deze risico's voor de toekomst worden weggenomen (door gebruik te maken van ATF), terwijl tegelijkertijd nu al een kwalificatie als ecologisch duurzaam in de zin van die verordening wordt aanvaard.

338 In dit verband heeft het Gerecht reeds geoordeeld dat de Commissie in het kader van een ruime beoordelingsmarge in een gedelegeerde handeling kan voorzien in overgangsperioden (zie in die zin arrest van 20 december 2023, Landesbank Baden-Württemberg/GAR, T-389/21, EU:T:2023:827, punten 231-233). Aangezien de Commissie bij de vaststelling van de technische screeningcriteria over een ruime beoordelingsmarge beschikt, heeft zij dus kunnen bepalen dat dit vereiste pas in 2025 van toepassing zou zijn, teneinde de nationale autoriteiten en de economische spelers de nodige tijd te geven om zich aan dit criterium aan te passen, temeer daar nog geen enkele ATF is goedgekeurd. Bijgevolg heeft zij dienaangaande geen kennelijke beoordelingsfout gemaakt.

339 Ten vijfde stelt de Republiek Oostenrijk dat de taxonomieverordening en de aan de Commissie opgedragen taak om technische screeningcriteria vast te stellen, haar niet toestaan om de nationale autoriteiten te belasten met de goedkeuring en certificering van ATF zonder uniforme normen op het niveau van de Unie vast te stellen, aangezien de machtigingsbepalingen van artikel 10, lid 2, artikel 11, lid 3, en artikel 23 van de taxonomieverordening, met het oog op de vaststelling van gedelegeerde verordeningen, niet toestaan dat de vaststelling van de certificeringscriteria wordt overgedragen aan de nationale toezichthoudende autoriteiten.

340 Deze grief, gebaseerd op de verwijzing naar de bevoegdheid van de nationale autoriteiten op het gebied van certificering en vergunning, moet worden verworpen, aangezien de bestreden verordening enkel de voor de vergunning van splijtstoffen geldende bevoegdheidsregels toepast.

341 Wat ten slotte de oude installaties betreft, herinnert de Republiek Oostenrijk eraan dat het voor de risico's van ongevallen relevante technische screeningcriterium als volgt is gedefinieerd: „Het verbeterde project omvat elke redelijkerwijs haalbare verbetering van de veiligheid en maakt vanaf 2025 gebruik van [ATF;] [d]e technologie is gecertificeerd en goedgekeurd door de nationale veiligheidstoezichthouder."

342 De Republiek Oostenrijk bekritiseert, ten eerste, het feit dat de veiligheidseisen voor de oude installaties zijn verlaagd ten opzichte van de nieuwe installaties, aangezien voor de oude installaties enkel is bepaald dat „het verbeterde project […] elke redelijkerwijs haalbare verbetering van de veiligheid [omvat]", en, ten tweede, het feit dat de technische screeningcriteria geen betrekking hebben op de voorwaarden voor de vestiging van een bestaande installatie, die belangrijk zijn uit het oogpunt van klimaatverandering. De Republiek Oostenrijk leidt hieruit af dat voor de oude installaties de technische screeningcriteria gebrekkig zijn en ernstige afbreuk niet kunnen voorkomen.

343 In dit verband, en om redenen die vergelijkbaar zijn met die welke in de punten 263 tot en met 265 hierboven zijn uiteengezet, zij eraan herinnerd dat de technische screeningcriteria de minimumvereisten moeten vaststellen die noodzakelijk zijn om te voorkomen dat ernstig afbreuk wordt gedaan aan andere doelstellingen, met name door uit te gaan van alle minimumvereisten die op grond van het Unierecht zijn vastgesteld. Aangezien artikel 6, onder c), en artikel 8 bis, lid 2, onder b), van richtlijn 2009/71, zoals gewijzigd bij richtlijn 2014/87/Euratom van de Raad van 8 juli 2014 (PB 2014, L 219, blz. 42), reeds het criterium „elke redelijkerwijs mogelijke verbetering

van de veiligheid" vereisen in het kader van de elektriciteitsopwekking uit kernenergie met bestaande installaties, kan het gebruik van datzelfde criterium in punt 2 van afdeling 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening niet worden geacht in strijd te zijn met artikel 17, lid 1, onder c), e) en f), van de taxonomieverordening.

344 Hieruit kan evenmin worden afgeleid dat de technische screeningcriteria voor oude installaties ernstige afbreuk niet kunnen voorkomen, aangezien dit criterium hetzelfde vereiste oplegt als richtlijn 2009/71.

345 Bijgevolg kan met de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde argumenten niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door zich op het standpunt te stellen dat de technische screeningcriteria van bijlage I bij de bestreden verordening het door de verwijzing daarin naar de bestaande veiligheidsvoorschriften en -normen, mogelijk maken uit te sluiten dat door het risico van ernstige reactorongevallen ernstig afbreuk wordt gedaan aan de milieudoelstellingen.

346 Gelet op het voorgaande zijn het derde onderdeel van het derde middel en het tweede onderdeel van het vierde middel ongegrond.

*– Vierde onderdeel van het derde middel en derde onderdeel van het vierde middel: miskenning van de risico's van hoogradioactief afval*

347 In het kader van het vierde onderdeel van het derde middel voert de Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, aan dat de opneming van economische activiteiten in verband met kernenergie in de taxonomie berust op een miskenning van de risico's van hoogradioactief afval, die ernstig afbreuk doen aan de milieudoelstellingen in de zin van artikel 17, lid 1, onder c) tot en met f), van de taxonomieverordening. De Republiek Oostenrijk betoogt tevens dat de bestreden verordening op dit punt „tekortkomingen in de analyse" en motiveringsgebreken vertoont.

348 In het kader van het derde onderdeel van het vierde middel betoogt de Republiek Oostenrijk dat de technische screeningcriteria van bijlage I bij de bestreden verordening niet volstaan om te verhinderen dat de definitieve berging van hoogradioactief afval ernstig afbreuk doet aan de milieudoelstellingen van artikel 17, lid 1, onder c) tot en met f), van de taxonomieverordening.

349 De Commissie, ondersteund door de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, Hongarije, de Republiek Polen, Roemenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland, betwist dit betoog.

350 In herinnering zij gebracht dat volgens artikel 17, lid 1, onder d), van de taxonomieverordening een economische activiteit, rekening houdend met de levenscyclus van de producten en diensten die zij oplevert, met inbegrip van bewijsmateriaal uit bestaande levenscyclusbeoordelingen, wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de circulaire economie, met inbegrip van preventie en recycling van afval, indien:

„i) die activiteit leidt tot aanzienlijke inefficiënties bij het gebruik van materialen of bij het directe of indirecte gebruik van natuurlijke hulpbronnen zoals niet-hernieuwbare energiebronnen, grondstoffen, water en bodem in een of meer stadia van de levenscyclus van producten, onder meer in termen van duurzaamheid, repareerbaarheid, verbeterbaarheid, herbruikbaarheid of recyclebaarheid van producten;

ii) die activiteit leidt tot een aanzienlijke toename van de productie, verbranding of verwijdering van afval, met uitzondering van de verbranding van niet-recyclebaar gevaarlijk afval, of

iii) de verwijdering van afval op lange termijn kan leiden tot aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu".

351 In dit verband moet worden opgemerkt dat de verenigbaarheid van economische activiteiten op het gebied van kernenergie met het DNSH-criterium moet worden onderzocht in het licht van de technische screeningcriteria die zijn vastgesteld om het risico van radioactief afval aan te pakken.

352 Ook moet worden opgemerkt dat het JRC, nadat het met name de geavanceerde projecten voor de ontwikkeling van diepe geologische bergingsplaatsen in Zweden, Finland en Frankrijk heeft beschreven en geanalyseerd, in zijn verslag het volgende heeft geconcludeerd:

„Binnen de wetenschappelijke gemeenschap bestaat een brede consensus over het feit dat diepe geologische berging de veiligste oplossing op lange termijn voor verbruikte splijtstof en hoogradioactief afval is. Diepe geologische bergingsplaatsen zijn gebaseerd op een combinatie van meerdere, zowel kunstmatige als natuurlijke barrières. De operationele veiligheid van de geologische bergingsfaciliteiten wordt gewaarborgd door middel van actieve technische systemen en operationele controles. De bergingsfaciliteiten zijn zodanig ontworpen dat zij na sluiting passief veilig zijn. Deze bergingsplaatsen zijn zodanig ontworpen dat potentiële radioactieve lozingen die in de verre toekomst zullen plaatsvinden, ver onder de in de desbetreffende regelgeving vastgestelde maximaal toegestane stralingslimiet liggen, die op haar beurt een orde van grootte heeft die lager is dan de natuurlijke achtergrondstralingsniveaus en waarborgt dat de berging geen significante schade aan de mens toebrengt. Momenteel zijn er geen dergelijke bergingsplaatsen in bedrijf, maar na vier decennia van onderzoek en technologische ontwikkeling zijn de bouw en exploitatie van een aantal bergingsplaatsen gepland voor het lopende decennium."

353 In de eerste plaats stelt de Republiek Oostenrijk, nadat zij heeft aangegeven dat de in de bestreden verordening opgenomen economische activiteiten in verband met kernenergie aanzienlijke hoeveelheden hoogradioactief afval opleveren waarvan de radiotoxiciteit mogelijk pas na honderdduizenden jaren tot een aanvaardbaar niveau zal zijn teruggebracht, in essentie dat het niet is uitgesloten dat het toegenomen gebruik van tijdelijke bergingscapaciteit ernstige schade kan toebrengen aan het milieu, aangezien het gebruik ervan na de aanvankelijk geplande periode veiligheidsproblemen doet rijzen die nog niet zijn opgelost, zoals het JRC in zijn verslag heeft vastgesteld. Zij betoogt in essentie ook dat zelfs indien er voldoende diepe geologische bergingsplaatsen beschikbaar zijn, de berging van hoogradioactief afval toch aanzienlijke schade aan het milieu kan berokkenen.

354 In dit verband zij eraan herinnerd dat richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad van 19 juli 2011 tot vaststelling van een communautair kader voor een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval (PB 2011, L 199, blz. 48) volgens artikel 1, lid 1, ervan op Unierechtelijk niveau een kader vaststelt om een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval te waarborgen, zodat wordt vermeden dat op toekomstige generaties een onnodige last wordt gelegd. Bovendien zorgt zij er overeenkomstig artikel 1, lid 2, voor dat de lidstaten voorzien in passende nationale regelingen voor een hoog veiligheidsniveau inzake het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval, teneinde werknemers en de bevolking te beschermen tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren.

355 Tevens moet worden opgemerkt dat de technische screeningcriteria van bijlage I bij de bestreden verordening, die van toepassing zijn op economische activiteiten in verband met kernenergie, verwijzen naar richtlijn 2011/70.

356 In het bijzonder zij eraan herinnerd dat, zoals de Commissie benadrukt, bijlage I bij de bestreden verordening met het oog op de daarin vastgestelde maatregelen tot mitigatie van klimaatverandering, in lid 1, onder e) en f), van de technische screeningcriteria met betrekking tot een substantiële bijdrage in de afdelingen 4.26, 4.27 en 4.28 van bijlage I de lidstaat verplicht om, ten eerste, te beschikken over operationele eindbergingsfaciliteiten voor al het zeer laag-, laag- en middelradioactief afval, dat wil zeggen voor ruim 99 % van het radioactief afval, en, ten tweede, te beschikken over een gedocumenteerd plan met gedetailleerde stappen om uiterlijk in 2050 bergingsfaciliteit voor hoogradioactief afval in bedrijf te hebben.

357 Derhalve kan met het argument van de Republiek Oostenrijk dat het niet uitgesloten is dat het toegenomen gebruik van tijdelijke bergingscapaciteit ernstige schade kan toebrengen aan het milieu, niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt, aangezien de bestreden verordening voorziet in maatregelen die specifiek bedoeld zijn om de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde problemen in verband met de milieurisico's op te lossen.

358 Voorts bekritiseert de Republiek Oostenrijk het JRC-verslag, aangezien het de uiteenlopende standpunten over de toereikendheid van de technologie van de diepe geologische bergingsplaatsen niet nader heeft onderzocht, terwijl de empirische gegevens twijfels doen rijzen over de ecologische duurzaamheid ervan. Zij voert ook aan dat de bestreden verordening een kennelijke beoordelingsfout bevat voor zover zij gebaseerd is op het JRC-verslag, terwijl uit dat verslag niet blijkt dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel over bestaat dat de definitieve berging van hoogradioactief afval de milieudoelstellingen van artikel 17, lid 1, onder c) tot en met f), van de taxonomieverordening niet wezenlijk zal ondermijnen. De Republiek Oostenrijk is ook van mening dat de technische screeningcriteria de ernstige afbreuk in verband met kernafval niet kunnen verhelpen, aangezien zij geen enkele veiligheid kunnen waarborgen.

359 Van de Commissie kan echter niet worden verlangd dat zij zich baseert op wetenschappelijk bewijs waarover geen enkele twijfel bestaat, aangezien dit erop zou neerkomen dat haar een nulrisico wordt opgelegd, hetgeen in strijd is met de rechtspraak (zie in die zin en naar analogie arrest van 11 september 2002, Pfizer Animal Health/Raad, T-13/99, EU:T:2002:209, punten 144-147).

360 Met deze argumenten van de Republiek Oostenrijk kan dus niet worden aangetoond dat de beoordeling door de Commissie van het ontbreken van aanzienlijke milieuschade ten gevolge van het beheer van kernafval kennelijk onjuist is.

361 Subsidiair verwijt de Republiek Oostenrijk de Commissie dat zij de risico's die voortvloeien uit het gebrek aan voldoende capaciteit van de diepe geologische bergingsplaatsen niet grondiger heeft geanalyseerd en dat zij de adviezen van deskundigen die van mening zijn dat de thans beschikbare technologie niet volstaat om milieuschade uit te sluiten, niet heeft onderzocht. Dit argument kan aldus worden opgevat dat de Commissie wordt verweten dat zij een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt en het beginsel van behoorlijk bestuur heeft geschonden door haar zorgvuldigheidsplicht niet na te komen.

362 Uit het JRC-verslag blijkt echter dat er een ruime wetenschappelijke consensus bestaat over het feit dat deze bergingsplaatsen op lange termijn de veiligste oplossing vormen voor het beheer van splijtstof en van hoogradioactief afval. Bovendien is de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag bedoelde deskundigengroep het op dit punt met het JRC eens. In deze omstandigheden heeft de Commissie geen kennelijke beoordelingsfout gemaakt en heeft zij evenmin haar zorgvuldigheidsplicht verzuimd door geen andere adviezen van deskundigen te onderzoeken.

363 Voorts heeft de Commissie zich, zoals blijkt uit overweging 7 van de bestreden verordening, gebaseerd op het JRC-verslag, waarin in afdeling 5.2.5 werd vastgesteld dat de diepe bergingsplaatsen de veiligste oplossing vormden. Zoals blijkt uit punt 5.3 van dat verslag berust deze vaststelling op een groot aantal literatuurverwijzingen. De Republiek Oostenrijk kan de Commissie dus niet verwijten dat zij haar uit het beginsel van behoorlijk bestuur voortvloeiende verplichting om alle relevante gegevens zorgvuldig en onpartijdig te onderzoeken, niet is nagekomen.

364 Ten slotte betoogt de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening ontoereikend is gemotiveerd met betrekking tot de redenen waarom de Commissie van mening is dat, ondanks deze risico's en adviezen van deskundigen, is gewaarborgd dat hoogradioactief afval op lange termijn geen aanzienlijke schade aan het milieu zal toebrengen.

365 Zoals blijkt uit, ten eerste, overweging 7 van de bestreden verordening, die verwijst naar het JRC-verslag en dus overeenkomstig de in punt 216 hierboven aangehaalde rechtspraak deel uitmaakt van de motivering van deze verordening, en uit, ten tweede, overweging 14 van deze verordening, is het oordeel dat kernenergie geen ernstige afbreuk doet aan de doelstellingen van artikel 17, lid 1, van de taxonomieverordening, gelet op de bestaande en toekomstige oplossingen voor het beheer van radioactief afval, evenwel rechtens genoegzaam gemotiveerd.

366 Wat in de tweede plaats de technische screeningcriteria betreft, zij eraan herinnerd dat volgens de inleidende alinea's van de afdelingen 4.26 tot en met 4.29 van bijlage I bij de bestreden verordening een economische activiteit een activiteit is als bedoeld in artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening, wanneer zij voldoet aan alle in die afdelingen vastgestelde technische screeningcriteria.

367 Een van de algemene criteria met betrekking tot een substantiële bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering en het DNSH-criterium is het in punt 1, onder f), van de afdelingen 4.26 tot en met 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening genoemde criterium, dat als volgt is verwoord:

„Het project met betrekking tot de economische activiteit (‚het project') bevindt zich in een lidstaat die voldoet aan alle volgende voorwaarden:

[…]

f) de lidstaat beschikt over een gedocumenteerd plan met gedetailleerde stappen om uiterlijk in 2050 een bergingsfaciliteit voor hoogradioactief afval in bedrijf te hebben, waarin al het volgende wordt beschreven:
   i) concepten, plannen en technische oplossingen voor het beheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof, van productie tot berging;

ii) concepten of plannen voor de periode na de sluiting van een bergingsfaciliteit, met nadere bepalingen over de termijn waarin passende controles worden aangehouden en over de in te zetten middelen om de kennis over deze faciliteit op lange termijn te behouden;
iii) de verantwoordelijkheden voor de uitvoering van het plan en de essentiële prestatie-indicatoren om de vooruitgang te monitoren;
iv) kostenbeoordelingen en financieringsregelingen.

Voor de toepassing van [het bepaalde onder] f) kunnen de lidstaten gebruikmaken van plannen die zijn opgesteld in het kader van het door de artikelen 11 en 12 van richtlijn [2011/70] voorgeschreven nationale programma."

368 Ten eerste stelt de Republiek Oostenrijk dat de technische screeningcriteria van punt 1, onder f), van de afdelingen 4.26 tot en met 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening zich beperken tot een verwijzing naar het algemene rechtskader dat hoe dan ook van toepassing is krachtens richtlijn 2011/70, dat tot op heden geen oplossing heeft kunnen bieden voor de problemen in verband met hoogradioactief afval. Voorts doet de Commissie volgens de Republiek Oostenrijk, door de kwalificatie van kernenergie als ecologisch duurzaam enkel afhankelijk te stellen van een „plan" om „uiterlijk in 2050" een faciliteit voor definitieve berging in bedrijf te hebben, niets af aan de omstandigheid dat er niet voldoende voorzienbare beschikbaarheid van diepe geologische bergingsplaatsen is gewaarborgd. Bovendien zijn de technische screeningcriteria te flexibel en onnauwkeurig geformuleerd om in de nabije toekomst de inbedrijfsstelling van bergingsfaciliteiten te waarborgen en om de veiligheidsrisico's en de daarmee gepaard gaande onzekerheden weg te nemen.

369 Opgemerkt zij dat de technische screeningcriteria van punt 1, onder f), van de afdelingen 4.26 tot en met 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening maatregelen opleggen om ervoor te zorgen dat uiterlijk in 2050 oplossingen voor de berging van hoogradioactief afval kunnen worden ingevoerd.

370 Zoals de Commissie betoogt, is er sinds de datum van inwerkingtreding van de bestreden verordening een plan voor definitieve berging vereist.

371 Bovendien hebben de technische screeningcriteria voor hoogradioactief afval, zoals blijkt uit overweging 14 van de bestreden verordening, net zoals richtlijn 2011/70 tot doel de invoering van realistische oplossingen voor de verwerking van dit soort afval mogelijk te maken.

372 Zoals blijkt uit overweging 23 van richtlijn 2011/70 blijven de lidstaten verantwoordelijk voor hun eigen beleid inzake het beheer van hun verbruikte splijtstof en laag-, middel- of hoogradioactief afval en moeten zij in hun nationale beleid het plannen en uitvoeren van opties voor berging opnemen. In die overweging wordt aangegeven dat, aangezien de uitvoering en ontwikkeling van een bergingsfaciliteit zich over verschillende decennia zal afspelen, in vele programma's wordt onderkend dat flexibiliteit en aanpasbaarheid noodzakelijk zijn, met name om nieuwe kennis over locatiekenmerken of eventuele ontwikkelingen op het gebied van bergingssystemen te integreren.

373 In deze context kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat ernstige afbreuk aan de milieudoelstellingen kan worden uitgesloten door uiterlijk in 2050 een oplossing voor berging van hoogradioactief afval in te voeren.

374 De Commissie laat de lidstaten tot 2050 namelijk niet vrij om de overgang naar diepe geologische bergingsplaatsen te plannen, maar verplicht hen om plannen op te stellen die identiek zouden kunnen zijn aan de in richtlijn 2011/70 bedoelde programma's. Zoals artikel 12 van richtlijn 2011/70 bepaalt, hebben deze programma's een precieze inhoud en overeenkomstig artikel 13 van die richtlijn worden zij ter kennis van de Commissie gebracht. In dit verband vormt het bestaan van een overgangsperiode tot de installatie van bergingsruimten geen gevaar voor het milieu.

375 Dit geldt temeer daar deze benadering overeenstemt met de benadering die de Uniewetgever reeds in richtlijn 2011/70 heeft gevolgd, zodat de Commissie niet kan worden verweten dat zij een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt, doordat zij een soortgelijke benadering als de wetgever heeft gekozen.

376 Ten tweede stelt de Republiek Oostenrijk dat het in punt 1, onder f), van afdeling 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening vastgelegde criterium inzake een „gedocumenteerd plan met gedetailleerde stappen om uiterlijk in 2050 een bergingsfaciliteit […] te hebben", alleen geldt voor „projecten waarvoor na 2025 een vergunning wordt afgegeven", zodat een dergelijk plan niet is vereist voor oude installaties. De Republiek Oostenrijk betoogt dat deze afwijking niet gerechtvaardigd is. Indien de Commissie van mening is dat voor kerninstallaties een afvalbeheerplan nodig is om ernstige afbreuk in de zin van artikel 17 van de taxonomieverordening uit te sluiten, moet dit namelijk a fortiori gelden voor bestaande installaties, ongeacht de datum waarop voor de betrokken projecten een vergunning is afgegeven.

377 De Commissie merkt op dat als datum van inwerkingtreding voor 2025 is gekozen, zodat de lidstaten over de nodige tijd beschikken om het gedetailleerde gedocumenteerde plan goed te keuren; dit moet, met het oog op de doelstelling van de taxonomieverordening om niet of te laat handelen te voorkomen, verhinderen dat in de tussentijd geen enkel moderniseringsproject kan worden geacht taxonomieconform te zijn.

378 Er zij aan herinnerd dat installaties van vóór 2025 onderworpen blijven aan de andere verplichtingen die voortvloeien uit punt 1, onder a) tot en met e), van afdeling 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening. Door af te zien van een criterium dat tot gevolg zou hebben gehad dat die faciliteiten van de werkingssfeer van de taxonomieverordening werden uitgesloten, ten koste van de stimulans om projecten voor modernisering van de huidige installaties uit te voeren, heeft de Commissie dus gehandeld in overeenstemming met het doel van die verordening om niet of te laat handelen te voorkomen. Derhalve kan niet worden geoordeeld dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt.

379 Bijgevolg heeft de Commissie geen kennelijke beoordelingsfout gemaakt door te beslissen dat het in punt 1, onder f), van afdeling 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening vastgelegde criterium inzake een „gedocumenteerd plan met gedetailleerde stappen om uiterlijk in 2050 een bergingsfaciliteit […] te hebben", slechts gedeeltelijk van toepassing is op oude installaties, namelijk op „projecten waarvoor na 2025 een vergunning wordt afgegeven".

380 Ten derde kan volgens de Republiek Oostenrijk, gesteld al dat er tijdig voldoende capaciteit in diepe geologische bergingsplaatsen beschikbaar is, niet worden uitgesloten dat de definitieve berging van hoogradioactief afval in dergelijke bergingsplaatsen kan leiden tot aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu in de zin van artikel 17, lid 1, onder d), iii), van de taxonomieverordening. Bovendien bevatten de technische screeningcriteria geen enkele bepaling die deze situatie kan verhelpen.

381 Zoals blijkt uit overweging 14 van de bestreden verordening, zijn diepe geologische bergingsplaatsen momenteel echter de veiligste en meest duurzame optie. De Republiek Oostenrijk slaagt er niet in om deze vaststelling te weerleggen.

382 Bovendien verwijzen de technische screeningcriteria in bijlage I bij de bestreden verordening naar richtlijn 2011/70. Zoals uit de punten 263 tot en met 265 hierboven blijkt, was de Uniewetgever van mening dat de technische screeningcriteria, door de verwijzing naar de naleving van de in de relevante wetgeving vastgestelde minimumvereisten, de doelstelling van ecologische duurzaamheid kunnen verwezenlijken en verenigbaar kunnen zijn met het voorzorgsbeginsel.

383 Derhalve kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door zich op het standpunt te stellen dat de definitieve berging van hoogradioactief afval in diepe geologische bergingsplaatsen kan voorkomen dat ernstig afbreuk wordt gedaan aan de milieudoelstellingen.

384 Gelet op het voorgaande zijn het vierde onderdeel van het derde middel en het derde onderdeel van het vierde middel ongegrond.

*– Vierde onderdeel van het vierde middel: niet-inaanmerkingneming van de risico's in verband met de normale exploitatie van kerncentrales*

385 De Republiek Oostenrijk stelt dat kerncentrales zelfs bij normale exploitatie straling uitstoten die, zelfs in geringe doses, het risico op kanker verhoogt en waarvan de effecten hoe dan ook niet goed zijn gedocumenteerd en niet zijn onderzocht in de door de Commissie in aanmerking genomen verslagen. Volgens de Republiek Oostenrijk leidt dit tot schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en van het voorzorgsbeginsel.

386 De Commissie betwist deze argumentatie.

387 In dit verband hoeft slechts te worden vastgesteld dat het JRC-verslag in de punten 3.4 en 4.3 een grondige analyse van de gevolgen van radioactiviteit bevat.

388 In het bijzonder blijkt uit het JRC-verslag dat de gemiddelde jaarlijkse blootstelling van de bevolking ten gevolge van de opwekking van elektriciteit uit kernenergie ongeveer 0,2 microsievert (µSv) bedraagt, dat wil zeggen vier keer minder dan de gemiddelde jaardosis afkomstig van natuurlijke straling.

389 De Republiek Oostenrijk toont niet aan dat de op dit verslag gebaseerde vaststellingen van de Commissie niet plausibel zijn, aangezien zij enkel een studie aanhaalt voor haar stelling dat de effecten van straling met een lage dosis niet goed zijn gedocumenteerd.

390 Bovendien stelt het Euratom-acquis, zoals de Commissie benadrukt, strenge eisen op het gebied van stralingsbescherming. Artikel 2, onder b), van het Euratom-Verdrag voorziet namelijk in de vaststelling van uniforme veiligheidsnormen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers, en artikel 30 ervan bevat de „basisnormen" voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking en van de werknemers tegen aan ioniserende straling verbonden gevaren. In dit verband stelt richtlijn 2013/59/Euratom van de Raad van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de richtlijnen 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom en 2003/122/Euratom

(PB 2014, L 13, blz. 1) uniforme basisnormen vast voor de bescherming van de gezondheid van personen die onderworpen zijn aan beroepsmatige of medische blootstelling, of voor blootstelling van de bevolking tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren.

391 De in de bestreden verordening vastgestelde technische screeningcriteria met betrekking tot nucleaire activiteiten verwijzen uitdrukkelijk naar deze richtlijn.

392 Het betoog van de Republiek Oostenrijk toont dus niet aan dat de Commissie haar beoordeling van het risico van straling met een lage dosis bij de normale exploitatie van kerncentrales niet op sluitend wetenschappelijk bewijs heeft gebaseerd.

393 Om deze redenen is het vierde onderdeel van het vierde middel ongegrond.

*– Vijfde onderdeel van het derde middel en vijfde onderdeel van het vierde middel: aantasting van de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering*

394 In het kader van het vijfde onderdeel van het derde middel voert de Republiek Oostenrijk aan dat de bestreden verordening het DNSH-criterium schendt in het licht van de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering zoals bedoeld in artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening, aangezien, kort weergegeven, de frequentie en de duur van de perioden van droogte de laatste twintig jaar aanzienlijk zijn toegenomen ten gevolge van de klimaatverandering en wordt erkend dat de gevolgen van de klimaatverandering steeds meer negatieve effecten op kernenergie hebben en zullen hebben.

395 In het kader van het vijfde onderdeel van het vierde middel betoogt de Republiek Oostenrijk in essentie dat de bestreden verordening in strijd is met artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening, aangezien, ten eerste, de technische screeningcriteria ontoereikend zijn en het niet mogelijk maken om de specifieke risico's in verband met de behoefte aan koelwater met zekerheid uit te sluiten en zij, ten tweede, niet zijn gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs.

396 De Republiek Oostenrijk benadrukt in het bijzonder dat de grote behoefte aan water van kerncentrales leidt tot storingen tijdens hittegolven of perioden van droogte, hetgeen aantoont dat de activiteit ook de huidige en verwachte negatieve effecten van het klimaat op de activiteit zelf verergert, aangezien de continuïteit van de werking in dergelijke omstandigheden niet meer gewaarborgd is.

397 De Commissie, ondersteund door de Franse Republiek, de Republiek Polen en Roemenië, betwist dit betoog.

398 In dit verband zij eraan herinnerd dat volgens artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de adaptatie aan klimaatverandering indien die activiteit leidt tot een toegenomen ongunstig effect van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de activiteit zelf of op de mens, de natuur of activa.

399 Om een dergelijke afbreuk te voorkomen, voorziet de bestreden verordening in de bijlagen I en II, onder het opschrift „Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen", in de volgende technische screeningcriteria met betrekking tot het beginsel dat geen ernstige afbreuk mag worden gedaan aan water en mariene hulpbronnen,:

„De risico's van milieudegradatie in verband met het behoud van de waterkwaliteit en het voorkomen van waterstress worden bepaald en aangepakt overeenkomstig een in overleg met de betrokken belanghebbenden opgesteld beheerplan voor het gebruik en de bescherming van water.

Om thermische anomalieën in verband met de lozing van afvalwarmte te beperken, controleren exploitanten van landinwaarts gelegen kerncentrales die gebruikmaken van natte koeling met één doorloop door water uit een rivier of meer in te nemen:

a) de maximumtemperatuur van het ontvangende zoetwaterlichaam na vermenging, en

b) het maximale temperatuurverschil tussen het geloosde koelwater en het ontvangende zoetwaterlichaam.

De temperatuurcontrole wordt uitgevoerd in overeenstemming met de individuele vergunningsvoorwaarden voor de specifieke activiteiten, indien van toepassing, of de drempelwaarden overeenkomstig het Unierecht [of de drempelwaarden overeenkomstig het regelgevingskader van de Unie]."

400 De Republiek Oostenrijk betwist niet dat deze technische screeningcriteria geschikt zijn om te waarborgen dat activiteiten in verband met kernenergie niet leiden tot een toegenomen ongunstig effect van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de activiteiten zelf of op de mens, de natuur of activa in de zin van artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening, en in het bijzonder het risico van droogte niet vergroten. Zij stelt namelijk dat de specifieke risico's in verband met de behoefte aan koelwater aan de hand van deze criteria niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

401 Met betrekking tot het argument van de Republiek Oostenrijk dat in essentie inhoudt dat kernenergie een deel van haar nut zou verliezen in een scenario van frequentere en hevigere droogten, moet worden opgemerkt dat dit argument te speculatief is om aan te tonen dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt. Hoewel het als een feit kan worden beschouwd dat er binnen de wetenschap consensus is over het optreden van dergelijke droogten, is de omvang van de eventuele gevolgen daarvan voor de werking zelf van de kerncentrales in alle geografische gebieden van de Unie namelijk een kwestie van louter speculaties.

402 In deze omstandigheden moet de stelling dat kernactiviteiten ernstig afbreuk doen aan de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering, worden afgewezen.

403 De technische screeningcriteria hebben namelijk, zoals is bepaald in artikel 10, lid 3, onder a), van de taxonomieverordening, tot doel de voorwaarden te bepalen waaronder een specifieke economische activiteit kan worden aangemerkt als substantieel bijdragend aan de mitigatie van klimaatverandering. Zoals blijkt uit artikel 10, lid 3, onder b), van die verordening, hebben deze criteria ook tot doel om voor elke relevante milieudoelstelling uit te maken of een economische activiteit ten aanzien waarvan technische screeningcriteria zijn vastgesteld, ernstig afbreuk doet aan een of meer van die doelstellingen.

404 Bijgevolg kan de naleving van artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening niet worden beoordeeld zonder rekening te houden met de technische screeningcriteria die juist zijn vastgesteld ter uitvoering van deze bepaling.

405 Met de argumenten van de Republiek Oostenrijk kan dus niet worden aangetoond dat de bestreden verordening een kennelijke beoordelingsfout bevat met betrekking tot de voorwaarde van artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening.

406 Subsidiair betoogt de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening wat de milieudoelstelling van adaptatie aan klimaatverandering betreft tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken vertoont, aangezien noch de Commissie noch haar deskundigen zijn nagegaan of kernenergie afbreuk doet aan die milieudoelstelling.

407 Zoals blijkt uit overweging 7 van de bestreden verordening, die verwijst naar het JRC-verslag en dus overeenkomstig de in punt 216 hierboven aangehaalde rechtspraak deel uitmaakt van de motivering van de bestreden verordening, heeft de Commissie haar oordeel dat kernenergie geen ernstige afbreuk doet aan de doelstellingen van artikel 17, lid 1, van de taxonomieverordening evenwel rechtens genoegzaam gemotiveerd.

408 Wat de technische screeningcriteria betreft, voert de Republiek Oostenrijk om te beginnen aan dat de bestreden verordening artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening schendt in het licht van de milieudoelstelling van adaptatie aan klimaatverandering, aangezien niet duidelijk is in hoeverre de technische screeningcriteria van bijlage I bij de bestreden verordening zijn gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs op het gebied van kernenergie, en aangezien de beschikbare adviezen over kernenergie hoe dan ook geen uitspraak doen over deze kwestie.

409 In dit verband moet worden opgemerkt dat het JRC op bladzijde 357 van zijn verslag, in het verlengde van de tabel met als opschrift „Adaptatie aan klimaatverandering”, het volgende heeft aangegeven:

„De activiteit voldoet aan de criteria van aanhangsel E van deze bijlage.

1. Verlenging van de gebruiksduur van bestaande kerncentrales

De naleving van de WENRA-veiligheidsreferentieniveaus voor bestaande reactoren en van [richtlijn 2009/71] garandeert dat de bestaande installatie in staat is extreme natuurlijke risico’s (zoals overstromingen en extreme weersomstandigheden) die het gevolg kunnen zijn van de toekomstige klimaatverandering, het hoofd te bieden.

Tijdens de stresstests van de [Unie] is aangetoond dat kerncentrales in de [Unie] bestand zijn tegen extreme natuurrisico’s (waaronder aardbevingen).

2. Bouw en exploitatie van nieuwe kerncentrales

De naleving van de WENRA-veiligheidsdoelstellingen voor nieuwe kerncentrales en de naleving van [richtlijn 2009/71] garanderen dat de nieuwe installatie in staat zal zijn extreme natuurlijke risico’s (zoals overstromingen en extreme weersomstandigheden) die het gevolg kunnen zijn van de toekomstige klimaatverandering, het hoofd te bieden.”

410 Aanhangsel E, op bladzijde 369 van het JRC-verslag, bevat nadere gegevens over de beoordeling van de klimaatrisico's en van de kwetsbaarheid, waaronder een typologie van de klimaatrisico's.

411 Hieruit volgt dat het JRC een risicobeoordeling van de adaptatie aan klimaatverandering heeft uitgevoerd.

412 Het argument dat niet duidelijk is in hoeverre de technische screeningcriteria in bijlage I bij de bestreden verordening zijn gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs op het gebied van kernenergie met betrekking tot het criterium van adaptatie aan klimaatverandering, en het argument dat de beschikbare adviezen zich over deze kwestie niet uitspreken, kunnen dus niet slagen.

413 Vervolgens bekritiseert de Republiek Oostenrijk het feit dat de technische screeningcriteria van bijlage I bij de bestreden verordening wat betreft kernenergie, ter voorkoming van ernstige afbreuk aan de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering, enkel verwijzen naar aanhangsel A van bijlage I bij gedelegeerde verordening 2021/2139, naar richtlijn 2009/71 en naar de richtsnoeren van de IAEA en de WENRA inzake extreme natuurlijke risico's. In deze omstandigheden is het niet mogelijk om de specifieke risico's in verband met de behoefte aan koelwater en het gebruik ervan, die voor kernenergie een aanzienlijk ongunstig effect hebben in de zin van artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening, naar behoren te behandelen, laat staan met zekerheid uit te sluiten.

414 Bovendien bevat aanhangsel A van bijlage I bij gedelegeerde verordening 2021/2139 volgens de Republiek Oostenrijk een procedurele verplichting om het klimaatrisico en de kwetsbaarheid te beoordelen. In dit verband is de Republiek Oostenrijk van mening dat, aangezien aanhangsel A de marktdeelnemers ook verplicht om „adaptatieoplossingen" te ontwikkelen en toe te passen, deze verplichting vaag blijft en in elk geval beperkt blijft tot een „aanzienlijke vermindering" van de „belangrijkste klimaatrisico's". Volgens de Republiek Oostenrijk kan hierdoor de aantasting door kernenergie van de milieudoelstelling van adaptatie aan klimaatverandering worden verminderd, terwijl een zo belangrijke aantasting volledig moet worden uitgesloten. De Republiek Oostenrijk betoogt dat de criteria ook „zouden moeten" waarborgen dat „adaptatieoplossingen zodanig worden uitgevoerd dat mogelijke verliezen of gevolgen voor de bedrijfscontinuïteit worden beperkt of voorkomen", zoals blijkt uit overweging 51 van gedelegeerde verordening 2021/2139, en dat de in aanhangsel A van deze verordening vastgestelde verplichtingen niet volstaan, met name om rekening te houden met de specifieke gevolgen van klimaatverandering.

415 In dit verband hoeft slechts te worden opgemerkt dat, zoals de Republiek Oostenrijk erkent, deze technische screeningcriteria het mogelijk maken om de aantasting door kernenergie van de milieudoelstelling van adaptatie aan klimaatverandering te verminderen.

416 Bovendien moet het argument dat een zo belangrijke aantasting volledig moet worden uitgesloten, worden verworpen, aangezien het zou inhouden dat de Commissie een „nulrisico"-benadering zou worden opgelegd, hetgeen in strijd is met de rechtspraak (zie in die zin en naar analogie arrest van 11 september 2002, Pfizer Animal Health/Raad, T-13/99, EU:T:2002:209, punten 144-147).

417 Voorts toont de stelling dat de verwijzing naar richtlijn 2009/71 en naar de richtsnoeren van de IAEA en de WENRA niet volstaat om een ongunstig effect uit te sluiten, niet aan dat de bestreden verordening een kennelijke beoordelingsfout bevat. Deze stelling is namelijk

onvoldoende onderbouwd, aangezien de Commissie de benadering van artikel 17 van de taxonomieverordening, zoals uitgelegd in het licht van overweging 40 van die verordening, heeft gevolgd (zie de punten 263-265 hierboven). Om soortgelijke redenen als die welke in punt 401 hierboven zijn uiteengezet, kan de kritiek dat geen rekening is gehouden met de behoefte aan koelwater in de toekomst, evenmin slagen.

418 De Republiek Oostenrijk voegt daaraan toe dat voor bestaande installaties overeenkomstig de genoemde bepalingen op het eerste gezicht slechts verbeteringen van de veiligheid vereist zijn voor zover zij redelijkerwijs haalbaar worden geacht, hetgeen vaag en onvoldoende ambitieus is. In het bijzonder sluiten de vestigingsfactoren die de veiligheid van de installaties in gevaar brengen, niet uit dat de installaties in aanmerking komen voor de taxonomie, aangezien deze factoren, zoals de ligging van rivieren die met uitdroging worden bedreigd, niet „redelijkerwijs" kunnen worden gewijzigd.

419 Aangezien dit in punt 2 van afdeling 4.28 van bijlage I bij de bestreden verordening gebruikte criterium van de „redelijkerwijs haalbare verbetering" door richtlijn 2009/71 wordt vereist met betrekking tot bestaande installaties, kan het gebruik ervan in de bestreden verordening om soortgelijke redenen als die welke in de punten 263 tot en met 265 hierboven zijn uiteengezet, evenwel niet worden aangemerkt als een kennelijke beoordelingsfout van de Commissie.

420 Ten slotte stelt de Republiek Oostenrijk dat de toepassing van adaptatieoplossingen en de verbetering van de veiligheidsnormen niet de conclusie wettigen dat er geen sprake is van een ongunstig effect in de zin van artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening. De milieudoelstelling van adaptatie aan klimaatverandering is namelijk niet beperkt tot het waarborgen van de veiligheid van de mens en de natuur, maar omvat ook andere, ondergeschikte doelstellingen, zoals de toegankelijkheid en de stabiliteit van de energie- en watervoorziening. Volgens de Republiek Oostenrijk worden deze doelstellingen behoorlijk ter discussie gesteld wanneer kerncentrales worden stilgelegd in geval van een hittegolf of droogte, wanneer de toegestane temperatuur van het geïnjecteerde koelwater wordt verhoogd of wanneer dure adaptatieoplossingen worden toegepast, gesteld al dat zij mogelijk zijn.

421 Zoals in punt 401 hierboven reeds is uiteengezet, moet evenwel worden geoordeeld dat het door de Republiek Oostenrijk bedoelde scenario, dat in essentie inhoudt dat de opwarming van de aarde zodanige gevolgen voor de werking van de centrales zou hebben dat zij hun nut als energiebron zouden verliezen, te speculatief is om aan te tonen dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt.

422 In dit verband kan de omstandigheid dat de analyse van de Commissie in de wetenschappelijke literatuur wordt betwist, als zodanig niet volstaan om deze conclusie ter discussie te stellen, aangezien de Commissie overeenkomstig de in punt 212 hierboven aangehaalde rechtspraak over een ruime beoordelingsmarge beschikt met betrekking tot de beoordeling van wetenschappelijke studies en bij de keuze van studies die voorrang moeten hebben boven andere.

423 Gelet op het voorgaande kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de bestreden verordening het DNSH-criterium heeft geschonden in het licht van de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering zoals bedoeld in artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening.

424 Het vijfde onderdeel van het derde middel en het vijfde onderdeel van het vierde middel moeten dus worden afgewezen.

*– Zesde onderdeel van het derde middel: schending van het vereiste van een levenscyclusbeoordeling*

425 Volgens de Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, schendt de bestreden verordening artikel 17, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening, aangezien zij in wezen berust op een beoordeling die onvoldoende rekening houdt met de volledige levenscyclus van kernenergie, te weten de winning en bewerking van uraniumerts, de raffinage, de conversie en de verrijking van uranium, de bundeling van splijtstoffen, het vervoer en mogelijke gewapende conflicten.

426 In het bijzonder stelt de Republiek Oostenrijk dat de Commissie de winning en bewerking van uranium uitdrukkelijk niet in de bestreden verordening heeft opgenomen naar aanleiding van de kritiek van het SCHEER, waarvan zij aldus de levenscyclusanalyse heeft aanvaard volgens welke de naleving van milieunormen die op zijn minst in essentie overeenkomen met die van de Unie, voor die activiteiten niet kan worden gewaarborgd. In dit verband benadrukt de Republiek Oostenrijk dat ook in het JRC-verslag ten minste een hoog risico van aanzienlijke aantasting van verschillende milieudoelstellingen was vastgesteld, en dat dit risico moest worden uitgesloten door een verwijzing naar de voorschriften van het Unierecht in de technische screeningcriteria. Aangezien de Commissie dit advies van het JRC niet heeft opgevolgd, is de Republiek Oostenrijk van mening dat zij aldus in de bestreden verordening impliciet heeft erkend dat er in het stadium van de winning en bewerking van uranium ernstig afbreuk wordt gedaan aan de milieudoelstellingen, en dat de bestreden verordening dus blijk geeft van een kennelijke beoordelingsfout.

427 De Commissie, ondersteund door de Franse Republiek, Hongarije, de Republiek Polen en Roemenië, betwist dit betoog.

428 In dit verband zij eraan herinnerd dat volgens artikel 17, lid 2, van de taxonomieverordening bij het toetsen van een economische activiteit aan het DNSH-criterium rekening wordt gehouden met zowel de milieueffecten van de activiteit zelf als die van de door die activiteit opgeleverde producten en diensten gedurende hun levenscyclus, met name door de productie, het gebruik en het einde van de levensduur van die producten en diensten in acht te nemen.

429 Overeenkomstig artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening dienen technische screeningcriteria rekening te houden met de levenscyclus, met inbegrip van bewijsmateriaal uit bestaande levenscyclusbeoordelingen, door zowel de milieueffecten van de economische activiteit zelf als die van de door die economische activiteit opgeleverde producten en diensten in acht te nemen, met name door de productie, het gebruik en het einde van de levensduur van die producten en diensten in acht te nemen.

430 Ook moet worden opgemerkt dat volgens overweging 40 van de taxonomieverordening „[b]ij het vaststellen en actualiseren van de technische screeningcriteria […] de Commissie erop [moet] toezien dat deze zijn gebaseerd op het beschikbare wetenschappelijke bewijs, dat er rekening wordt gehouden met de levenscyclus – waaronder bestaande beoordelingen van levenscycli – en dat de criteria regelmatig worden geactualiseerd”.

431 Bovendien staat in overweging 47 van de taxonomieverordening te lezen dat het „[v]oor technische screeningcriteria […] nodig [kan] zijn een beoordeling van de levenscyclus uit te voeren als dit voldoende werkbaar en noodzakelijk is”.

432 Zowel artikel 17, lid 2, als artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening hebben dus specifiek betrekking op een bepaalde economische activiteit – alsmede op de uit die activiteit voortkomende producten of diensten – waarvoor technische screeningcriteria zullen worden vastgesteld.

433 Bovendien vereisen artikel 17, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening niet dat de Commissie een levenscyclusbeoordeling van alle economische activiteiten verricht, maar alleen dat met de levenscyclus rekening wordt gehouden.

434 Zoals de Commissie betoogt, blijkt dus uit de bewoordingen van zowel artikel 17, lid 2, als artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening dat het vereiste dat rekening wordt gehouden met de levenscyclus van een activiteit niet noodzakelijkerwijs geldt voor activiteiten die in een eerder of later stadium dan de betrokken economische activiteit plaatsvinden.

435 Aan deze uitlegging wordt niet afgedaan door het feit dat volgens aanbeveling 2013/179/EU van de Commissie van 9 april 2013 over het gebruik van gemeenschappelijke methoden voor het meten en bekendmaken van de milieuprestatie van producten en organisaties gedurende hun levenscyclus (PB 2013, L 124, blz. 1), waarnaar in de bestreden verordening wordt verwezen, bij de berekening van de milieuvoetafdruk rekening moet worden gehouden met alle activiteiten, van de winning van de grondstoffen en de fasen van de verwerking, de distributie, de opslag en het gebruik tot en met de fase van verwijdering of hergebruik.

436 Deze aanbeveling heeft namelijk niet tot doel te beoordelen welke bijdrage een activiteit heeft aan de mitigatie van klimaatverandering of in welke mate die activiteit mogelijk afbreuk doet aan de milieudoelstellingen van de taxonomieverordening.

437 Bovendien moet worden opgemerkt dat de door de Commissie in de bestreden verordening gevolgde benadering niet specifiek is voor kernenergie, maar is gekozen voor andere activiteiten die onder de taxonomie vallen, met name installaties voor de opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, die ook de winning van grondstoffen of zeldzame aardmetalen voor de bouw en het onderhoud ervan impliceren.

438 Hieruit volgt dat de Commissie artikel 17, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening niet heeft geschonden door bij de vaststelling van de technische screeningcriteria geen rekening te houden met overwegingen betreffende de levenscyclus van economische activiteiten zoals de winning en bewerking van uraniumerts, de raffinage, de conversie en de verrijking van uranium, de bundeling van splijtstoffen en het vervoer, welke activiteiten in een eerder of later stadium dan de in de bestreden verordening bedoelde activiteiten in verband met kernenergie plaatsvinden.

439 Tevens moet worden opgemerkt dat de Commissie bij haar beoordeling van het DNSH-criterium rekening heeft gehouden met de gevolgen van de ontmanteling en de verwijdering van radioactief afval en verbruikte splijtstof, zoals blijkt uit de overwegingen 3 en 7 van de bestreden verordening.

440 Derhalve kan met de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde omstandigheden volgens welke, ten eerste, de Commissie deze activiteiten niet in de taxonomie heeft opgenomen naar aanleiding van de verslagen van het SCHEER en het JRC, ten tweede, de bewerking, de conversie, de verrijking en de bundeling van splijtstoffen hoofdzakelijk door derde staten worden verricht, of,

ten derde, de Commissie de milieuschade door die activiteiten impliciet heeft erkend, op zichzelf niet worden aangetoond dat de bestreden verordening blijk geeft van een kennelijke beoordelingsfout.

441 Voor zover de artikelen 17 en 19 van de taxonomieverordening betrekking hebben op bepaalde activiteiten die de Commissie nader dient te omschrijven, beletten zij haar namelijk niet om de door de Republiek Oostenrijk geïdentificeerde activiteiten te beschouwen als onafhankelijk ten opzichte van de activiteiten op het gebied van de productie van kernenergie waarop de bestreden verordening betrekking heeft.

442 Bovendien was de Commissie, anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, bij haar beoordeling van de vraag of er sprake is van ernstige afbreuk aan de milieudoelstellingen niet verplicht om bij de levenscyclusbeoordeling van het civiele gebruik van kernenergie rekening te houden met de aspecten die verband houden met de gevolgen van gewapende conflicten, sabotages en de risico's van misbruik en proliferatie van civiele en militaire toepassingen van kernenergie.

443 Uit de bewoordingen van artikel 17 van de taxonomieverordening noch uit enige andere bepaling van die verordening blijkt namelijk dat deze elementen in aanmerking moeten worden genomen bij de opstelling van de technische screeningcriteria.

444 Ten slotte stelt de Republiek Oostenrijk dat de bestreden verordening „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken vertoont" met betrekking tot alle aspecten van de inaanmerkingneming van de levenscyclus van kernenergie.

445 Aangezien de Commissie evenwel niet verplicht was om rekening te houden met de levenscyclus van de activiteiten die in een eerder of later stadium dan de economische activiteiten in verband met kernenergie plaatsvinden, kan haar niet worden verweten dat zij deze elementen, die volgens haar geen deel uitmaken van de levenscyclus van laatstgenoemde activiteiten, onvoldoende heeft gemotiveerd.

446 Het zesde onderdeel van het derde middel is dus ongegrond.

*– Zesde onderdeel van het vierde middel: tegenstrijdige en ontoereikende bepalingen van bijlage II bij de bestreden verordening betreffende de voorkoming van ernstige afbreuk ten gevolge van ernstige reactorongevallen en van de definitieve berging van hoogradioactief afval*

447 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de bepalingen van bijlage II bij de bestreden verordening die betrekking hebben op het voorkomen van ernstige afbreuk ten gevolge van ernstige ongevallen met reactoren en van de definitieve berging van hoogradioactief afval, tegenstrijdig en ontoereikend zijn in het licht van de DNSH-criteria van bijlage I bij de bestreden verordening. Bijlage II bij de bestreden verordening bevat als criteria ter voorkoming van ernstige afbreuk aan de milieudoelstellingen namelijk enkel de criteria die in bijlage I bij de bestreden verordening zijn vermeld als „Aanvullende criteria met betrekking tot geen ernstige afbreuk doen aan (DNSH)". De Republiek Oostenrijk verwijst in dit verband naar de argumenten die zijn aangevoerd in het kader van het eerste onderdeel van het derde middel, het eerste onderdeel van het vierde middel, het derde onderdeel van het derde middel, het tweede onderdeel van het vierde middel, het vierde onderdeel van het derde middel en het derde onderdeel van het vierde middel, die betrekking hebben op het beschermingsniveau en de risico's van ernstige reactorongevallen en van de definitieve berging van hoogradioactief afval. Zij leidt hieruit af dat de eerder aangevoerde

onrechtmatigheden de bepalingen van bijlage II bij de bestreden verordening en de bepalingen van deze verordening die daarnaar verwijzen, aantasten, voor zover zij samenvallen met bijlage I bij de bestreden verordening.

448 De Republiek Oostenrijk voegt hieraan toe dat bijlage II bij de bestreden verordening geen van de criteria bevat die aan het begin van bijlage I bij deze verordening zijn opgesomd in de „algemene criteria". De weinige criteria die verder gaan dan de geldende wettelijke vereisten en die nog wel in bijlage I bij deze verordening zijn opgenomen, zijn volgens bijlage II bij de bestreden verordening dus zelfs niet van toepassing.

449 De Republiek Oostenrijk betoogt voorts dat de bepalingen van bijlage II bij de bestreden verordening artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en het voorzorgsbeginsel schenden door het enkele feit dat deze bijlage geen „algemene criteria" bevat, terwijl dergelijke algemene criteria noodzakelijk zijn geacht en wel zijn opgenomen in bijlage I bij de bestreden verordening.

450 De Commissie betwist deze argumentatie.

451 Aangezien de Republiek Oostenrijk niet heeft aangetoond dat de aanvullende criteria met betrekking tot het DNSH-criterium inzake het beschermingsniveau (punten 261-269 hierboven) en de risico's van ernstige reactorongevallen (punten 288-346 hierboven) en de definitieve berging van hoogradioactief afval (punten 350-384 hierboven) op een kennelijke beoordelingsfout berusten, kan met dit argument, bij gebreke van nadere precisering, niet worden aangetoond dat de bepalingen van bijlage II bij de bestreden verordening tegenstrijdig en ontoereikend zijn.

452 Bovendien zij eraan herinnerd dat in bijlage I bij de bestreden verordening op grond van artikel 10 van de taxonomieverordening de technische screeningcriteria worden genoemd aan de hand waarvan kan worden bepaald onder welke voorwaarden een economische activiteit kan worden aangemerkt als activiteit die substantieel bijdraagt aan de mitigatie van klimaatverandering, en of de economische activiteit geen ernstige afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen van artikel 9 van de taxonomieverordening.

453 In bijlage II bij de bestreden verordening worden op grond van artikel 11 van de taxonomieverordening de technische screeningcriteria genoemd aan de hand waarvan kan worden bepaald onder welke voorwaarden een economische activiteit kan worden aangemerkt als activiteit die substantieel bijdraagt aan de adaptie aan klimaatverandering, en of de economische activiteit geen ernstige afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen van artikel 9 van de taxonomieverordening.

454 Artikel 11, lid 1, van de taxonomieverordening, dat wordt uitgevoerd door middel van de technische screeningcriteria in bijlage II bij de bestreden verordening, past niet het in artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening bedoelde criterium van de beste prestaties in de sector of de industrie toe.

455 Voor de kwalificatie als substantiële bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering heeft de Commissie dus, anders dan voor de in bijlage I bij de bestreden verordening aan de orde zijnde kwalificatie als substantiële bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering, niet de naleving van een strengere voorwaarde met betrekking tot de bergingsfaciliteiten geëist.

456 Hieruit volgt dat de door de Republiek Oostenrijk aangevoerde verschillen tussen bijlage I en bijlage II bij de bestreden verordening op zichzelf geen kennelijke beoordelingsfout of schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening kunnen aantonen. Ten slotte kunnen deze verschillen, aangezien zij voortvloeien uit artikel 10, lid 2, onder a), en artikel 11, lid 1, van de taxonomieverordening, evenmin een ontoereikende motivering aantonen.

457 Gelet op het voorgaande is het zesde onderdeel van het vierde middel ongegrond.

*– Zevende, subsidiair aangevoerde onderdeel van het vierde middel: „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken”*

458 De Republiek Oostenrijk beroept zich subsidiair op „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” wat de technische screeningcriteria betreft, met name met betrekking tot ernstige reactorongevallen, de definitieve berging van hoogradioactief afval, de milieudoelstelling van aanpassing aan klimaatverandering en de algemene criteria betreffende het DNSH-criterium in bijlage II bij de bestreden verordening, onder verwijzing naar de argumenten die in het kader van de andere onderdelen van het vierde middel zijn aangevoerd.

459 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, betwist dit betoog.

460 Aangezien de grieven inzake „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” met betrekking tot ernstige reactorongevallen, de definitieve berging van hoogradioactief afval, de milieudoelstelling van aanpassing aan klimaatverandering en de algemene criteria betreffende het DNSH-criterium in bijlage II bij de bestreden verordening, respectievelijk in de punten 325, 365 en 407 hierboven zijn verworpen, moet het zevende onderdeel van het vierde middel om dezelfde reden eveneens worden afgewezen.

461 Gelet op het voorgaande kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de bestreden verordening, door economische activiteiten in verband met kernenergie op te nemen in de transitieactiviteiten en de technische screeningcriteria voor die activiteiten vast te stellen, in strijd is met het DNSH-criterium zoals bedoeld in artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van die verordening, of met het voorzorgsbeginsel.

462 Bijgevolg moeten het derde en het vierde middel worden afgewezen.

*Vijfde middel: schending van artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel*

463 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de bestreden verordening in strijd is met artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en met het voorzorgsbeginsel, voor zover zij economische activiteiten in verband met kernenergie aanmerkt als substantieel bijdragend aan de adaptatie aan klimaatverandering.

464 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije en Roemenië, betwist dit betoog.

465 In dit verband zij eraan herinnerd dat artikel 11 van de taxonomieverordening het volgende bepaalt:

„1. Een economische activiteit wordt aangemerkt als een economische activiteit die substantieel aan de adaptatie aan klimaatverandering bijdraagt indien die activiteit:

a) adaptatieoplossingen omvat die ofwel het risico op ongunstige effecten van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op die economische activiteit substantieel verminderen, ofwel die ongunstige effecten substantieel verminderen, zonder het risico op ongunstige effecten op de mens, de natuur of activa te vergroten, of

b) adaptatieoplossingen biedt die, naast het feit dat ze aan de in artikel 16 gestelde voorwaarden tegemoetkomen, substantieel bijdragen aan het voorkomen of verminderen van het risico op ongunstige effecten van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de mens, de natuur of activa, zonder het risico op ongunstige effecten op andere personen, de natuur of activa te vergroten.

2. De in lid 1, onder a), bedoelde adaptatieoplossingen worden beoordeeld en gerangschikt naar prioriteit aan de hand van de beste beschikbare klimaatprognoses en voorkomen of verminderen ten minste:

a) de locatiespecifieke en contextspecifieke ongunstige effecten van klimaatverandering op de economische activiteit, of

b) de potentiële ongunstige effecten van klimaatverandering op het milieu waarbinnen de economische activiteit plaatsvindt.”

466 Bovendien bepaalt artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening dat de technische screeningcriteria gebaseerd moeten zijn op sluitend wetenschappelijk bewijs en op het voorzorgsbeginsel.

467 Tevens moet worden opgemerkt dat in de rubriek „Substantiële bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering” in bijlage II bij de bestreden verordening voor de activiteiten die onder de afdelingen 4.26 tot en met 4.28 vallen, in essentie wordt aangegeven dat de betrokken economische activiteiten fysieke en niet-fysieke oplossingen („adaptatieoplossingen”) moeten hebben toegepast die de belangrijkste fysieke klimaatrisico’s die voor die activiteit van belang zijn, substantieel verminderen. Bovendien wordt opgemerkt dat de fysieke klimaatrisico’s die voor de betrokken activiteiten van belang zijn, in kaart zijn gebracht in aanhangsel A van bijlage II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, waarin bij de bestreden verordening de afdelingen 4.26 tot en met 4.31 zijn ingevoegd, aan de hand van een robuuste klimaatrisico- en kwetsbaarheidsbeoordeling.

468 Ten eerste kunnen economische activiteiten in verband met kernenergie in de zin van de bestreden verordening volgens de Republiek Oostenrijk geen substantiële bijdrage leveren aan de milieudoelstelling van adaptatie aan klimaatverandering in de zin van artikel 17, lid 1, onder b), van de taxonomieverordening, aangezien zij een ongunstig effect op die milieudoelstelling hebben. De Republiek Oostenrijk verwijst in dit verband naar haar argumenten in het kader van het vijfde onderdeel van het derde middel en het vijfde onderdeel van het vierde middel.

469 Aangezien met de argumenten van de Republiek Oostenrijk in het kader van het vijfde onderdeel van het derde middel en het vijfde onderdeel van het vierde middel niet kan worden aangetoond dat de Commissie blijk heeft gegeven van een kennelijk onjuiste beoordeling van het DNSH-criterium wat de adaptatie aan klimaatverandering betreft, kan met een herhaling van deze argumenten in het kader van het onderhavige middel op zichzelf evenwel niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat economische activiteiten in verband met kernenergie een substantiële bijdrage leveren aan de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering.

470 Ten tweede benadrukt de Republiek Oostenrijk dat aan de vaststelling dat economische activiteiten in verband met kernenergie niet substantieel bijdragen aan de adaptatie aan klimaatverandering, niet kan worden afgedaan door de bewoordingen in bijlage II bij de bestreden verordening in de rubriek „Substantiële bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering". De term „omvat" in artikel 11, lid 1, van de taxonomieverordening vereist namelijk een „substantiële" bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering, zodat niet kan worden volstaan met ongeacht welk soort adaptatiemaatregel. Bovendien heeft het vereiste betrekking op een substantiële bijdrage, dat wil zeggen op substantiële fysieke adaptatiemaatregelen, die integraal deel moeten uitmaken van de economische activiteit als zodanig. Dergelijke maatregelen zijn evenwel niet gedefinieerd in bijlage II bij de bestreden verordening, aangezien de criteria van die bijlage II grotendeels overeenkomen met die van bijlage I bij deze verordening en in essentie van zuiver procedurele aard zijn. Volgens de Republiek Oostenrijk is het wegens de onnauwkeurigheid van de bewoordingen daarvan niet mogelijk om vast te stellen of en in hoeverre er fysieke adaptatieoplossingen uit voortvloeien.

471 Zoals uit punt 467 hierboven blijkt, vereist punt 1 van de verschillende technische screeningcriteria, in de rubriek met het opschrift „Substantiële bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering" in bijlage II bij de bestreden verordening voor de activiteiten die onder de afdelingen 4.26 tot en met 4.28 vallen, de toepassing van fysieke en niet-fysieke oplossingen die de belangrijkste fysieke klimaatrisico's die voor die activiteit van belang zijn, substantieel verminderen. Zoals in punt 2 van deze rubriek is aangegeven, zijn de fysieke klimaatrisico's die voor de betrokken activiteit van belang zijn in kaart gebracht op basis van de lijst van risico's in aanhangsel A van bijlage II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, aan de hand van een klimaatrisico- en kwetsbaarheidsbeoordeling met de in dat punt 2 beschreven stappen. De punten 5 en 6 van deze rubriek verwijzen naar het relevante Euratom-acquis.

472 Het argument van de Republiek Oostenrijk dat er geen fysieke oplossing bestaat en dat de vereisten van bijlage II procedureel en vaag zijn, moet dus worden verworpen.

473 Ten derde wijst de Republiek Oostenrijk erop dat de technische screeningcriteria van bijlage II bij de bestreden verordening niet ingaan op de gevolgen van hitte- en koudegolven voor de veiligheid van de reactoren of voor de energievoorziening, die essentieel zijn voor die veiligheid. Zij voegt hieraan toe dat evenmin melding wordt gemaakt van specifieke problemen die door het klimaat voor alleen kernenergie worden veroorzaakt en voortvloeien uit de verwachte toename van mogelijke belangenconflicten tussen energievoorziening en waterbescherming, op het gebied van watergebruik of op het gebied van de energiezekerheid.

474 In dit verband verwijst bijlage II bij de bestreden verordening, zoals blijkt uit punt 467 hierboven, naar aanhangsel A van bijlage II bij gedelegeerde verordening 2021/2139. Dit aanhangsel bevat een classificatie van klimaatgerelateerde gevaren, waaronder met name hittegolven, koudegolven en, onder gevaren gerelateerd aan het water, waterstress. Om soortgelijke redenen als die welke in

punt 401 hierboven zijn uiteengezet, is de stelling dat geen rekening is gehouden met toekomstige specifieke klimaatproblemen die gevolgen hebben voor kernenergie, bovendien te speculatief om te kunnen slagen.

475 Het argument dat de betrokken technische screeningcriteria deze klimaatrisico's niet aan de orde stellen, moet dus worden verworpen.

476 Ten vierde voert de Republiek Oostenrijk aan dat artikel 19, lid 1, eerste volzin, van de taxonomieverordening, gelezen in samenhang met artikel 11, lid 3, ervan, ook vereist dat het criterium van artikel 19, lid 1, onder f), van die verordening en het voorzorgsbeginsel worden toegepast op de technische screeningcriteria die moeten waarborgen dat aan de voorwaarden van artikel 11, lid 1, van die verordening wordt voldaan. Zij stelt dat de Commissie geen expertise heeft ingewonnen met betrekking tot de vraag of en in hoeverre economische activiteiten in verband met kernenergie een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de adaptatie aan klimaatverandering. Met name heeft er, in het licht van de verwachte gevolgen van de klimaatverandering in de vorm van toenemende droogte, het droogvallen van rivieren en stijgende watertemperaturen, geen discussie plaatsgevonden over de specifieke veiligheidsrisico's en mogelijke belangenconflicten met betrekking tot het gebruik van water door het gebruik van kernenergie (in de drie gereguleerde economische sectoren). De Republiek Oostenrijk leidt hieruit af dat het bij gebreke van relevante deskundigenonderzoeken is uitgesloten dat de technische screeningcriteria in dit verband berusten op doorslaggevende wetenschappelijke inzichten, en dat het voorzorgsbeginsel niet in aanmerking kan zijn genomen, aangezien de toepassing ervan volledige, precieze en definitieve constateringen veronderstelt en het per definitie ook van toepassing is op dergelijke wetenschappelijke onzekerheden in verband met die constateringen.

477 Anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, heeft het JRC op bladzijde 357 van zijn verslag echter de vraag onderzocht in hoeverre economische activiteiten in verband met kernenergie bijdragen aan de adaptatie aan klimaatverandering. Derhalve kan niet worden gesteld dat de Commissie geen expertise heeft ingewonnen met betrekking tot de vraag of en in hoeverre kernenergie een substantiële bijdrage kan leveren aan de adaptatie aan klimaatverandering. Bovendien wordt op bladzijde 358 van het JRC-verslag met betrekking tot het duurzame gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen aangegeven dat de risico's van milieudegradatie in verband met het behoud van de waterkwaliteit en het voorkomen van waterstress worden geïdentificeerd en aangepakt overeenkomstig een in overleg met de betrokken belanghebbenden opgesteld beheerplan voor het gebruik en de bescherming van water. Ook wordt verwezen naar richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB 2000, L 327, blz. 1).

478 Anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, kan dus niet worden geoordeeld dat de technische screeningcriteria in dit verband niet op doorslaggevende wetenschappelijke inzichten berusten en dat het voorzorgsbeginsel niet in aanmerking kan zijn genomen.

479 Gelet op het voorgaande kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de bestreden verordening is vastgesteld in strijd met artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en met het voorzorgsbeginsel, voor zover kernenergie daarin wordt aangemerkt als substantieel bijdragend aan de adaptatie aan klimaatverandering.

480 Het vijfde middel moet dus worden afgewezen.

*Zesde middel: schending van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening*

481 De Republiek Oostenrijk stelt dat de technische screeningcriteria niet voldoen aan de vereisten van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening, aangezien zij onbepaalde juridische begrippen bevatten en voorwaarden die pas in de toekomst moeten worden uitgevoerd, bijvoorbeeld voor de planning van de definitieve berging en het gebruik van ongevaltolerante splijtstof vanaf 2025.

482 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije en Roemenië, betwist dit betoog.

483 Opgemerkt zij dat krachtens artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening de op grond van artikel 10, lid 3, en artikel 11, lid 3, van die verordening vastgestelde technische screeningcriteria gemakkelijk toepasbaar moeten zijn en moeten worden vastgesteld op een manier die de controle op de naleving ervan faciliteert.

484 Er hoeft slechts te worden vastgesteld dat het feit dat technische screeningcriteria zijn gebaseerd op onbepaalde juridische begrippen en op voorwaarden waaraan in de toekomst moet worden voldaan, als zodanig niet volstaat om aan te tonen dat zij niet gemakkelijk toepasbaar zijn of niet zijn vastgesteld op een manier die de controle op de naleving ervan faciliteert in de zin van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening. Hoe dan ook staat geen enkel vereiste eraan in de weg dat een instelling van de Unie een abstract juridisch begrip gebruikt bij de vaststelling van een norm, of verlangt dat een dergelijke abstracte norm de verschillende concrete gevallen noemt waarin die norm kan worden toegepast, aangezien al die gevallen niet vooraf door die instelling kunnen worden bepaald (zie in die zin arrest van 16 februari 2022, Polen/Parlement en Raad, C-157/21, EU:C:2022:98, punt 320).

485 Voor zover de Republiek Oostenrijk met haar betoog schending van het rechtszekerheidsbeginsel wil aanvoeren, zij bovendien in herinnering gebracht dat een bepaling van een Uniehandeling alleen in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel wegens onduidelijkheid indien zij zo dubbelzinnig is dat de justitiabelen eventuele twijfels over de draagwijdte of de betekenis ervan niet met voldoende zekerheid opzij kunnen zetten (arrest van 24 januari 2024, Volkskreditbank/GAR, T-348/21, niet gepubliceerd, EU:T:2024:32, punt 70).

486 In casu toont de Republiek Oostenrijk niet aan dat de technische screeningcriteria zo dubbelzinnig zijn dat de justitiabelen eventuele twijfels over de draagwijdte of de betekenis van die criteria niet met voldoende zekerheid opzij kunnen zetten.

487 Om deze redenen wordt het zesde middel afgewezen.

*Zevende middel: schending van de doelstelling en het nuttig effect van de taxonomieverordening wegens het risico van marktversnippering*

488 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt dat de kwalificatie van economische activiteiten in verband met kernenergie als duurzaam over het geheel genomen kan leiden tot een marktversnippering die in strijd is met de doelstelling van de taxonomieverordening en met de verplichting om het nuttig effect ervan te waarborgen.

489 Volgens de Republiek Oostenrijk leiden de bijzondere openbaarmakingsverplichtingen met betrekking tot investeringen in met name activiteiten voor de productie van kernenergie ertoe dat een onderscheid wordt gemaakt tussen „betere” en „minder goede” ecologische

duurzaamheid, hetgeen in strijd is met de geest en de doelstelling van de taxonomieverordening, die tot doel heeft om transparantie te waarborgen door op Unieniveau uniforme criteria vast te stellen voor ecologisch duurzame activiteiten.

490 Aan deze doelstelling wordt afbreuk gedaan door de classificatie van economische activiteiten in verband met kernenergie als duurzaam, aangezien zich sinds de aankondiging van het voornemen van de Commissie om deze activiteiten als duurzaam aan te merken, op de markt de versnippering aftekent die de Uniewetgever juist had willen vermijden. De Republiek Oostenrijk wijst erop dat beleggers gerichte reclame maken voor „groene", „niet-nucleaire" financiële producten, dat institutionele beleggers reeds hebben verklaard niet te willen beleggen in financiële producten die elementen van kernenergie omvatten of een standpunt in die zin hebben ingenomen, en dat de meeste nationale labels voor duurzame financiering in Europa uitdrukkelijk uitsluiten dat activiteiten in verband met kernenergie in aanmerking komen voor hun criteria.

491 De Commissie, ondersteund door de Republiek Bulgarije, de Franse Republiek en Roemenië, betwist dit betoog.

492 Er zij aan herinnerd dat volgens overweging 14 van de taxonomieverordening, om versnippering van de markt en schade aan consumenten- en beleggersbelangen door een uiteenlopende invulling van het begrip ecologisch duurzame economische activiteiten te voorkomen, nationale voorschriften waaraan financiëlemarktdeelnemers of uitgevende instellingen dienen te voldoen om financiële producten of bedrijfsobligaties als ecologisch duurzaam in de markt te zetten, moeten voortbouwen op de uniforme criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

493 Ten eerste moet worden opgemerkt dat de taxonomieverordening beoogt de voorwaarden vast te stellen waaronder bepaalde economische activiteiten als ecologisch duurzaam kunnen worden beschouwd, in het bijzonder in artikel 10, leden 1 en 2, van die verordening, en dat de Commissie bijgevolg, door bepaalde economische activiteiten in verband met kernenergie als duurzaam aan te merken in de zin van lid 2 van die bepaling, geen ongerechtvaardigd onderscheid tussen economische activiteiten heeft gemaakt.

494 Ten tweede kan het argument dat de indeling van economische activiteiten in verband met kernenergie in de categorie transitieactiviteiten op de markt heeft geleid tot het afhaken van marktdeelnemers of tot een versnippering ten gevolge van de ontwikkeling van „niet-nucleaire" duurzame financiële producten of beleggingen, zoals de Republiek Oostenrijk betoogt, de bestreden verordening niet onrechtmatig maken.

495 De rechtmatigheid van een Uniehandeling kan namelijk niet afhangen van de doeltreffendheid ervan, vermeende gedragingen van de betrokken economische en institutionele actoren, of de wijze waarop die handeling in de praktijk wordt toegepast (zie in die zin arresten van 25 juni 1998, British Airways e.a. en British Midland Airways/Commissie, T-371/94 en T-394/94, EU:T:1998:140, punt 291 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en 29 november 2006, Campoli/Commissie, T-135/05, EU:T:2006:366, punt 124 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

496 Om deze redenen moet ook het zevende middel worden afgewezen.

***Tiende tot en met zestiende middel, betreffende economische activiteiten in verband met de sector fossiel gas***

497 Wat de sector fossiel gas betreft, omschrijft de bestreden verordening drie soorten activiteiten:

– elektriciteitsopwekking uit fossiele gasvormige brandstoffen (nieuwe afdelingen 4.29 van de bijlagen I en II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, die bij de bestreden verordening in die bijlagen zijn ingevoegd);

– hoogrenderende warmte-/koudekrachtkoppeling uit fossiele gasvormige brandstoffen (nieuwe afdelingen 4.30 van de bijlagen I en II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, die bij de bestreden verordening in die bijlagen zijn ingevoegd);

– productie van warmte/koude uit fossiele gasvormige brandstoffen in een efficiënt systeem voor stadsverwarming en -koeling (nieuwe afdelingen 4.31 van de bijlagen I en II bij gedelegeerde verordening 2021/2139, die bij de bestreden verordening in die bijlagen zijn ingevoegd) (hierna samen: „economische activiteiten in verband met fossiel gas").

498 Voor elk van deze activiteiten worden in bijlage I bij de bestreden verordening de technische screeningcriteria vastgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald onder welke voorwaarden een economische activiteit wordt aangemerkt als een activiteit die substantieel bijdraagt aan de mitigatie van klimaatverandering en of de economische activiteit geen ernstige afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen van artikel 9 van de taxonomieverordening. Bijlage II bij de bestreden verordening stelt de technische screeningcriteria vast aan de hand waarvan kan worden bepaald onder welke voorwaarden een economische activiteit wordt aangemerkt als activiteit die substantieel bijdraagt aan de adaptatie aan klimaatverandering en of de economische activiteit geen afbreuk doet aan een van de andere milieudoelstellingen van artikel 9 van de taxonomieverordening.

*Tiende middel: schending van artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel*

499 De Republiek Oostenrijk, ondersteund door het Groothertogdom Luxemburg, betoogt in essentie dat de bestreden verordening in strijd is met artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening en met het voorzorgsbeginsel, voor zover zij voor economische activiteiten in verband met fossiel gas voorziet in drempelwaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en jaarlijks een gemiddelde van 550 kg $CO_2$e/kW over een periode van 20 jaar.

500 De Republiek Oostenrijk stelt dat economische activiteiten in verband met de sector fossiel gas geen substantiële bijdrage leveren aan de mitigatie van klimaatverandering, althans voor zover zij zijn toegestaan boven de grenswaarde van 100 g $CO_2$e/kWh, ook al blijven zij binnen het kader van de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW.

501 De Commissie, ondersteund door Hongarije, de Republiek Polen en Roemenië, betwist dit betoog.

502 Dit middel bestaat uit acht onderdelen, waarvan het eerste is gebaseerd op het bestaan van koolstofarme alternatieven, het tweede op het ontbreken van een bijdrage aan de transitie naar een koolstofneutrale economie in overeenstemming met de doelstelling van 1,5 °C, het derde op schending van het vereiste van een levenscyclusbeoordeling, het vierde op het achterblijven bij de beste prestaties in de sector of de industrie, het vijfde op een belemmering van koolstofarme

alternatieven, het zesde op schending van het verbod op lock-ineffecten, het zevende op schending van artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening, en het subsidiair aangevoerde achtste, op schending van artikel 19, lid 1, onder f), van die verordening en van het voorzorgsbeginsel, en op „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken".

*– Eerste onderdeel van het tiende middel: het bestaan van koolstofarme alternatieven*

503 De Republiek Oostenrijk voert aan dat niet is voldaan aan de voorwaarde dat er geen koolstofarm alternatief bestaat, aangezien hernieuwbare energie, slimme netwerken en technieken voor energieopslag en vermindering van het verbruik beschikbare koolstofarme oplossingen zijn die economische activiteiten in verband met fossiel gas kunnen vervangen.

504 De Republiek Oostenrijk voegt hieraan toe dat de Commissie, door te oordelen dat koolstofarme alternatieven „wellicht nog niet […] commercieel beschikbaar zijn", zoals vermeld in de overwegingen 4 en 6 van de bestreden verordening, deze verordening baseert op een „uitbreiding" van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening die onverenigbaar is met de bewoordingen, de opzet en het doel van deze bepaling om de ter ondersteuning van het tweede middel uiteengezette redenen.

505 Bovendien stelt de Republiek Oostenrijk dat het vereiste dat in essentie de te vervangen energie en/of warmte/koude niet kan worden opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, op basis van een vergelijkende beoordeling met het meest kosteneffectieve en technisch haalbare hernieuwbare alternatief voor dezelfde capaciteit, zoals genoemd in punt 1, onder b), ii), van afdeling 4.29 en in punt 1, onder b), iii), van de afdelingen 4.30 en 4.31 in bijlage I bij de bestreden verordening, leidt tot een onrechtmatige uitbreiding van de werkingssfeer van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening. Zij is van mening dat laatstgenoemde bepaling niet alleen een vergelijking vereist met het „meest kosteneffectieve" alternatief, maar ook met alle „economisch haalbare" alternatieven, en dat die bepaling de kwalificatie als ecologisch duurzaam niet alleen uitsluit wanneer „dezelfde capaciteit" met alternatieve bronnen kan worden bereikt, maar ook zodra deze bestaan.

506 De Commissie, ondersteund door Hongarije, de Republiek Polen en Roemenië, betwist dit betoog.

507 Ten eerste zij eraan herinnerd dat uit overweging 4 van de bestreden verordening in essentie blijkt dat de Commissie van mening is dat de ecologische transitie aanzienlijke BKG-emissiereducties vereist in sectoren waar koolstofarme oplossingen niet haalbaar zijn aangezien daarmee de noodzakelijke energievoorziening niet kan worden gewaarborgd.

508 Daartoe heeft de Commissie zich in essentie op het standpunt gesteld dat het noodzakelijk is om technische screeningcriteria vast te stellen voor economische activiteiten in verband met fossiel gas wanneer de BKG-emissies ten gevolge van die activiteiten onder een passende drempel blijven, maar ook wanneer deze productievormen nog niet aan die passende drempel voldoen.

509 De Commissie is ook van mening dat het passend is om een andere aanpak te hanteren dan het rechtsreeks beperken van de BKG-emissies. Volgens deze aanpak, die vergelijkbare resultaten moet opleveren over een periode van twintig jaar, mogen installaties dergelijke resultaten behalen door het aantal bedrijfsuren te beperken of door op een eerdere datum over te schakelen op hernieuwbare of koolstofarme gassen. Voorts moeten de technische screeningcriteria voor het gebruik van fossiel gas er bovendien voor zorgen dat er degelijk bewijs beschikbaar is om aan te tonen dat dezelfde energiecapaciteit niet kan worden opgewekt uit hernieuwbare bronnen, en dat

er doeltreffende plannen worden opgesteld voor elke installatie, in overeenstemming met de beste prestaties in de sector, om uiterlijk op een bepaalde datum volledig over te schakelen op hernieuwbare of koolstofarme gassen.

510 Ten tweede impliceert de in artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening gestelde voorwaarde dat er geen technologisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven bestaan, dat rekening wordt gehouden met aspecten die verband houden met de voorzieningszekerheid, zoals blijkt uit de punten 164 tot en met 169 hierboven.

511 Ten derde volgt hieruit dat het argument moet worden verworpen dat artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening de kwalificatie als ecologisch duurzaam niet alleen uitsluit wanneer „dezelfde capaciteit" met alternatieve bronnen kan worden bereikt, maar ook zodra deze bestaan.

512 Zoals blijkt uit de punten 164 tot en met 169 hierboven, impliceert de in artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening gestelde voorwaarde dat er geen technologisch en economisch haalbare koolstofarme alternatieven bestaan namelijk dat rekening wordt gehouden met aspecten die verband houden met de voorzieningszekerheid. De uitlegging van de Republiek Oostenrijk is evenwel in strijd met de noodzaak van voorzieningszekerheid.

513 Ten vierde is, anders dan de Republiek Oostenrijk betoogt, het vereiste dat de te vervangen energie niet kan worden opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, op basis van een vergelijkende beoordeling met het meest kosteneffectieve en technisch haalbare hernieuwbare alternatief voor dezelfde capaciteit, zoals vastgelegd in respectievelijk punt 1, onder b), ii), van afdeling 4.29 en in punt 1, onder b), iii), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening, niet onrechtmatig voor zover het ertoe zou leiden dat de werkingssfeer van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening wordt uitgebreid om in deze bepaling de noodzaak van voorzieningszekerheid op te nemen.

514 Ook dit vereiste beoogt namelijk de noodzaak van voorzieningszekerheid te waarborgen, overeenkomstig de uitlegging die volgt uit de punten 164 tot en met 169 hierboven, waarbij er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat er degelijk bewijs beschikbaar is om aan te tonen dat dezelfde capaciteit niet kan worden opgewekt uit hernieuwbare bronnen, overeenkomstig de in punt 509 hierboven beschreven aanpak van de Commissie. Dit vereiste vloeit dus niet voort uit een uitbreiding van de werkingssfeer van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

515 Ten vijfde moet worden opgemerkt dat volgens de modellen van de Commissie, die zich baseert op de effectbeoordeling bij haar mededeling COM(2020) 562 final van 17 september 2020, met als titel „Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030: investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal", gascentrales onder de huidige technologische en marktomstandigheden noodzakelijk zijn als transitie- en reservecapaciteit, aangezien de Unie in de periode 2020-2030 behoefte zal hebben aan 23 tot 31 gigawatt (GW) aan nieuwe gascapaciteit.

516 Uit de beweringen van de Republiek Oostenrijk op basis van de verklaringen van het platform kan evenwel niet worden afgeleid dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat de koolstofarme alternatieven wellicht nog niet commercieel beschikbaar zijn en de voorzieningszekerheid niet kunnen waarborgen.

517 De loutere bewering dat er levensvatbare alternatieven op basis van hernieuwbare energie bestaan, volstaat namelijk niet om de beoordeling van de Commissie te ontzenuwen.

518 Met de argumenten van de Republiek Oostenrijk kan dus niet worden aangetoond dat niet is voldaan aan de voorwaarde van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening dat er geen koolstofarme alternatieven bestaan.

519 Om deze redenen is het eerste onderdeel van het tiende middel ongegrond.

*– Tweede onderdeel van het tiende middel: geen bijdrage aan de transitie naar een koolstofneutrale economie in overeenstemming met de doelstelling van 1,5 °C*

520 De Republiek Oostenrijk voert in essentie aan dat de in bijlage I bij de bestreden verordening gebruikte grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW niet verenigbaar zijn met de in de Overeenkomst van Parijs vastgestelde doelstelling van 1,5 °C en de overeenkomstige subdoelen van de Unie voor 2030 en 2050, en dat de andere technische screeningcriteria niet kunnen bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering.

521 De Commissie, ondersteund door Roemenië en de Republiek Polen, betwist dit betoog.

522 Er zij aan herinnerd dat artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening vereist dat de betrokken economische activiteit met name de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, onder meer door BKG-emissies, met name emissies uit vaste fossiele brandstoffen, af te bouwen.

523 Uit overweging 41 van de taxonomieverordening volgt ook dat de activiteiten die onder artikel 10, lid 2, van die verordening vallen, op een geloofwaardige manier de transitie naar een klimaatneutrale economie moeten bevorderen volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, onder meer door BKG-emissies af te bouwen.

524 Zo verplicht artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening de Commissie om ervoor te zorgen dat een economische activiteit die onder deze bepaling valt, de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt en tot doel heeft de temperatuur te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, onder meer door BKG-emissies af te bouwen.

525 Uit artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening volgt dat de beoordelingen van de Commissie niet aannemelijk zouden zijn en zouden berusten op een kennelijke beoordelingsfout indien de Republiek Oostenrijk zou aantonen dat, anders dan de Commissie in de bestreden verordening in essentie heeft geoordeeld, de technische screeningcriteria niet geschikt zijn om BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen.

526 Wat de elektriciteitsopwekking uit fossiele gasvormige brandstoffen (afdeling 4.29 van bijlage I bij de bestreden verordening) betreft, bepaalt punt 1, onder b), van deze afdeling in het kader van het technische screeningcriterium inzake de substantiële bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering het volgende:

„[F]aciliteiten waarvoor de bouwvergunning uiterlijk op 31 december 2030 is afgegeven, voldoen aan alle volgende voorwaarden:

i) de directe broeikasgasemissies van de activiteit zijn lager dan 270 g $CO_2$e/kWh van de uitgangsenergie, of de jaarlijkse directe broeikasgasemissies van de activiteit zijn niet hoger dan een gemiddelde van 550 kg $CO_2$e/kW van de capaciteit van de faciliteit over een periode van 20 jaar;

ii) de te vervangen energie kan niet worden opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, op basis van een vergelijkende beoordeling met het meest kosteneffectieve en technisch haalbare hernieuwbare alternatief voor dezelfde capaciteit; het resultaat van deze vergelijkende beoordeling wordt gepubliceerd en wordt onderworpen aan een raadpleging van belanghebbenden;

iii) de activiteit vervangt een bestaande energieopwekkingsactiviteit met hoge uitstoot die vaste of vloeibare fossiele brandstoffen gebruikt;

iv) de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit overschrijdt de capaciteit van de vervangen faciliteit niet met meer dan 15 %;

v) de faciliteit is ontworpen en gebouwd om hernieuwbare en/of koolstofarme gasvormige brandstoffen te gebruiken, en de omschakeling naar volledig gebruik van hernieuwbare en/of koolstofarme gasvormige brandstoffen vindt uiterlijk op 31 december 2035 plaats, met een verbintenis en een verifieerbaar plan die zijn goedgekeurd door het leidinggevend orgaan van de onderneming;

vi) de vervanging leidt tot een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55 % gedurende de levensduur van de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit;

vii) wanneer de activiteit plaatsvindt op het grondgebied van een lidstaat waar steenkool wordt gebruikt voor energieopwekking, heeft die lidstaat zich ertoe verbonden het gebruik van energieopwekking uit steenkool uit te faseren; […]”

527 De grenswaarde van 270 g $CO_2$e/kWh voor de opgewekte energie wordt ook gebruikt in de technische screeningcriteria voor hoogrenderende warmte-/koudekrachtkoppeling uit fossiele gasvormige brandstoffen (afdeling 4.30 van bijlage I bij de bestreden verordening) en voor de productie van warmte/koude uit fossiele gasvormige brandstoffen in een efficiënt systeem voor stadsverwarming en -koeling (afdeling 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening).

528 In de eerste plaats wijst de Republiek Oostenrijk erop dat de TEG van mening is dat de grenswaarde van 100 g $CO_2$e/kWh een wetenschappelijk kader vormt voor de naleving van de voorwaarde van bevordering van de transitie naar een klimaatneutrale economie en om de vijf jaar moet worden verlaagd, waarbij zij eraan herinnert dat de TEG ook heeft aangegeven dat deze drempel niet kan worden nageleefd door traditionele gascentrales, maar alleen door centrales die gebruikmaken van de technologie voor koolstofafvang en -vastlegging. Zij benadrukt tevens dat

het platform van mening was dat de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW niet verenigbaar zijn met de klimaatdoelstellingen van de Unie en de Overeenkomst van Parijs en dat de Commissie deze grenswaarde van 100 g $CO_2$e/kWh doorslaggevend heeft geacht, met name voor de andere activiteiten die in gedelegeerde verordening 2021/2139 worden aangemerkt als activiteiten die een substantiële bijdrage leveren aan de mitigatie van klimaatverandering en voor kernenergie.

529 Ten eerste moet worden opgemerkt dat in het eindverslag van de TEG met betrekking tot de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh het volgende is vermeld:

„Voor elektriciteitsopwekking, warmteopwekking en warmtekrachtkoppeling wordt een algemene, technologieneutrale emissie-intensiteitsdrempel van 100 g $CO_2$[e]/kWh voorgesteld. Deze drempel zal om de vijf jaar worden verlaagd in overeenstemming met de beleidsdoelstellingen die zijn vastgesteld om uiterlijk in 2050 een nettonuluitstoot te bereiken. […]

Methode voor de selectie van de emissie-intensiteitsdrempel

In overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs […] en andere politieke verbintenissen op het gebied van klimaat en energie moet het jaarlijkse traject voor emissies in de elektriciteitssector in de [Unie] resulteren in een nettonuluitstoot in 2050.

De berekening van de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh is gebaseerd op de beleidsdoelstellingen voor de toekomstige toegestane emissies van de elektriciteitssector, gedeeld door de verwachte ontwikkeling van de elektriciteitsvraag.

De drempel zal worden vastgesteld op één enkele waarde voor alle nieuwe investeringen in elektriciteitsopwekking, totdat de drempel later wordt herzien. Hij is ook van toepassing op de productie van warmte/koude en warmtekrachtkoppeling.

Om verenigbaar te zijn met dit traject moeten de gemiddelde emissies van een bepaalde investering of activiteit gedurende de fysieke levensduur, of, indien dat korter is, gedurende 40 jaar onder de drempelwaarde liggen.

[…]

De drempel is als volgt vastgesteld:

– Historische gegevens over de emissies van de elektriciteitssector en de vraag naar elektriciteit in de EU-28 zijn afkomstig van Eurostat.

– De toekomstige emissies zijn in overeenstemming met de politieke verplichtingen van de [Unie] voor de sector [van het emissiehandelssysteem] (-43 % in 2030) en dalen vervolgens lineair tot nul in 2050. De toekomstige vraag naar elektriciteit (nettoproductie) zal naar verwachting toenemen in overeenstemming met het PRIMES-referentiescenario voor 2016 van de EU.

– Door de geraamde emissies van de elektriciteitssector te delen door de verwachte vraag naar elektriciteit, worden verwachte jaarlijkse waarden vastgesteld die consistent zijn met het beleid voor de emissiefactoren voor de elektriciteitssector in de [Unie].

– Een bepaalde elektriciteitsproducent wordt geacht aan deze beleidsdoelstellingen te voldoen als zijn emissies lager zijn dan het gemiddelde van die jaarlijkse emissiefactoren gedurende zijn levensduur.

– Om één enkele technologieneutrale drempel voor alle technologieën te bepalen, wordt in de methodologie rekening gehouden met de gemiddelde jaarlijkse emissiefactoren over een periode van 40 jaar vanaf de ingebruikneming."

530 De drempel van 100 g $CO_2$e/kWh is dus bepaald door de verwachte emissies van de elektriciteitssector (waarbij rekening wordt gehouden met de doelstelling van nettonuluitstoot in 2050) te delen door de verwachte vraag naar elektriciteit.

531 De drempel van 100 g $CO_2$e/kWh is volgens de TEG de gemiddelde waarde van de emissies van elektriciteitsopwekking tussen 2020 en 2050 om de Unie in staat te stellen in 2050 het streefcijfer van nettonuluitstoot te halen.

532 Deze drempel is gebaseerd op de verhouding tussen de geraamde totale emissiewaarde die in de periode tot 2050 niet mag worden overschreden om de emissie van broeikasgassen te beperken of te beëindigen, en de waarde van de geraamde vraag naar elektriciteit tot 2050.

533 Met andere woorden, de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh vormt een hypothetische waarde van geproduceerde $CO_2$e/kWh die niet mag worden overschreden, gelet op het doel om de BKG-emissies te beperken of te beëindigen op een wijze die verenigbaar is met de doelstelling om de temperatuurstijging in 2050 te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau.

534 Ten tweede moet evenwel worden opgemerkt dat de door de TEG vastgestelde drempel als zodanig geen parameter is voor de wettigheid van de in de bestreden verordening vastgestelde technische screeningcriteria, aangezien de Commissie rekening kan houden met een aantal factoren.

535 Zoals de Commissie in haar verweerschrift heeft opgemerkt zonder op dit punt te zijn weersproken, is de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh momenteel niet haalbaar voor gascentrales die geen $CO_2$-afvangsysteem hebben. De benadering van de Commissie bestaat er in essentie in om op deze installaties een drempel van 270 g $CO_2$e/kWh toe te passen, zodat zij binnen de werkingssfeer van de bestreden verordening vallen en aan de andere technische screeningcriteria zijn onderworpen. Vastgesteld moet worden dat een dergelijke benadering in overeenstemming is met de reeds in punt 377 hierboven genoemde doelstelling van de taxonomieverordening om niet of te laat handelen te voorkomen.

536 In deze context kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk inzake de niet-naleving van de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh op zichzelf niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat de technische screeningcriteria kunnen bijdragen aan de vermindering of de beëindiging van BKG-emissies en dus aan de transitie naar een klimaatneutrale economie volgens een traject naar beperking van de temperatuurstijging tot 1,5 °C.

537 Ten derde kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk evenmin worden aangetoond dat de technische screeningcriteria niet geschikt zijn om bij te dragen aan de verwezenlijking van de tussentijdse doelstelling voor 2030 als bedoeld in artikel 4, lid 1, van de Europese klimaatwet, die bestaat in een reductie binnen de Unie van de netto-BKG-emissies (emissies na aftrek van verwijderingen) van ten minste 55 % in 2030 ten opzichte van de niveaus van 1990.

538 Vastgesteld moet namelijk worden dat de Republiek Oostenrijk met haar betoog in essentie betwist dat de betrokken criteria voldoende veeleisend of ambitieus zijn, maar niet de geschiktheid ervan in twijfel trekt om BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om de reeds in de punten 523 tot en met 525 hierboven uiteengezette redenen kan met dit betoog dus niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt bij de uitvoering van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 378 hierboven zijn uiteengezet, moet er bovendien aan worden herinnerd dat de keuze van de Commissie om de voorkeur te geven aan potentieel minder veeleisende criteria in verband kan worden gebracht met de doelstelling om niet of te laat handelen te voorkomen, door een ruimere werkingssfeer van de bestreden verordening en van alle daarin opgenomen criteria mogelijk te maken.

539 Dit geldt temeer daar de betrokken activiteiten ook in de plaats moeten komen van een bestaande energieopwekkingsactiviteit met hoge uitstoot die vaste of vloeibare fossiele brandstoffen gebruikt, die vervanging moet leiden tot een vermindering van de BKG-uitstoot met ten minste 55 % gedurende de levensduur van de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit, en de lidstaat zich ertoe moet hebben verbonden het gebruik van energieopwekking uit steenkool uit te faseren [punt 1, onder b), iii), vi) en vii), van afdeling 4.29 en punt 1, onder b), iv), vii) en ix), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening].

540 Overigens gaat het argument van de Republiek Oostenrijk ook voorbij aan het feit dat de voor economische activiteiten in verband met fossiel gas gevolgde aanpak een geleidelijke aanpak is, die tot doel heeft de energieopwekking in verband met fossiel gas stapsgewijs te verminderen en tegelijkertijd de voorzieningszekerheid mogelijk te maken, zoals met name blijkt uit overweging 4 van de bestreden verordening. Zoals de Commissie betoogt, kunnen installaties dus ofwel het aantal bedrijfsuren beperken tot een constant niveau, ofwel snel overschakelen op het volledige gebruik van hernieuwbare en/of koolstofarme brandstoffen na uitputting van het koolstofbudget. Als zij in de eerste jaren een groter deel van hun koolstofbudget gebruiken, moeten zij dat de daaropvolgende jaren dus compenseren door het aantal bedrijfsuren te verminderen of eerder over te schakelen op hernieuwbare of koolstofarme gassen. Deze aanpak is in overeenstemming met de bedoeling van de Uniewetgever om niet alleen economische activiteiten op te nemen die de grootst mogelijke bijdrage aan de doelstelling van mitigatie van klimaatverandering kunnen waarborgen en die geen – of zo gering mogelijke – schade aan andere milieudoelstellingen veroorzaken.

541 In de tweede plaats betoogt de Republiek Oostenrijk ten eerste dat de technische screeningcriteria evenmin waarborgen dat deze doelstellingen worden bereikt. Met name de voorwaarde van overschakeling op volledig gebruik van hernieuwbare en/of koolstofarme gasvormige brandstoffen op 31 december 2035 kan niet bijdragen aan de verwezenlijking van de tussentijdse doelstelling voor 2030, die bindend is krachtens artikel 4, lid 1, van de Europese klimaatwet.

542 De Republiek Oostenrijk stelt dat de vereiste overschakeling op andere brandstof niet volstaat om een toereikende bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de Unie, die veronderstellen dat de energiesector in 2040 (en in ieder geval in 2050) al bijna klimaatneutraal is geworden en dus geen significante BKG-uitstoot meer oplevert.

543 Met dit argument voert de Republiek Oostenrijk aan dat het technische screeningcriterium in verband met de overschakeling op andere brandstof niet volstaat om te waarborgen dat voldoende wordt bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen van de Unie.

544 Vastgesteld moet worden dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont en zelfs niet stelt dat de vereiste overschakeling op andere brandstof niet geschikt is om BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

545 Ten tweede betoogt de Republiek Oostenrijk dat de technische screeningcriteria het scenario mogelijk maken dat er ruim na 2040 (of zelfs 2050) installaties zullen zijn die aanzienlijke BKG-emissies genereren. Zij benadrukt namelijk dat nieuwe installaties volgens de technische screeningcriteria als ecologisch duurzaam kunnen worden beschouwd indien zij vóór 31 december 2030 zijn goedgekeurd en aan de andere voorwaarden van de bestreden verordening is voldaan. Volgens de Republiek Oostenrijk bedraagt de gemiddelde exploitatieduur van deze installaties 25 tot 30 jaar. Zelfs vanaf 1 januari 2036 voorzien de technische screeningcriteria echter juist niet in het exclusieve gebruik van hernieuwbare brandstoffen, maar enkel in het gebruik van koolstofarme brandstoffen, dat niet is gekoppeld aan de grenswaarde van 270 g $CO_2$e/kWh en bovendien geen enkele specifieke verlaging ten opzichte van die grenswaarde of enige andere drempel vereist.

546 Zelfs indien zou worden aangenomen dat de verplichting tot het gebruik van koolstofarme brandstoffen overeenkomstig richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB 2018, L 328, blz. 82) een verlaging van 70 % ten opzichte van de referentiewaarde voor fossiele brandstoffen met zich meebrengt, zou dit volgens de Republiek Oostenrijk slechts leiden tot een verlaging van het toegestane emissieniveau tot iets minder dan 200 g $CO_2$e/kWh. De Republiek Oostenrijk leidt hieruit af dat, zelfs na 2035 en rekening houdend met de levensduur van de installaties, er ruim na 2040 en 2050 nog steeds BKG-emissies zouden zijn toegestaan op een niveau dat ver boven de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh ligt, die in acht moet worden genomen om de klimaatdoelstellingen te bereiken.

547 Vastgesteld moet worden dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont en zelfs niet stelt dat de verplichting om koolstofarme brandstoffen te gebruiken niet geschikt is om BKG-emmissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

548 Ten derde voert de Republiek Oostenrijk aan dat met de vermelding in punt 1, onder b), vi), van afdeling 4.29, en punt 1, onder b), vii), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening van een besparingsdoelstelling van 55 % ten onrechte wordt verwezen naar de uitvoering van het vereiste van artikel 4 van de Europese klimaatwet om de netto-BKG-emissies in Europa uiterlijk in 2030 met 55 % te hebben verminderd, terwijl het duidelijk is dat er in de energiesector meer besparingen nodig zijn omdat deze sector 75 % van deze emissies vertegenwoordigt.

549 Vastgesteld moet echter worden dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont en zelfs niet stelt dat de technische screeningcriteria volgens welke een vervanging van een oude installatie leidt tot een vermindering van BKG met ten minste 55 % gedurende de levensduur van de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit, of met ten minste 55 % per opgewekte kWh energie, niet geschikt zijn om de BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

550 Ten vierde zijn volgens de Republiek Oostenrijk de in punt 1, onder b), vi), van afdeling 4.29 en punt 1, onder b), vii), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening genoemde voorwaarden voor vervanging van een oude faciliteit door de bouw van een nieuwe faciliteit ontoereikend. Deze economische activiteit moet namelijk in de plaats komen van energieopwekkingsactiviteiten die thans door warmtekrachtcentrales op steenkool of door bruinkoolcentrales worden verricht, en het is zelfs mogelijk om de capaciteit voor de in afdeling 4.29 bedoelde faciliteiten overeenkomstig punt 1, onder b), iv), van die afdeling met 15 % te verhogen. Bovendien komen de voorwaarden van punt 1, onder b), v), van de afdelingen 4.30 en 4.31 overeen met de voorwaarde van punt 1, onder b, iv), van afdeling 4.29, met uitzondering van het feit dat een capaciteitsuitbreiding voor die activiteiten niet mogelijk is en een capaciteitsvermindering ten opzichte van de vroegere toestand niet vereist is.

551 Met dit argument voert de Republiek Oostenrijk aan dat de in punt 1, onder b), vi), van afdeling 4.29 en punt 1, onder b), vii), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening genoemde voorwaarden voor vervanging van een oude faciliteit door de bouw van een nieuwe faciliteit ontoereikend zijn.

552 De Republiek Oostenrijk toont echter niet aan en stelt zelfs niet dat de voorwaarden voor vervanging van een oude faciliteit, samen met de andere technische screeningcriteria, niet geschikt zijn om de BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

553 Ten vijfde is de Republiek Oostenrijk van mening dat de voorwaarden van punt 1, onder b), vii), van afdeling 4.29 en punt 1, onder b), ix), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening enkel de lidstaten binden die energie opwekken uit steenkool, maar geen essentiële voorwaarde vormen, terwijl er geen termijn is vastgesteld voor het beëindigen van die productie en de aangekondigde einddatum dus nog enkele decennia op zich kan laten wachten.

554 In dit verband moet worden vastgesteld dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont dat technische screeningcriteria die een bepaalde lidstaat verplichten om zich ertoe te verbinden de energieopwekking uit steenkool uit te faseren, niet geschikt zijn om de BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

555 In de derde plaats benadrukt de Republiek Oostenrijk ten eerste dat de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit de capaciteit van de vervangen installatie met 15 % kan overschrijden, zodat de capaciteit voor fossiele brandstoffen zelfs nog kan worden verhoogd ten opzichte van de in het verleden aan de orde zijnde fossiele capaciteit, zonder dat dit enige verandering brengt in de duurzaamheid van de investering.

556 De Republiek Oostenrijk toont echter niet aan dat de beperking van de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit tot 15 % boven de capaciteit van de vervangen installatie, samen met de andere technische screeningcriteria, niet geschikt is om de BKG-emissies af te bouwen of geleidelijk te verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

557 Ten tweede is de Republiek Oostenrijk van mening dat het voor de vervulling van de voorwaarde dat een tijdelijke activiteit in overeenstemming moet zijn met het „traject naar" de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de Unie, niet voldoende is dat de BKG-emissies ten opzichte van de huidige situatie een zekere vermindering te zien geven. Zij leidt hieruit af dat de aanvullende bepalingen van de technische screeningcriteria van de bestreden verordening, die kunnen bijdragen aan de bouw van nieuwe elektriciteitscentrales die de emissies reduceren ten opzichte van de elektriciteitscentrales die zij vervangen, irrelevant zijn voor de toepassing van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

558 Met dit argument kan evenwel niet worden aangetoond dat de technische screeningcriteria voor activiteiten in verband met fossiel gas niet van dien aard zijn dat zij de BKG-emissies afbouwen of geleidelijk verminderen. Om soortgelijke redenen als die welke in punt 538 hierboven zijn uiteengezet, kan een dergelijk betoog dus niet slagen.

559 Zoals blijkt uit de punten 538, 544, 547, 549, 552, 554, 556 en 558 hierboven, kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk dus niet worden aangetoond dat de technische screeningcriteria, zowel afzonderlijk als in hun geheel beschouwd, niet geschikt zijn om de BKG-emissies af te bouwen.

560 In elk geval moet worden opgemerkt dat de prognoses van de Republiek Oostenrijk op zichzelf niet kunnen afdoen aan de aannemelijkheid van de prognoses waarop de bestreden verordening is gebaseerd.

561 Ten derde stelt de Republiek Oostenrijk dat de voorwaarden van punt 1, onder b), i), van de afdelingen 4.30 en 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening slechts een herhaling zijn van de definitie die richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB 2012, L 315, blz. 1) geeft aan uiterst efficiënte warmtekrachtkoppeling of zeer efficiënte gekoppelde stadsverwarming en -koeling.

562 Met een dergelijke gestelde overeenstemming tussen de technische screeningcriteria en die richtlijn kan evenwel niet worden aangetoond dat deze criteria onrechtmatig zijn. Zoals blijkt uit de punten 263 tot en met 265 hierboven, mocht de Commissie zich bovendien baseren op elk minimumvereiste dat op grond van het Unierecht was vastgesteld.

563 In de vierde plaats betoogt de Republiek Oostenrijk dat de grenswaarden boven het plafond van 100 g $CO_2$e/kWh niet berusten op sluitend wetenschappelijk bewijs in de zin van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, aangezien zij niet aan de TEG-studie zijn onderworpen en daarmee in tegenspraak zijn.

564 Zoals de Commissie opmerkt in haar antwoorden op de maatregelen tot organisatie van de procesgang van 30 september 2024, vindt de drempel van 270 g $CO_2$e/kWh steun in de technische bijlage bij het eindverslag van de TEG, waarin met betrekking tot het DNSH-criterium een waarde werd aanbevolen die dicht bij die drempel lag, te weten 262 g $CO_2$ e/kWh.

565 Bovendien heeft de Commissie, zoals blijkt uit haar antwoorden op de maatregelen tot organisatie van de procesgang van 30 september 2024, de drempel van 550 kg $CO_2$e/kW berekend op basis van de drempel van 270 g $CO_2$e/kWh. Zij heeft namelijk als model gekozen voor een gascentrale met directe emissies van 270 g $CO_2$e/kWh, die voor 25 % van de jaarlijkse bedrijfsuren, dus 2 190 uur per jaar, wordt geëxploiteerd, zodat in een dergelijk geval de totale jaarlijkse emissies overeenkomen met 270 g $CO_2$e/kWh, vermenigvuldigd met 2 190 uur, dat wil zeggen 591,3 kg $CO_2$e/kW. De Commissie heeft deze waarde strenger gemaakt door deze op 550 kg $CO_2$e/kW af te ronden.

566 In die omstandigheden kan de Commissie niet worden verweten dat zij zich niet op de beschikbare wetenschappelijke beoordelingen heeft gebaseerd, zodat dit argument moet worden verworpen.

567 Gelet op het voorgaande heeft de Republiek Oostenrijk niet aangetoond dat de bestreden verordening een kennelijke beoordelingsfout bevat voor zover de Commissie zich in essentie op het standpunt heeft gesteld dat de in bijlage I bij de bestreden verordening gebruikte grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW verenigbaar zijn met de in de Overeenkomst van Parijs vastgestelde doelstelling van 1,5 °C en de overeenkomstige subdoelen van de Unie voor 2030 en 2050, en dat de andere technische screeningcriteria kunnen bijdragen aan de mitigatie van klimaatverandering.

568 Het tweede onderdeel van het tiende middel is dus ongegrond.

*– Derde onderdeel van het tiende middel: schending van het vereiste van een levenscyclusbeoordeling*

569 Volgens de Republiek Oostenrijk is een levenscyclusbeoordeling niet alleen van toepassing op grond van het DNSH-criterium (artikel 17, lid 2, van de taxonomieverordening), maar ook voor de kwalificatie als transitieactiviteit op grond van artikel 19, lid 1, onder g), juncto artikel 10, lid 3, van die verordening, zodat de levenscyclusbeoordeling van BKG in aanmerking had moeten worden genomen.

570 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de twee grenswaarden in strijd zijn met het vereiste van een levenscyclusbeoordeling, aangezien zij uitdrukkelijk uitsluitend betrekking hebben op „directe BKG-emissies van activiteiten” en niet, zoals de grenswaarde van 100 g $CO_2$e/kWh, op „BKG-emissies gedurende de gehele levenscyclus”. Zij voegt daaraan toe dat de Commissie, door de methaanemissies te verhullen, haar eigen strategie om de methaanuitstoot te verminderen, tegenspreekt.

571 De Republiek Oostenrijk leidt hieruit af dat er als grenswaarden parameters worden vastgesteld die onverenigbaar zijn met de vereiste levenscyclusbeoordeling en dat tegelijkertijd significante en bijzonder schadelijke methaanemissies buiten beschouwing worden gelaten, terwijl zij in de gehele voorzieningsketen, met name bij de winning en distributie van fossiel gas, vóór de verbranding worden gegenereerd.

572 Bovendien is de bestreden verordening volgens de Republiek Oostenrijk in strijd met het vereiste van een levenscyclusbeoordeling, aangezien de technische screeningcriteria niet garanderen dat hernieuwbare of koolstofarme brandstoffen, die vóór 31 december 2035 moeten worden gebruikt, zelf koolstofarm zijn geproduceerd. In het bijzonder sluiten de technische screeningcriteria niet uit dat de verbranding van „groene" waterstof wordt vervangen door de verbranding van „grijze" waterstof, waarvan de productie op haar beurt aanzienlijke BKG-emissies genereert.

573 De Commissie, ondersteund door de Republiek Polen, betwist dit betoog.

574 In dit verband zij eraan herinnerd dat zowel artikel 17, lid 2, als artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening bepaalt dat de technische screeningcriteria rekening moeten houden met de levenscyclus, met inbegrip van bewijsmateriaal uit bestaande levenscyclusbeoordelingen, door zowel de milieueffecten van de economische activiteit zelf als die van de door die economische activiteit opgeleverde producten en diensten in acht te nemen, met name door de productie, het gebruik en het einde van de levensduur van die producten en diensten in acht te nemen.

575 Zoals blijkt uit de punten 428 tot en met 434 hierboven, strekt het vereiste dat rekening wordt gehouden met de levenscyclus van een activiteit zich echter niet noodzakelijkerwijs uit tot activiteiten die zich in een eerder of later stadium dan de betrokken economische activiteit bevinden.

576 De verplichting om rekening te houden met de productie, het gebruik en het einde van de levensduur van de door de economische activiteiten in verband met fossiel gas opgeleverde producten en diensten houdt dus niet in dat rekening wordt gehouden met de winning en de distributie van fossiel gas vóór de verbranding, aangezien deze activiteiten als zodanig niet onder de opwekking van elektriciteit vallen.

577 Zoals in punt 4 hierboven is aangegeven, beoogt de taxonomieverordening overigens een uniform classificatiesysteem in te voeren voor economische activiteiten die als ecologisch duurzaam worden beschouwd. Deze classificatie of taxonomie heeft dus betrekking op bepaalde economische activiteiten. De vaststelling door de Commissie van de technische screeningcriteria aan de hand waarvan kan worden bepaald of een activiteit kan worden geacht substantieel bij te dragen aan de mitigatie van klimaatverandering en geen ernstige afbreuk doet aan de milieudoelstellingen, heeft dus per geval betrekking op een concrete economische activiteit.

578 In deze omstandigheden kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door rekening te houden met de directe BKG-emissies ten gevolge van de activiteit en niet met de BKG-emissies gedurende de gehele levenscyclus.

579 Het derde onderdeel van het tiende middel is dus ongegrond.

*– Vierde onderdeel van het tiende middel: schending, door de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW, van de verplichting om in overeenstemming te zijn met de beste prestaties in de sector of de industrie*

580 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW in strijd zijn met artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening, aangezien zij niet overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie.

581 Volgens de Republiek Oostenrijk wordt artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening reeds geschonden door het enkele feit dat in de technische screeningcriteria voor fossiel gas drie verschillende gemiddelde grenswaarden worden vastgesteld, namelijk 100 g en 270 g $CO_2$e/kWh, en 550 kg $CO_2$e/kW gemiddeld per jaar over een periode van 20 jaar. Zij benadrukt dat de prestaties bij een drempel van 270 g slechter zijn dan bij de drempel van 100 g en dat de prestaties bij een drempel van 550 kg nog slechter zijn dan bij de andere twee drempels.

582 Voorts betoogt de Republiek Oostenrijk dat de vastgestelde grenswaarden ver boven de drempels liggen die worden bereikt door hernieuwbare energiebronnen en andere energiebronnen, met name windenergie en waterkracht, die tijdens de levenscyclus een BKG-emissiedrempel van minder dan 30 g $CO_2$e/kWh bereiken.

583 Bovendien stelt de Republiek Oostenrijk dat, zelfs indien de energieopwekking uit fossiel gas als een autonome sector of industrie zou moeten worden behandeld, de grenswaarden van 270 g $CO_2$ e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW niet overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie. Gascentrales met koolstofafvang en -verwijdering kunnen namelijk veel betere prestaties leveren en voldoen aan de grenswaarde van 100 g $CO_2$e/kWh.

584 De Commissie, ondersteund door Hongarije en de Republiek Polen, betwist dit betoog.

585 In dit verband zij eraan herinnerd dat volgens artikel 10, lid 2, onder a), van de taxonomieverordening een economische activiteit wordt beschouwd als een activiteit die wezenlijk bijdraagt aan de mitigatie van klimaatverandering wanneer zij met name BKG-emissieniveaus vertoont die overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie.

586 Zoals de Commissie betoogt, voldoen transitieactiviteiten overeenkomstig overweging 41 van de taxonomieverordening aan deze voorwaarde wanneer zij leiden tot BKG-emissies die substantieel lager zijn dan het gemiddelde in de sector of de industrie.

587 Aangezien de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh om de reeds in punt 535 hierboven uiteengezette redenen momenteel niet haalbaar is voor gascentrales die geen $CO_2$-afvangsysteem hebben, kan deze drempel bovendien niet worden gebruikt als standaard om te bepalen of economische activiteiten in verband met fossiel gas voldoen aan de voorwaarde dat zij overeenstemmen met de beste prestaties in de sector of de industrie.

588 Overigens betekent de enkele omstandigheid dat de drempel van een bepaalde sector hoger is dan de drempel van 100 g $CO_2$e/kWh of dan de drempel voor een andere sector, zoals die voor hernieuwbare energie, niet dat deze drempel niet substantieel lager is dan het gemiddelde van de betrokken sector. De door de Republiek Oostenrijk gemaakte vergelijking met de emissiedrempels voor windenergie en waterkracht is dus irrelevant.

589 Zelfs indien wordt aangenomen dat de drempelwaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$ e/kW als zodanig kunnen worden geacht niet overeen te stemmen met een BKG-emissiewaarde die substantieel lager ligt dan het gemiddelde van de sector of de industrie, moet bovendien worden vastgesteld dat zij worden gecombineerd met andere technische screeningcriteria, die tot doel hebben de BKG-emissieniveaus van activiteiten in verband met fossiel gas geleidelijk te verminderen.

590 Derhalve toont de Republiek Oostenrijk niet aan dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door zich op het standpunt te stellen dat de drempels van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW, in combinatie met de andere technische screeningcriteria, ertoe kunnen leiden dat de betrokken activiteiten in verband met fossiel gas kunnen worden geacht de beste prestaties in de sector of de industrie te realiseren.

591 Om deze redenen is het vierde onderdeel van het tiende middel ongegrond.

*– Vijfde onderdeel van het tiende middel: belemmering van koolstofarme alternatieven*

592 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de bestreden verordening in strijd is met artikel 10, lid 2, onder b), van de taxonomieverordening, aangezien economische activiteiten in verband met fossiel gas de ontwikkeling en toepassing van koolstofarme alternatieven belemmeren. De Republiek Oostenrijk geeft aan dat deze belemmering niet wordt uitgesloten door het feit dat de bestreden verordening vereist dat de te vervangen prestatie „niet kan worden [geleverd] uit hernieuwbare energiebronnen, op basis van een vergelijkende beoordeling met het meest kosteneffectieve en technisch haalbare […] alternatief”.

593 De Commissie, ondersteund door Hongarije en de Republiek Polen, betwist dit betoog.

594 In dit verband zij eraan herinnerd dat, zoals blijkt uit de punten 164 tot en met 169 hierboven, de in artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening gestelde voorwaarde dat er geen technologisch en economisch haalbaar koolstofarm alternatief bestaat, noodzakelijkerwijs impliceert dat de Commissie rekening houdt met de noodzaak van voorzieningszekerheid.

595 Bovendien toont de Republiek Oostenrijk niet aan dat de beoordeling van de Commissie dat alternatieven in de vorm van het gebruik van hernieuwbare energie technologisch en economisch niet haalbaar zijn, op een kennelijke fout berust. Zij beperkt zich namelijk tot de bewering dat hernieuwbare energie, slimme netwerken en technieken voor energieopslag en vermindering van het verbruik beschikbare koolstofarme oplossingen zijn die economische activiteiten in verband met fossiel gas kunnen vervangen. Daarmee voert zij geen gegevens aan waaruit blijkt dat deze alternatieven de noodzakelijke voorzieningszekerheid zouden kunnen waarborgen.

596 Overigens kan ook worden opgemerkt dat punt 1, onder b), ii) of iii), van de afdelingen 4.29 tot en met 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening vereist dat wordt aangetoond dat de capaciteit niet kan worden opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, hetgeen relevant is om te bepalen of er sprake is van een belemmering voor koolstofarme alternatieven. Bovendien bevordert de voorwaarde van punt 1, onder b), v) of vi), van die afdelingen, volgens welke de omschakeling naar volledig gebruik van hernieuwbare en/of koolstofarme gasvormige brandstoffen uiterlijk op 31 december 2035 moet plaatsvinden, ook koolstofarme alternatieven.

597 Om deze redenen is het vijfde onderdeel van het tiende middel ongegrond.

*– Zesde onderdeel van het tiende middel: schending van het verbod op lock-ineffecten*

598 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de bestreden verordening niet in overeenstemming is met het in artikel 10, lid 2, onder c), van de taxonomieverordening vastgelegde verbod op lock-ineffecten voor koolstofintensieve activiteiten. Dergelijke effecten moeten namelijk op zijn minst worden verwacht gelet op de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW, en

aangezien de faciliteiten die in dit verband worden geacht in aanmerking te komen voor de taxonomie, aanzienlijke investeringen vergen, die worden vastgelegd over een periode van 25 tot 30 jaar en die dus niet beschikbaar zijn voor hernieuwbare alternatieve energiebronnen.

599 Bovendien merkt de Republiek Oostenrijk op dat de capaciteiten voor fossiele brandstoffen kunnen worden verhoogd met tot 15 % ten opzichte van de bestaande fossiele capaciteit, zodat het daartoe benodigde kapitaal, tot het bedrag van de nieuwe fossiele capaciteit, eveneens wordt vastgezet en gedurende jaren niet of niet meer kan worden geïnvesteerd in hernieuwbare energie.

600 De Commissie betwist deze argumentatie.

601 In dit verband zij eraan herinnerd dat artikel 10, lid 2, onder c), van de taxonomieverordening beoogt een lock-in, dat wil zeggen het vastzetten, van koolstofintensieve activa te voorkomen.

602 Zoals de Commissie betoogt, voldoen de in punt 1, onder b), van de afdelingen 4.29 tot en met 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening vastgestelde technische screeningcriteria aan die doelstelling, aangezien zij met name vereisen dat de installatie uiterlijk op 31 december 2035 omschakelt naar het gebruik van hernieuwbare en/of koolstofarme brandstoffen. Het gaat dus niet om verzonken kosten in verband met koolstofintensieve activiteiten.

603 Bovendien bepalen de in punt 526 hierboven in herinnering gebrachte technische screeningcriteria ook dat de betrokken activiteit een bestaande energieopwekkingsactiviteit met hoge uitstoot moet vervangen, dat de nieuw geïnstalleerde productiecapaciteit de capaciteit van de vervangen installatie niet met meer dan 15 % mag overschrijden en dat de vervanging tot een vermindering van de BKG-emissies met ten minste 55 % moet leiden.

604 Derhalve kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de bestreden verordening een kennelijke beoordelingsfout bevat voor zover de Commissie in essentie heeft geoordeeld dat activiteiten in verband met fossiel gas in overeenstemming zijn met het verbod op lock-ineffecten voor koolstofintensieve activiteiten.

605 Om die reden is het zesde onderdeel van het tiende middel ongegrond.

*– Zevende onderdeel van het tiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening*

606 Volgens de Republiek Oostenrijk zijn de hierboven uiteengezette schendingen van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening „nog duidelijker in het licht van artikel 19, lid 1, onder g)” van die verordening. De verplichting in de zin van laatstgenoemde bepaling om rekening te houden met de levenscyclus en de resultaten van bestaande levenscyclusbeoordelingen is namelijk ook van toepassing in het kader van artikel 10, lid 3, van de taxonomieverordening, via artikel 19, lid 1, eerste volzin, van die verordening. De Republiek Oostenrijk is dan ook van mening dat de Commissie, met name gelet op de belemmering van koolstofarme alternatieven en op de lock-ineffecten, geen rekening heeft gehouden met de lange plannings-, vergunnings- en exploitatieperioden van de thans relevante economische activiteiten, en bijgevolg evenmin met de gehele levenscyclus.

607 De Commissie betwist deze argumentatie.

608 In dit verband volstaat de vaststelling dat het betoog van de Republiek Oostenrijk louter berust op een herhaling van haar argumenten in het kader van het derde onderdeel van het onderhavige middel, die reeds zijn afgewezen, en op de stelling dat de Commissie geen rekening heeft gehouden met de lange plannings-, vergunnings- en exploitatieperioden van de thans relevante economische activiteiten, en bijgevolg evenmin met de gehele levenscyclus.

609 Het laatstgenoemde argument, dat louter een niet-onderbouwde bewering betreft, moet om die reden worden verworpen.

610 Het zevende onderdeel van het tiende middel is dus ongegrond.

*– Achtste, subsidiair aangevoerde onderdeel van het tiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, schending van het voorzorgsbeginsel en „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken”*

611 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de opneming van economische activiteiten in verband met fossiel gas en de definities en criteria die daartoe in de technische screeningcriteria zijn geformuleerd, niet berusten op sluitend wetenschappelijk bewijs en in strijd zijn met het voorzorgsbeginsel, aangezien op basis van de bestreden verordening niet kan worden vastgesteld of de technische screeningcriteria verenigbaar zijn met de klimaatdoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en de Unie, en deze verordening hoe dan ook „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” vertoont.

612 De Commissie betwist deze argumentatie.

613 Er zij aan herinnerd dat artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening bepaalt dat de technische screeningcriteria zijn gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs en op het voorzorgsbeginsel.

614 Bovendien maakte de fossiele gassector, zoals blijkt uit de punten 79 tot en met 82 hierboven, deel uit van de voorbereidende onderzoeksfase die heeft geleid tot de vaststelling van gedelegeerde verordening 2021/2139.

615 Wat de ontwikkeling van de technische screeningcriteria betreft, wijst de Commissie erop dat de gebruikte analytische basis dezelfde is als die welke is gebruikt voor de effectbeoordeling die ten grondslag ligt aan het wetgevingspakket „Fit for 55”, met name wat betreft de rol van de economische activiteiten in verband met fossiel gas in 2030 en 2050, en dat de technische screeningcriteria voor economische activiteiten in verband met fossiel gas verenigbaar zijn met de scenario's in de modellen van de Commissie.

616 Derhalve moet het argument van de Republiek Oostenrijk dat de Commissie de technische screeningcriteria voor economische activiteiten in verband met fossiel gas niet op sluitend wetenschappelijk bewijs heeft gebaseerd, worden verworpen.

617 De Republiek Oostenrijk voert tevens aan dat de Commissie zelfs niet heeft getracht om de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW te baseren op prognoses of ander wetenschappelijk bewijs waaruit blijkt dat deze grenswaarden verenigbaar zijn met de klimaatdoelstellingen van de Unie.

618 Wat de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW betreft, is het voldoende eraan te herinneren dat de Commissie voor de vaststelling van de referentiewaarden voor de technische screeningcriteria gebruik heeft gemaakt van wetenschappelijke beoordelingen, met name de technische bijlage bij het eindverslag van de TEG.

619 De omstandigheid dat de Commissie in bepaalde gevallen is afgeweken van drempelwaarden die op basis van een wetenschappelijke beoordeling zijn voorgesteld, of dat er over de door haar gekozen drempelwaarden in de wetenschappelijke gemeenschap geen consensus bestaat, toont niet aan dat artikel 19, onder f), van de taxonomieverordening is geschonden, aangezien zij niet afdoet aan het feit dat de Commissie de technische screeningcriteria heeft gebaseerd op sluitend wetenschappelijk bewijs, met name de technische bijlage bij het einderverslag van de TEG, dat zij vervolgens in het kader van haar ruime beoordelingsmarge in aanmerking heeft genomen.

620 Ten slotte moeten deze argumenten worden verworpen aangezien de Republiek Oostenrijk haar argumenten inzake schending van het voorzorgsbeginsel en „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” niet staaft.

621 Uit het voorgaande volgt dat het achtste onderdeel van het tiende middel ongegrond is.

622 Bijgevolg wordt het tiende middel afgewezen.

*Elfde middel: schending van het beginsel van gelijke behandeling en van artikel 19, lid 1, onder a) en j), van de taxonomieverordening wegens het ontbreken van technologische neutraliteit*

623 De Republiek Oostenrijk voert in essentie aan dat de opneming in de bestreden verordening van de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW in strijd is met het in artikel 19, lid 1, onder a) en j), van de taxonomieverordening vastgelegde vereiste van technologische neutraliteit en met het non-discriminatiebeginsel, aangezien de bestreden verordening, door de algemeen toepasselijke grenswaarden voor fossiel gas te versoepelen, voor een bepaalde technologie een gunstiger regeling invoert die niet kan worden gerechtvaardigd.

624 De Commissie, ondersteund door Hongarije en Roemenië, betwist dit betoog.

625 Om te beginnen zij eraan herinnerd dat in artikel 19, lid 1, onder a), van de taxonomieverordening wordt aangegeven dat technische screeningcriteria de meest relevante potentiële bijdragen aan de specifieke milieudoelstelling vermelden, waarbij het beginsel van technologische neutraliteit in acht wordt genomen, en waarbij naar de effecten van een specifieke economische activiteit op korte en lange termijn wordt gekeken.

626 Zoals in punt 113 hierboven is aangegeven, houdt het beginsel van technologische neutraliteit in de rechtspraak in dat de betrokken regelgeving de rechten en verplichtingen van personen op algemene wijze moet noemen teneinde het gebruik van een bepaalde technologie niet ten nadele van een andere te bevoordelen.

627 Bovendien vereist het beginsel van gelijke behandeling dat vergelijkbare situaties niet verschillend en verschillende situaties niet gelijk worden behandeld, tenzij een dergelijke behandeling objectief gerechtvaardigd is (zie arrest van 16 december 2008, Arcelor Atlantique en Lorraine e.a., C-127/07, EU:C:2008:728, punt 23 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

628 Vervolgens moet worden vastgesteld dat de bestreden verordening, wat de in $CO_2e$/kWh uitgedrukte grenswaarden betreft, weliswaar hogere waarden heeft vastgesteld voor economische activiteiten in verband met fossiel gas, maar dat deze vaststelling het resultaat is geweest van het in aanmerking nemen van verschillende elementen die specifiek zijn voor deze activiteiten, zoals de stand van de huidige technologieën en infrastructuur, en andere elementen, zoals de noodzaak van voorzieningszekerheid en het gebruik van fossiel gas als overgangsenergie.

629 Bovendien zijn deze drempels niet de enige technische screeningcriteria die van toepassing zijn op economische activiteiten in verband met fossiel gas.

630 Derhalve kan met de argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden aangetoond dat de voor economische activiteiten in verband met fossiel gas vastgestelde technische screeningcriteria, samen beschouwd, gunstiger zijn dan de technische screeningcriteria die zijn vastgesteld voor de andere transitieactiviteiten in de zin van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening.

631 De Republiek Oostenrijk toont dus niet aan dat de bestreden verordening in strijd is met het beginsel van technologische neutraliteit.

632 Aangezien economische activiteiten in verband met fossiel gas verschillen van de andere transitieactiviteiten die onder artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening vallen, omdat zij niet dezelfde energiebron of dezelfde infrastructuur betreffen, kan een verschil in behandeling van deze activiteiten bovendien niet aantonen dat de bestreden verordening het beginsel van gelijke behandeling schendt.

633 Ten slotte toont het feit dat de bestreden verordening de erkenning van een bijdrage van de economische activiteiten in verband met fossiel gas aan de in artikel 11, lid 1, van de taxonomieverordening bedoelde doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering afhankelijk stelt van de inachtneming van de drempel van 100 g $CO_2e$/kWh, niet aan dat de beginselen van gelijke behandeling of technologische neutraliteit zijn geschonden, aangezien dit artikel niet dezelfde doelstellingen nastreeft als artikel 10, lid 2, van die verordening.

634 Artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening heeft namelijk betrekking op activiteiten die een substantiële bijdrage leveren aan de mitigatie van klimaatverandering, terwijl artikel 11 van die verordening betrekking heeft op activiteiten die een substantiële bijdrage leveren aan de adaptatie aan klimaatverandering.

635 De Republiek Oostenrijk betoogt tevens dat de bestreden verordening is gebaseerd op een ander ongerechtvaardigd verschil in behandeling in de afdelingen 4.29 tot en met 4.31 van bijlage II bij de bestreden verordening, die enkel verwijzen naar de criteria van punt 1, onder a), van de afdelingen 4.29 tot en met 4.31 van bijlage I bij deze verordening. Zelfs voor fossiel gas stelt de bestreden verordening namelijk de erkenning van een bijdrage aan de in artikel 11, lid 1, van de taxonomieverordening bedoelde doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering afhankelijk van de inachtneming van de drempel van 100 g $CO_2e$/kWh. De Republiek Oostenrijk is van mening dat niets kan verklaren waarom voor de erkenning van een bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering een aanzienlijk hoger niveau van BKG-emissies zou moeten worden toegestaan dan voor de erkenning van een bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering.

636 Zoals de Commissie opmerkt, wordt in dit verband in de toelichting bij het ontwerp van de bestreden verordening uitgelegd waarom de economische activiteiten in verband met fossiel gas die kunnen worden aangemerkt als transitieactiviteiten in de zin van de technische screeningcriteria die zijn vastgesteld in punt 1, onder a), van de afdelingen 4.29 tot en met 4.31 van bijlage I bij de bestreden verordening, niet in aanmerking worden genomen voor maatregelen ter adaptatie aan klimaatverandering. Hierin wordt namelijk aangegeven dat voor deze activiteiten, „waarvoor deze gedelegeerde handeling voorziet in een in de tijd beperkte erkenning van de bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering, […] gezien het tijdelijke karakter van die erkenning, geen specifieke technische screeningcriteria voor adaptatie aan klimaatverandering [hoeven] te worden vastgesteld".

637 Bij gebreke van meer specifieke argumenten moet het argument van de Republiek Oostenrijk dat niets kan verklaren waarom voor de erkenning van een bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering een aanzienlijk hoger niveau van BKG-emissies zou moeten worden toegestaan dan voor de erkenning van een bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering dus worden verworpen.

638 Bijgevolg wordt het elfde middel afgewezen.

*Twaalfde middel: schending van artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel*

639 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW onverenigbaar zijn met het DNSH-criterium van artikel 17, lid 1, onder a), van de taxonomieverordening, aangezien deze grenswaarden leiden tot aanzienlijke BKG-emissies die schadelijk zijn voor het klimaat, althans voor zover zij, doordat zij zijn gebaseerd op door de activiteit veroorzaakte directe BKG-emissies, de bijzonder schadelijke methaanemissies verhullen.

640 Voorts betoogt de Republiek Oostenrijk dat, aangezien de Commissie voor andere energiegerelateerde activiteiten de grenswaarde van 270 g $CO_2$e/kWh gebruikt als voorwaarde om aan het DNSH-criterium te voldoen, de drempel van 550 kg $CO_2$e/kW, op grond waarvan broeikasgasemissies boven de drempel van 270 g $CO_2$e/kWh zijn toegestaan, niet voldoet aan het DNSH-criterium „volgens de door de Commissie zelf vastgestelde criteria".

641 Voorts is de Republiek Oostenrijk van mening dat de Commissie voornoemde drempels niet heeft gebaseerd op wetenschappelijke studies of op het voorzorgsbeginsel, waardoor zij artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en het voorzorgsbeginsel heeft geschonden en de bestreden verordening „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken" vertoont.

642 De Commissie, ondersteund door Roemenië, betwist dit betoog.

643 Er zij aan herinnerd dat volgens artikel 17, lid 1, onder a), van de taxonomieverordening een economische activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de mitigatie van klimaatverandering indien zij tot aanzienlijke BKG-emissies leidt.

644 Bovendien moet worden opgemerkt dat de Republiek Oostenrijk betoogt dat de Commissie, door zich te baseren op de directe BKG-emissies van de activiteit, in strijd met artikel 17, lid 1, onder a), van de taxonomieverordening de methaanemissies heeft verhuld.

645 Zoals blijkt uit de punten 575 tot en met 578 hierboven, heeft de Commissie evenwel geen kennelijke beoordelingsfout gemaakt door zich te baseren op de directe broeikasgasemissies van de activiteit en niet op de broeikasgasemissies van andere activiteiten die zich in een eerder of later stadium dan die activiteiten bevinden.

646 Derhalve moet worden geoordeeld dat de Republiek Oostenrijk niet aantoont, en zelfs niet stelt, dat de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW leiden tot aanzienlijke, voor het klimaat schadelijke broeikasgasemissies die alleen door de activiteit worden veroorzaakt.

647 Bovendien toont het feit dat de Commissie voor andere energiegerelateerde activiteiten de grenswaarde van 270 g $CO_2$e/kWh gebruikt als voorwaarde om aan het DNSH-criterium te voldoen, niet aan dat de drempel van 550 kg $CO_2$e/kW, op grond waarvan broeikasgasemissies boven de drempel van 270 g $CO_2$e/kWh zijn toegestaan, niet voldoet aan het DNSH-criterium.

648 De naleving van het DNSH-criterium voor economische activiteiten in verband met fossiel gas impliceert namelijk niet alleen dat aan deze drempels wordt voldaan, maar ook dat aan alle betrokken technische screeningcriteria wordt voldaan.

649 De enkele omstandigheid dat de op die activiteiten toegepaste drempels hoger zijn dan voor andere activiteiten, toont dus niet aan dat de Commissie dienaangaande een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt.

650 Voorts moet, om dezelfde redenen als die welke in de punten 614 tot en met 619 hierboven zijn genoemd, het argument worden verworpen dat de Commissie voornoemde drempels niet heeft gebaseerd op wetenschappelijke studies of op het voorzorgsbeginsel, waardoor zij artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en het voorzorgsbeginsel zou hebben geschonden en de bestreden verordening „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” zou vertonen.

651 Het twaalfde middel moet dus worden afgewezen.

*Dertiende middel: schending van artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel*

652 De Republiek Oostenrijk stelt dat de bestreden verordening onrechtmatig is aangezien zij economische activiteiten in verband met fossiel gas heeft gekwalificeerd als activiteiten die een substantiële bijdrage leveren aan de adaptatie aan klimaatverandering in de zin van artikel 11 van de taxonomieverordening.

653 De Republiek Oostenrijk merkt op dat de technische screeningcriteria die voor de sector fossiel gas in bijlage II bij de bestreden verordening zijn vastgesteld, overeenkomen met die welke zijn vastgesteld voor kernenergie met het oog op de substantiële bijdrage aan de adaptatie aan klimaatverandering, die eveneens dezelfde zijn als die welke zijn vastgesteld voor het DNSH-criterium.

654 Volgens de Republiek Oostenrijk zijn deze criteria om dezelfde redenen als die welke voor kernenergie zijn aangevoerd, ontoereikend.

655 Voorts beroept de Republiek Oostenrijk zich op schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en van het voorzorgsbeginsel, alsook op „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken", aangezien geen melding wordt gemaakt van studies of specifieke deskundigenonderzoeken met betrekking tot de betrokken economische sectoren.

656 De Commissie, ondersteund door Roemenië, betwist dit betoog.

657 In dit verband zij eraan herinnerd dat artikel 11 van de taxonomieverordening de voorwaarden omschrijft waaronder een economische activiteit wordt aangemerkt als een activiteit die substantieel bijdraagt aan de adaptatie aan klimaatverandering.

658 Zo moet deze activiteit op grond van met name artikel 11, lid 1, onder a), van die verordening adaptatieoplossingen omvatten die ofwel het risico op ongunstige effecten van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op die economische activiteit substantieel verminderen, ofwel deze ongunstige effecten substantieel verminderen, zonder het risico op ongunstige effecten op de mens, de natuur of activa te vergroten.

659 De Republiek Oostenrijk beperkt zich tot de stelling dat de toename van extreme droogte ten gevolge van de klimaatverandering evenals voor kernenergie ook moeilijkheden oplevert voor de opwekking van energie uit fossiel gas, bijvoorbeeld voor de exploitatie en het gebruik van koelwater afkomstig van de collector.

660 In navolging van hetgeen is geoordeeld met betrekking tot het soortgelijke argument dat in punt 401 hierboven in verband met kernenergie is aangevoerd, moet evenwel worden opgemerkt dat een dergelijke bewering te speculatief is om tot de slotsom te komen dat er sprake is van een kennelijke beoordelingsfout.

661 Voor het overige heeft de Republiek Oostenrijk het Gerecht geen enkel concreet element overgelegd ten bewijze dat de bestreden verordening met betrekking tot deze aspecten blijk geeft van een kennelijk onjuiste beoordeling.

662 De verwijzing naar de algemene verklaringen van het platform volstaat namelijk niet om de beoordeling van de Commissie te ontzenuwen.

663 Ten slotte moeten deze argumenten worden verworpen aangezien de Republiek Oostenrijk haar argumenten inzake schending van het voorzorgsbeginsel en „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken" niet staaft.

664 Om deze redenen wordt het dertiende middel afgewezen.

*Veertiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder i), van de taxonomieverordening wegens het creëren van gestrande activa*

665 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de bestreden verordening in strijd is met artikel 19, lid 1, onder i), van de taxonomieverordening, aangezien de opneming van fossiel gas in de taxonomie op zijn minst een belangrijk risico inhoudt dat gestrande activa ontstaan.

666 Volgens de Republiek Oostenrijk deden de prognoses van de Commissie van 2020 over het effect van het wetgevingspakket „Fit for 55" reeds een aanzienlijke daling van het gebruik van fossiel gas als energiedrager vermoeden en hebben sindsdien vooral de stijging van de gasleveringsprijzen en

het systeem voor de handel in BKG-emissierechten de economische druk op fossiel gas als energiedrager verder doen toenemen. Bovendien heeft de Russische invasie van Oekraïne in februari 2022 deze druk nog aanzienlijk verhoogd, waardoor de gasleveringen aan de Unie ernstig in gevaar zijn.

667 In dit verband is de Republiek Oostenrijk van mening dat moet worden gevreesd dat de opneming van fossiel gas in de taxonomie een onwenselijke prikkel zal opleveren, die uiteindelijk gestrande activa zal produceren, aangezien gas slechts tegen een veel te hoge prijs of zelfs niet als brandstof beschikbaar is.

668 De Commissie, ondersteund door Roemenië en de Republiek Polen, betwist dit betoog.

669 In dit verband hoeft slechts te worden vastgesteld dat deze argumenten van de Republiek Oostenrijk niet worden gestaafd of bewezen, zodat zij ongegrond moeten worden verklaard.

670 De verwijzing naar de algemene verklaringen van het platform volstaat namelijk niet om de beoordeling van de Commissie te ontzenuwen.

671 Het veertiende middel moet dus worden afgewezen.

*Vijftiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening*

672 De Republiek Oostenrijk betoogt dat de bepalingen van de bestreden verordening die van toepassing zijn op activiteiten in verband met fossiel gas in strijd zijn met artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening, op grond waarvan de technische screeningcriteria gemakkelijk toepasbaar moeten zijn en moeten worden vastgesteld op een manier die de controle op de naleving ervan faciliteert, aangezien de voor die activiteiten vastgestelde technische screeningcriteria grotendeels onbepaalde juridische begrippen bevatten, alsmede voorwaarden waaraan pas in de toekomst zal worden voldaan.

673 De Republiek Oostenrijk merkt op dat, wat fossiel gas betreft, de onrechtmatigheid in het bijzonder betrekking heeft op de inachtneming van de jaarlijkse grenswaarde van 550 kg $CO_2$ /kW over 20 jaar en op het gebruik van hernieuwbaar of koolstofarm gas vanaf 31 december 2035. Zij wijst er ook op dat, om na te gaan of aan deze voorwaarden is voldaan, een onafhankelijke derde jaarverslagen moet opstellen om te beoordelen of de activiteit een „geloofwaardig traject” volgt om aan deze criteria te voldoen. Zij leidt hieruit af dat het niet de bedoeling is te controleren of de drempel van 550 kg $CO_2$/kW na 20 jaar is nageleefd dan wel of de gaslevering uiterlijk eind 2035 is omgezet, zodat de niet-nakoming van deze verplichtingen geen gevolgen zou hebben voor de indeling als ecologisch duurzaam.

674 De Republiek Oostenrijk benadrukt tevens dat het toezicht op en de naleving van de verplichting om fossiel gas uiterlijk in 2035 te vervangen door hernieuwbaar of koolstofarm gas, niet zijn gewaarborgd, en met name dat de mogelijkheid van omzetting naar waterstof in 2035 niet lijkt te zijn gewaarborgd.

675 De Commissie, ondersteund door Roemenië, betwist dit betoog.

676 Ten eerste zij eraan herinnerd dat, zoals blijkt uit de punten 483 tot en met 485 hierboven, de stelling dat de technische screeningcriteria voor een groot deel onbepaalde juridische begrippen bevatten, alsmede voorwaarden waaraan pas in de toekomst zal worden voldaan, niet aantoont dat deze criteria niet gemakkelijk toepasbaar zijn en niet zijn vastgesteld op een manier die de controle op de naleving ervan faciliteert.

677 Ten tweede moet worden opgemerkt dat punt 1, tweede tot en met vierde alinea, van afdeling 4.29 van bijlage I bij de bestreden verordening het volgende bepaalt:

„De naleving van de in punt 1, [onder] b), bedoelde criteria wordt gecontroleerd door een onafhankelijke derde. De onafhankelijke derde controleur beschikt over de nodige middelen en deskundigheid om die controle uit te voeren. Een onafhankelijke derde controleur heeft geen belangenconflicten met de eigenaar of de financier en is niet betrokken bij de ontwikkeling of exploitatie van de activiteit. De onafhankelijke derde controleur controleert zorgvuldig of aan de technische screeningcriteria is voldaan. Elk jaar wordt door de onafhankelijke derde met name een verslag gepubliceerd en aan de Commissie toegezonden waarin:

(a) het niveau van de directe broeikasgasemissies als bedoeld in punt 1, [onder] b), i), wordt gecertificeerd;

(b) indien van toepassing wordt beoordeeld of de jaarlijkse directe broeikasgasemissies van de activiteit zich op een geloofwaardig traject bevinden om te voldoen aan de in punt 1, [onder] b), i), bedoelde gemiddelde drempel over een periode van 20 jaar;

(c) wordt beoordeeld of de activiteit zich op een geloofwaardig traject bevindt om te voldoen aan punt 1, [onder] b), v).

Bij de uitvoering van de in punt 1, [onder] b), bedoelde beoordeling houdt de onafhankelijke controleur met name rekening met de geplande jaarlijkse [BKG-]emissies voor elk jaar van het traject, de gerealiseerde jaarlijkse directe [BKG-]emissies, de geplande en gerealiseerde bedrijfsuren en het geplande en gerealiseerde gebruik van hernieuwbare of koolstofarme gassen.

Op basis van de haar toegezonden verslagen kan de Commissie een advies tot de betrokken exploitanten richten.”

678 Anders dan de Republiek Oostenrijk stelt, kan uit deze bepalingen niet worden afgeleid dat het niet de bedoeling is te controleren of de drempel van 550 kg $CO_2$/kW na 20 jaar is nageleefd dan wel of de gaslevering uiterlijk eind 2035 is omgezet.

679 Hetzelfde geldt voor de stelling dat er ernstige twijfel bestaat over de controle op en de naleving van de verplichting om fossiel gas uiterlijk in 2035 te hebben vervangen door hernieuwbaar of koolstofarm gas aangezien de daadwerkelijke mogelijkheid om deze verplichting na te komen niet is gewaarborgd.

680 Zoals blijkt uit de precisering dat een onafhankelijke derde controleert of met name aan de criteria van punt 1, onder b), van afdeling 4.29 van bijlage I bij de bestreden verordening is voldaan, is voor al deze criteria namelijk voorzien in een controlemechanisme.

681 Met deze argumenten van de Republiek Oostenrijk kan dus niet worden aangetoond dat de bestreden verordening artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening schendt.

682 Om die reden wordt het vijftiende middel afgewezen.

*Zestiende middel: schending van de doelstelling en het nuttig effect van de taxonomieverordening wegens het risico van marktversnippering*

683 De Republiek Oostenrijk betoogt in essentie dat de kwalificatie van energie uit fossiel gas als duurzaam kan leiden tot een marktversnippering die in strijd is met de doelstelling van de taxonomieverordening en met de verplichting om het nuttig effect ervan te waarborgen.

684 Volgens de Republiek Oostenrijk is het daarmee samenhangende onderscheid tussen „betere" en „minder goede" ecologische duurzaamheid in strijd met de geest en de doelstelling van de taxonomieverordening, die beoogt transparantie te waarborgen door op Unieniveau uniforme criteria vast te stellen voor ecologisch duurzame activiteiten.

685 De Commissie, ondersteund door Roemenië, betwist dit betoog.

686 In dit verband moet worden opgemerkt dat, zoals blijkt uit de punten 493 tot en met 495 hierboven, het door de Republiek Oostenrijk gelaakte onderscheid een toepassing vormt van de taxonomieverordening, die verschillende categorieën activiteiten noemt naargelang van hun duurzaamheid, met name in de leden 1 en 2 van artikel 10 van die verordening.

687 Om deze redenen wordt het zestiende middel afgewezen.

688 Gelet op het voorgaande moet het beroep in zijn geheel worden verworpen.

***Door de Republiek Oostenrijk ingediende memorie houdende aanpassing***

689 Overeenkomstig artikel 86, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering kan de verzoekende partij het verzoekschrift aanpassen om rekening te houden met een nieuw gegeven bestaande in het feit dat de handeling waarvan om nietigverklaring wordt verzocht, door een andere handeling met hetzelfde voorwerp is vervangen of gewijzigd.

690 Op 20 februari 2024 heeft de Republiek Oostenrijk een memorie houdende aanpassing ingediend, teneinde haar conclusies uit te breiden tot gedelegeerde verordening (EU) 2023/2485 van de Commissie van 27 juni 2023 tot wijziging van gedelegeerde verordening 2021/2139 door vaststelling van aanvullende technische screeningcriteria om de voorwaarden te bepalen waaronder specifieke economische activiteiten kunnen worden aangemerkt als substantieel bijdragend aan de mitigatie van klimaatverandering of de adaptatie aan klimaatverandering, en om uit te maken of die activiteiten niet ernstig afbreuk doen aan een van de andere milieudoelstellingen (PB L, 2023/2485).

691 De Commissie, de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, de Republiek Polen, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland hebben de mogelijkheid gehad om opmerkingen in te dienen over deze memorie houdende aanpassing.

692 Zoals de Commissie betoogt, bepaalt artikel 86, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering dat de aanpassing van het verzoekschrift moet worden gedaan vóór het verstrijken van de termijn als bedoeld in artikel 263, zesde alinea, VWEU waarbinnen kan worden verzocht om nietigverklaring van de handeling die de aanpassing van het verzoekschrift rechtvaardigt.

693 Gedelegeerde verordening 2023/2485 is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van 21 november 2023. Volgens artikel 59 van het Reglement voor de procesvoering wordt de termijn berekend vanaf het einde van de veertiende dag volgend op die van de bekendmaking, dat wil zeggen vanaf 5 december 2023. De datum die overeenkomt met de termijn van twee maanden na deze datum is 5 februari 2024. Gelet op de in artikel 60 van het Reglement voor de procesvoering vastgestelde termijn wegens afstand, is de termijn voor de indiening van het verzoek tot aanpassing dus verstreken op 15 februari 2024.

694 In deze omstandigheden is de op 20 februari 2024 ingediende memorie houdende aanpassing niet-ontvankelijk, omdat zij te laat is ingediend.

## Kosten

695 Volgens artikel 134, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten, voor zover dat is gevorderd. Aangezien de Republiek Oostenrijk in het ongelijk is gesteld, moet zij overeenkomstig de vordering van de Commissie in haar eigen kosten alsmede in die van laatstgenoemde worden verwezen.

696 Overeenkomstig artikel 138, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering dragen de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, de Republiek Polen, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland hun eigen kosten.

HET GERECHT (Grote kamer),

rechtdoende, verklaart:

**1) Het beroep wordt verworpen.**

**2) De Republiek Oostenrijk wordt verwezen in haar eigen kosten en in die van de Europese Commissie.**

**3) De Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, de Franse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, de Republiek Polen, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland dragen hun eigen kosten.**

| | | |
|---|---|---|
| van der Woude | Papasavvas | Marcoulli |
| Costeira | Porchia | Kancheva |
| Öberg | De Baere | Pynnä |
| Laitenberger | Steinfatt | Petrlík |
| Zilgalvis | Tichy-Fisslberger | Spangsberg Grønfeldt |

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 10 september 2025.

ondertekeningen

# Inhoud

Voorgeschiedenis van het geding . . . . . 3

Conclusies van partijen . . . . . 4

In rechte . . . . . 4

Inleidende overwegingen betreffende de omvang van de rechterlijke toetsing . . . . . 5

Eerste en negende middel: schending van de procedureregels van de taxonomieverordening en van artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet . . . . . 7

Tweede tot en met achtste middel, die verband houden met de economische activiteiten in verband met de sector kernenergie . . . . . 14

Achtste middel: schending van artikel 290 VWEU . . . . . 14

Tweede middel: schending van artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel . . . . . 19

– Eerste onderdeel van het tweede middel: niet-toepasselijkheid van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening op economische activiteiten in verband met kernenergie . . . . . 19

– Tweede, subsidiair aangevoerde onderdeel van het tweede middel: niet-inachtneming van de voorwaarden van artikel 10, lid 2, van de taxonomieverordening . . . . . 25

– Derde, subsidiair aangevoerde onderdeel van het tweede middel: schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening en van het voorzorgsbeginsel 32

Derde en vierde middel: schending van artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening en van het voorzorgsbeginsel . . . . . 34

– Eerste onderdeel van het derde middel, eerste onderdeel van het vierde middel en vijfde grief van het derde onderdeel van het derde middel: schending van het beschermingsniveau . . . . . 38

– Tweede onderdeel van het derde middel: schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening . . . . . 39

– Overige grieven van het derde onderdeel van het derde middel en het tweede onderdeel van het vierde middel: miskenning van de risico's van ernstige reactorongevallen . . . . . 41

– Vierde onderdeel van het derde middel en derde onderdeel van het vierde middel: miskenning van de risico's van hoogradioactief afval . . . . . 49

– Vierde onderdeel van het vierde middel: niet-inaanmerkingneming van de risico's in verband met de normale exploitatie van kerncentrales . . . . . 55

– Vijfde onderdeel van het derde middel en vijfde onderdeel van het vierde middel: aantasting van de doelstelling van adaptatie aan klimaatverandering . . . . . 56

– Zesde onderdeel van het derde middel: schending van het vereiste van een levenscyclusbeoordeling . . . . . 61

– Zesde onderdeel van het vierde middel: tegenstrijdige en ontoereikende bepalingen van bijlage II bij de bestreden verordening betreffende de voorkoming van ernstige afbreuk ten gevolge van ernstige reactorongevallen en van de definitieve berging van hoogradioactief afval . . . . . 63

– Zevende, subsidiair aangevoerde onderdeel van het vierde middel: „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” . . . . . 65

Vijfde middel: schending van artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel . . . . . 65

Zesde middel: schending van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening . . . . . 69

Zevende middel: schending van de doelstelling en het nuttig effect van de taxonomieverordening wegens het risico van marktversnippering . . . . . 69

Tiende tot en met zestiende middel, betreffende economische activiteiten in verband met de sector fossiel gas . . . . . 71

Tiende middel: schending van artikel 10, lid 2, en artikel 19, lid 1, onder f) en g), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel . . . . . 71

– Eerste onderdeel van het tiende middel: het bestaan van koolstofarme alternatieven . 72

– Tweede onderdeel van het tiende middel: geen bijdrage aan de transitie naar een koolstofneutrale economie in overeenstemming met de doelstelling van 1,5 °C . . . . . 74

– Derde onderdeel van het tiende middel: schending van het vereiste van een levenscyclusbeoordeling . . . . . 82

– Vierde onderdeel van het tiende middel: schending, door de grenswaarden van 270 g $CO_2$e/kWh en 550 kg $CO_2$e/kW, van de verplichting om in overeenstemming te zijn met de beste prestaties in de sector of de industrie . . . . . 83

– Vijfde onderdeel van het tiende middel: belemmering van koolstofarme alternatieven 85

– Zesde onderdeel van het tiende middel: schending van het verbod op lock-ineffecten 85

– Zevende onderdeel van het tiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder g), van de taxonomieverordening . . . . . 86

– Achtste, subsidiair aangevoerde onderdeel van het tiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening, schending van het voorzorgsbeginsel en „tekortkomingen in de analyse en motiveringsgebreken” . . . . . 87

Elfde middel: schending van het beginsel van gelijke behandeling en van artikel 19, lid 1, onder a) en j), van de taxonomieverordening wegens het ontbreken van technologische neutraliteit . . . . . 88

Twaalfde middel: schending van artikel 17 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel . . . . . 90

Dertiende middel: schending van artikel 11 en artikel 19, lid 1, onder f), van de taxonomieverordening alsmede van het voorzorgsbeginsel . . . . . 91

Veertiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder i), van de taxonomieverordening wegens het creëren van gestrande activa . . . . . 92

Vijftiende middel: schending van artikel 19, lid 1, onder k), van de taxonomieverordening . . 93

Zestiende middel: schending van de doelstelling en het nuttig effect van de taxonomieverordening wegens het risico van marktversnippering . . . . . 95

Door de Republiek Oostenrijk ingediende memorie houdende aanpassing . . . . . 95

Kosten . . . . . 96